సం॥ చందా రు 4.

20 పేజీలు అణా

R. No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

ఈ వారంలో

యువజనుల్లో—
యుద్ధ సన్నాహాలు—
ట్రంకురోడ్డు గీతం—
కథ:— గడుసు పెండ్లాము—
జమీందారీల్లో ఘోరాలు—
ఇంకా ఎన్నో!!

సంపుటం 9 | శుక్రవారము – నెల్లూరు – 23—9—38. | సంచిక 37

యుద్ధ ఢంకా ★

బ్రిటను ఫ్రాంసులు హిట్లరుకు బంధుణ్ణి శాంతిభిక్ష వేడుట

ప్రథమ కబళంగా జకోస్లొవేకియా ప్రభుత్వాన్ని ఆహుతి కోరుట.

పరాయిబిడ్డను బలియిచ్చి ఫ్రాంసు బ్రిటన్లు ప్రాణాన్ని దక్కించుకో జూచుట.

జకో ప్రభుత్వానికి అన్యథా శరణంనాస్తి

…— అందుచేతను జకోస్లొ… …వాల కొన్ని జిల్లాలు చెలరేగడం, …వారు మార్షల్ లా ప్రకటించడం, 6 గంటల లోపుగ యివాళిన శాసనాలను ప్రభుత్వంవారు ఉపసంహరించుకోవాలని సుడేటు నుల ఆల్టిమేటం యివ్వడం జరిగి జర్మను సమస్య తీవ్రతరం చేయబడింది. ఫ్రాన్సు రష్యాదేశాలు జకోస్లొవేకియాకు సహాయం చేయడానికి కట్టుబడి యున్నాయి. యూరపు యావత్తు యుద్ధ ప్రపంచమంతా అట్టుడికినట్లు ఉడికిపోయింది. ఈ సమయంలో యుద్ధంరాకుండా శాంతి ప్రయత్నాలు చేయడానికి బ్రిటిషు ప్రధాని ఛేంబర్లేనుగారు హిట్లరు దగ్గరకు రాయబారం పోయారు. జకోప్రభుత్వ వ్యవహారాన్ని గురించి తర్వాత మాట్లాడుకొందాము. అందుకు తర్వాత వెంటనే హిట్లరుతో రహస్యంగా ఆలోచనలు జరిపారు. ఫ్రెంచి మంత్రులు, బ్రిటిషు మంత్రులు అందరు మాట్లాడుకున్నారు.

కాని సుడేటన్ల తిరుగుబాటు ఆగలేదు. ఏవిధాన్నయినా జర్మనులనుండి రక్షించుకోవాలని చెప్పుతూ వారు దౌర్జన్యానికి ప్రోత్సహించ మొదలిడారు. మాయిష్టం లేకుండానే మావాగ్దానం భగ్నపరచి స్వపరిపాలన యివ్వకుండా 1918 లో జర్మనులో కలిపారు, మా జర్మనులకు స్వపరిపాలన గావాలి, జర్మనీ రీచ్‌లో మాభాగం చేరాలి అని సుడేటన్ నాయకుడు హెన్లీన్ ప్రకటించాడు.

చెకు అధ్యక్షుడు ప్లెబిసైట్ (ప్రజల అభిప్రాయాన్ని తీసుకోవడం) అంగీకరించడానికి ఒప్పుకొనలేదు, సుడేటన్లు అంతర్యుద్ధం తెచ్చినా, హెన్లీన్ సంధిషరతులను అంగీకరించకున్నా తిరుగుబాటు తీవ్రంగా అణచబడునని ప్రకటించారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేదానికి యుందు తడుముకోదా సంప్రదించదని కోరింది జర్మన్ ప్రభుత్వం.

హెన్లీను సుడేటను లందరినీ వాలంటీర్లుగా చేరమని ప్రకటించారు. జర్మనీ సరిహద్దులలో వాలంటీర్లు తయారౌతున్నారు. 80 వేల సుడేటన్లు జర్మనీ సరిహద్దు దాటిపోయినారని 40 వేల మంది వాలంటీర్లుగా చేరారని ఒకవార్త. సరిహద్దులలో సాయుధులైన సుడేటనులు తిరుగబడుతున్నారు.

జకోస్లొవేకియాలో సైన్యానికి లండన్ ప్లెబిసైట్ ఇవ్వాలని, యుద్ధంవస్తే ఇటలీ జర్మనీపక్షం వహిస్తుందని ముస్సోలినీకూడ శంఖం పూరించాడు.

బ్రిటిష్ ఫ్రెంచి మంత్రుల సమాలోచనల వలన జర్మనుల కోరికలో పడకోలేదు. జర్మనుల కోరకటించారు. (1) 100 కి 75 మంది సైగాపున్న జర్మనీల ప్రదేశం హిట్లరుకు చేరాలని (2) క్రొత్త సరిహద్దులతో కూడిన జకోస్లొవేకియాను, జర్మనీ, బ్రిటను ఫ్రాంసు దేశాలు రక్షిస్తాయని, (3) ప్రస్తుతముండే ఇతర్ల ఒడంబడికలను క్రొత్త జకోస్లొవేకియా రద్దుచేసుకోవాలని బ్రిటను ఫ్రాంసులు తెలిపాయి ఇదంతా మాస్తే హిట్లరుకు ఈరెండు దేశాలు పూర్తిగా సలాంపెట్టాయన్నమాట.

ఈషరతులను గురించి ఆలోచించడానికి జకో మంత్రివర్గం సమావేశమైంది. ఇప్పటికి 19 జిల్లాలలో మార్షల్ లా అమలులో వుంది అంటే సివిల్‌వార్ చేసుకో అంతర్యుద్ధం జరుగుతున్నదన్నమాట. ఈ అవమానకరమైన ఈ షరతులను జక్ ప్రభుత్వం అంగీకరించడానికి అన్యాయం చేసి తిరస్కరించడం ఎంతో అని జక్ లోని అభిప్రాయాలు అంతటా చేస్తున్నాయి.

జక్ ప్రభుత్వం ఇక ఏమిచేస్తుందో? రష్యా, రుమేనియా, ఈరెంటిమీద ఆధారపడి బ్రిటను, ఫ్రాంసులను పక్కకు నెట్టి యుద్ధానికి సిద్ధంగా వున్నవా వారి? ఒకవిధమైన అంగీకారం రూపుదిద్దిన బ్రిటను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వాలు ఆమోదించిన షరతుల వివరాలతో పూర్తిగా తెలుపమని కోరింది.

ఈవిషయం రేపుమాత్రం ఆలస్యం చేయడానికి వీల్లేదని బ్రిటిష్ – ఫ్రెంచి సూచనలను జక్ ప్రభుత్వం వెంటనే అంగీకరించి తీరాలని తెలియచెప్పమని జక్‌లోని ఫ్రెంచి బ్రిటిషు రాయబారులకు ఉత్తర్వులు పంపబడ్డాయి.

ఈసందర్భాన హంగరీ, పోలెండు రాజ్యాలు కూడ జక్‌లోని తమ జాతులవారికి స్వాతంత్ర్యం కావాలని కోర నారంభించారు. హంగరీ మంత్రి డా॥ ఇమ్రెడీగారు జర్మనీకి వెళ్ళి ఈ విషయంగురించి హిట్లరుతో సంప్రదించాడు. జక్‌లోను హంగేరియను ప్రజల స్వయం నిర్ణయహక్కును కాపాడుటకై హంగరీ తన శక్తినంతను వినియోగిస్తుందని ప్రకటించాడు.

పోలెండు రాయబారి లిప్‌స్కీగారు కూడ హిట్లరుతో మాట్లాడటానికి వెళ్లారు.

ఈ రెండుదేశాల కోర్కెలను ముస్సోలినీ సమర్థించాడు. హిట్లరు కదుగీగాడు.

ఛాంబర్లేను మొందుగా హిట్లరుతో మాట్లాడి వచ్చి యిచ్చేటప్పుడు బ్రిటిషు ఫ్రెంచి దేశాలు సూచించిన షరతులు హిట్లరుకు అంగీకారంగా యుండవచ్చును. ఎందువల్లనంటే ఈలోపల కూడా తన కోర్కెలు తీర్చుకొన్నాడు కాబట్టి బ్రిటిష్ ఫ్రెంచి దేశాల ఒత్తిడికి జకు లోబడితే ప్రస్తుతం యూరపులో అన్నివర్గాల ప్రతినిధులకు కోపం వచ్చును గాని, జర్మని, యూరపులో జర్మని, ఇటలీ దేశాల కూడిఉండగా ఏర్పడే ఫ్రాంసు బ్రిటనుల కోరికవస్తే పరిస్థితులు ప్రమాదకరంగా పరిణమించవచ్చును.

హిట్లరు రాకుసుడు, జక్ ప్రభుత్వాన్ని ఆహుతియిస్తే తర్వాత శాంతించి వీరితోకూడా సహపంక్తిని కూర్చుంటాడట యూరపు శాంతి వాతావరణ విషయాలు మాట్లాడడానికి తర్వాత ఏమేమి కోరతాడో? బ్రిటను, ఫ్రాంసులయొక్క గజగజ వణకడం చూచిన తర్వాత హిట్లరుకోరకేమయినా కొరడా?

బ్రిటీషు సింహమా! ఆనాడు కాలిక్రింద తొక్కిపట్టి మక్కెలు మక్కెలుగా చీలిస్తివే! ఈనాడు ఆహిట్లరు నిన్నారికే వదల్తాడా? ఈనాడైనా గర్జిస్తావా పాండూ్యవ్యక్తిష్ట నిరంతరం భయపోతుకేగాక పాణిగండమునిలాడ!

450 లక్షల వాయు కవచాలు

ఇంగ్లాండులో శత్రు విమాన ప్రమాదాల… …లను తప్పించుటకై 450 లక్షల… …తయారు చేస్తున్నారు… …ఇప్పటికి 18 లక్షలు పంపిణి చేసినారు…

ఇదిగాక… …వాయువు… …ప్రభుత్వం… …వున్నవన్నమాట.

నెల్లూరుకు మంత్రులు- గిరి- గోపాలురెడ్డి గార్ల ఆగమన-కార్యక్రమం.

సెప్టంబరు 18 తేది మధ్యాహ్నం గ్రాండు ట్రంకు ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో గౌ॥ వి. వి. గిరి, పారిశ్రామిక సహకార కార్మిక మంత్రి, గౌ॥ బెజవాడ గోపాలరెడ్డి స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ మంత్రిగార్లు యిచ్చటికి వచ్చిరి. నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు, టవున్ కాంగ్రెసు సంఘముల వారున్నూ, కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు అధ్యక్షులున్నూ, దక్షిణజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షు, ఉపాధ్యక్షులున్నూ బట్ట్రాండ్లే సంఘమువారున్నూ, నెల్లూరు మునిసిపల్ చెర్మన్, కమీషనర్ గార్లు యింకా మరి కొందరు రైలు ప్లాటుఫారం మీద మంత్రులను కలుసుకొని పుష్పమాలాంకృతులజేసిరి.

గౌ॥ వి. వి. గిరిగారు.

ప్రోగ్రాం ప్రకారం గిరి మంత్రి రహదారి బంగాళాలోను గౌ॥ శ్రీ పెండ్లికొండ గోపాలయ్యతో కూడా చిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారింట బసచేసిరి.

కార్యక్రమం

ప్రారంభమున సాయంత్రం 2 ఘంటలకు మంత్రులు రంగనాయకులపేట యానాది పాఠశాలకు పోయిరి.

చెల్లించలేని స్థితిలోవున్న మమ్ములను యింటి పన్నులు చెల్లించమని అధికారులు నిర్బంధించుచున్నారు. గాన, వెంటనే రద్దుగ యిచ్చేటట్లు చేసిరి యానాదులు మంత్రులను కోరిరి.

తర్వాత మంత్రులు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు పోయిరి అచ్చట జి॥ కాం॥ అ॥ శ్రీ బో॥ శేషురెడ్డి, టౌ॥ కాం॥ అ॥ శ్రీ కూ॥ పర్క సారథయ్యగార్లు, మంత్రులకు మాలలువేసిరి.

కూలీల కూలిని నిర్ణయించే చట్టము అవసరమనియు, సి. ఐ. ఆక్టు తొలగించమనియు, రాజకీయములలో పాల్గొని నిరుద్యోగులైన వారికి జీవనోపాయమును కలుగజేయు వలయుననుపాటలను గురించి సంప్రతింపులు జరిగినవి. ఉపాధ్యాయులు, కోపూరు ఒడ్డెలు కూడా సంప్రదించిరి నూలుకాతలు, మైకా కూలీలు, పత్రికల కూలీలు, నెల్లూరు వ్యవసాయకూలీల సమ్మెలు, గరంభాల వలలబడుచు గోవధ నివారించుట మొదలగువాటి పరిస్థితులను గురించి చర్చజరిగినది.

వెన్నెలగంటి రాఘవయ్య, బిందుమాధవరావు ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యం, గు॥ వీరసుబ్రహ్మణ్యం ఉడుగంటి రాఘవరెడ్డి, యాం. సామరుంకరావుగార్లు, సంప్రతింపులలో పాల్గొనిరి.

సహకార విందు.

సా॥ 4 ఘంటలకు టౌన్‌హాలులో జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు డైరెక్టర్లు, అధ్యక్షులైన శ్రీ రేబాల దశరథరామిరెడ్డిగారు మంత్రులకు తేనీటి విందుచేసిరి.

జాతీయ జెండా.

అనంతరం గౌ॥ వి. వి. గిరిగారు అధ్యక్షుల కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు భవనముపై జాతీయ జెం-దా ఎగురవేసిరి (వందేమాతరం జనగణమనులు చెలరేగినవి) తర్వాత అధ్యక్షులు సమర్పించిన విన్నపత్రమునకు తగుతీరిని సమాధానము చెప్పిరి

పెళ్లేటి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి ఛాయాచిత్రము తెరవబడుట

పిమ్మట గౌ॥ గోపాలరెడ్డిగారు, కీ॥ శే॥ పెళ్లేటి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి ఛాయాచిత్రమును బహిరంగపరచుచూ, "వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు నెల్లూరుజిల్లా సహకారోద్యమంలో మొదటివాడని" శ్లాఘించిరి.

బహిరంగసభ

సా॥ 6-30 ఘంటలకు టౌన్‌హాలులో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. అందు గౌ॥ గిరిగారు రాజకీయ, ఆర్థిక స్వరాజ్యములను గురించి దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి.

సభానంతరమున ఒకరు ఆంధ్రరాష్ట్రమునిమ్మని యొకరును, మరొకరు ట్రయిబెల్ స్కీము వల్లేదనియు అరచిరి.

బస్సుడ్రయివర్ల మీటింగు-

గాంధీచౌక్‌లో బస్సు డ్రైవర్ల సభజరిగినది. గిరిగారు వారిసంఘనియమములను గురించి మాట్లాడిరి రాత్రి జిల్లాకలెక్టరుగారింట విందుభోజనము చేసి బసలో నిద్రించిరి.

గౌ॥ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు

19-9-38 తేది కార్యక్రమం

ఉదయం 7 ఘం॥లకు ఫస్టుక్లాసు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు శ్రీ విస్సా రాజగోపాలరావుగారు, మంత్రులను పిలిచి ఫోటోవాజికీజన్ గౌరవించిరి

గండవరం

ఉ॥ 8 ఘం॥లకు మోటారులో మంత్రులు, వారిపార్టీయు కొడవలూరు స్టేషనులో దిగిరి. 4 కార్లు, ఒకబస్సు సహాయంతో అందరూ గండవరం చేరుకొనిరి.

కార్యక్రమం

మంత్రులను తూమాటి పల్లారెడ్డి (భూస్థితి గ్రాడీకరణ సహకార సంఘాధ్యక్షుడు) గారు పూలహారములు వేసిగౌరవించి పేరాలు, తప్పెట్లతో, ఉత్సవముగ బోర్డుహైస్కూలుకద్దకు తీసుకొని పోయిరి.

గ్రూపుఫోటో అనంతరం గొప్పసభ జరిగినది. [illegible] కాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షులు శ్రీ బ॥ శేషురెడ్డి గారున్నూ, పంచాయతీబోర్డు అధ్యక్షులు శ్రీ పుల్లారెడ్డిగారున్నూ, [illegible] సంఘసభ్యుల అడ్రసు (శ్రీ తూమాటి పల్లారెడ్డిగారునూ చదివి మరిక) లకు సమర్పించిరి. ఉచితరీతిని సందరు గౌ॥ గోపాలరెడ్డిగారున్నూ, తర్వాత గౌ॥ గిరిగారున్నూ, పత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఇంటర్వ్యూలు.

వ్యవసాయకూలీల సమ్మెల విషయములో పాదక బాధకముల గూర్చిన్నీ, ఈవిషయములో కాంగ్రెసు యొక్క క్లిష్ట పరిస్థితుల గూర్చిన్నీ శ్రీ వంగల్లు కోదండరామిరెడ్డి, రేబాల దశరథరామిరెడ్డి, ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి, పంది పాటి సుబ్బరామిరెడ్డి గార్లు మంత్రి గారితో సంప్రదించిరి.

ఎల్లాయపాలెం రైతు సంఘమువారు శాము ఉత్పత్తి చేయుసరుకులు కొనుగోలు రావడంలేదని విన్నవించుకొనిరి.

చిల్లర సభలు

ఈసంబరాన్ని చూచుటకువచ్చినజనం రెండు భాగాలుగ చీలిరి. రైతులు రైతుసామ్యమును గురించియు, కూలీలు కూలీలసామ్యమును గురించియు ఉపన్యాసాలు జరిగినవి.

విందుభోజనము.

శ్రీ తూమాటి పల్లారెడ్డిగారింట మంత్రులకు, కూడవచ్చినవారికి వ్రతసోపేతముగ విందుచేసిరి.

తర్వాత 12½ ఘం:టల పాసింజరులో నెల్లూరు వెళ్లడానికి కొడవలూరు స్టేషనుకు పోయిరి రైలుకాద ఆలస్యమైంది. అందుచే మంత్రులలో ఆనేక రాజకీయములను గురించి మాట్లాడడానికి కాంగ్రెసువారికిన్నీ, ప్రజలకున్నూ, అధికారులకున్నూ అవకాశందొరికింది.

కడుపుకాలిన ఒకవడ్డె.

గౌ॥ గిరి, జిల్లాకలెక్టరు, యింకా యితరులు సమావేశమై యున్నచోటికి, ఒకవడ్డె చెల్లంకొండ చినవెంకయ్య అనువాడు, మిల్లులవల్ల తమ వృత్తులు నశించినవనియు, తిరుగా వృత్తులైనా చూపండి లేదా దున్నుకొనుటకు భూములనైనా యివ్వండి, యీరెండూ చేయనిచో యికమాకు దిక్కెవ్వరని దీనుడై హృదయములు కరగుటుల గౌ॥ గిరిగారితో ½ గంటసేపు సందర్భశుద్ధిగా చెప్పుకొనిరి గవర్నమెంటు, బోర్డు కంట్రాక్టువారి సంఘానికి తప్పక యిప్పించెదనని, వడ్డెవానిని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువారిని చూడమనిరి. కూలివారిలో యిట్టివారు గలరాయని మంత్రి ఆశ్చర్యపడిరి.

ఇంతలో రైలురాగనే మంత్రులు నెల్లూరులో దిగిరి. తర్వాత 2 గంటలు ఆలశ్యముగ వచ్చిన గ్రాండు ట్రంకు ఎక్స్‌ప్రెస్సులో మద్రాసుకు పయనమై పోయిరి— ఉపన్యాసాలు వివరాలు తరువాత—

—ఇంద్రగంటి.

జరమనీలో పనివారు తక్కువగుట.

జర్మనీలో హిట్లర్ డిక్టేటరు అయినప్పటినుండి నిరుద్యోగులు లేకపోవడమేగాక పనులకు పనివాండ్రుకేక యున్నుండికలిగినది. జర్మనీ ప్రభుత ప్రకటనవలన నేడు 8 లక్షల 10 వేలమంది పనులకుగావలసి యున్నటుల తెలియుచున్నది జర్మనీలో యీమధ్య యెన్నడూ యుద్ధసావులు, విమానముతోగాక అపార యుద్ధసామగ్రిని తయారుచేయుచుండుటచేత లక్షలకొలది పనివాండ్రకు పనులు దొర్కుటయేగాక యీపనులకై యితరదేశాలలో కావలసిన పరిస్థితులు యేర్పడెను. ఈ పనులు సాగించుటకు పురుషులు కొరకై పోవుటవలన స్త్రీలుకూడ యెన్నడూపనుల కుపయోగింపబడిరి.

రంగాగారి ప్రోగ్రాం

రంగాగారు సిమ్లానుండి 31 తేది రైలుకేరు తారు-తర్వాత,

ఢిల్లీ	సెప్టంబరు	23 - 26
అలహాబాదు	,,	—— 27
బెనారసు	,,	28 - 29
బొంబాయి	,,	30 - 31
మద్రాసు	అక్టోబరు	7

పామూరు పంచాయతి కోర్టులో

దావా నెం 45/1938 రు.

జగదాంబి చినకొండోజ, సాకీను పామూరు } వాది.

శాస్త్రుల కొండయ్య, సాకీను పామూరు } ప్రతివా[illegible]

ప్రస్తుతం నె[illegible]

పె 8[illegible]

రంగా[illegible]

ఈనెంబరు వాది, ప్రతివా[illegible] నోటు తాలూకు చెల్లుతోసు 19[illegible] 4 వ ఆక్టు (మద్రాసు) క్రింద బాకీ రు 15-11-[illegible] లు రాబట్టుకొనుటకు దావా చేసియున్నారు. ప్రతివాదికి ఏదైన ఆక్షేపణయుంటే 29—10—1938 తేది వుదయం 7½ గంటలకు హాజరై యీకోర్టులో తెలుపుకొనవలెను లేనంతట ప్రతివాది పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించబడును.

ప్రెసిడెంటు.

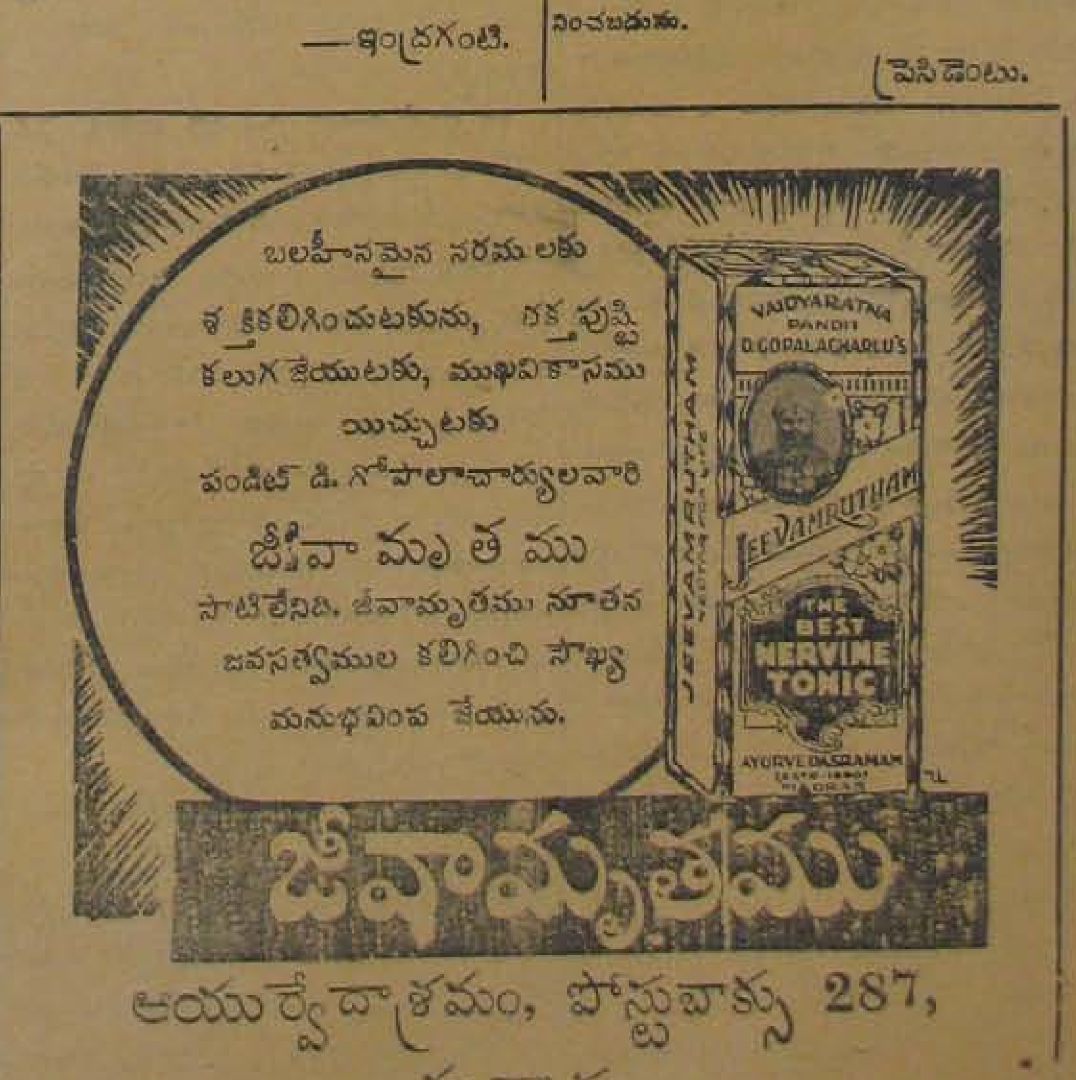

గత సంచిక తరువాయి

మొదటిరిపబ్లికన్ ప్రభుత్వం

1931 నుంచి 1933 వరకు.

మొదటి రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చింది మొదలుకొని దేశానికి ముఖ్యంగా అవసరమని నిర్ణయింపబడిన వ్యవసాయిక సంస్కరణలని చేయడానికి మొదలెట్టింది. కర్నిన మొదట్లో కి ఎప్పుడంటే అప్పుడు కౌలుదార్లని బయటికి తరమడానికి కాని రైతులను పొమ్మనడానికి వీలులేదని శాసనంచేశారు. వారికి రక్షణ ఇవ్వాలని అసహ్యాస్త్రంగా సంభవించే ఆపదలకి తగినపనికూడా ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశారు.

అలాగే రిమ్మలకి భూస్వాములకు సామీప్య కలసిన రకములల విషయమై అధికంగా ఉన్న పన్ను వసూలుచేయడానికి సాధ్యంలనికూడా ఇచ్చారు. వ్యవసాయికులకి ఫలితాలకి తగిన ధరలేని లేకపోవడంవల్ల అంతధనం వారిచ్చుకో లేరని అభిప్రాయంచేత ఇంతకుముందు నిరంకుశ ప్రభుత్వంయొక్క పాలనలో ఉన్నదానికన్నా రెండింతలు వ్యవసాయికుల దిన సంపాద్యం పెరిగింది.

దినంలోగా 8 గంటల పర్యంతంమాత్రమే పని చేసేట్టు నియమింపబడింది. ఈవిధంగా ఎన్నో సంస్కరణాలు బయలుదేరాయి.

ఈమాదిరి ప్రజాసామాన్యమునకు మేలుకలిగించే సంస్కరణలని చేసింది మొదటిరిపబ్లికన్ ప్రభుత్వం.

అయితే ఇలాగా మార్పులుచేయడం దేశంలో ఉన్నకొన్ని శక్తులకి సమ్మతి కాలేదు. అవి మొదటుగా అలాగేటటిని ప్రతిఘటించడానికి పూనుకొన్నాయి.

పశుబల ప్రదర్శనానికి ఈ చర్యలు ప్రోత్సహించాయి,

మానార్కీని పునరుద్ధారణం చేయడానికి ప్రచారం జరిగింది.

ఈవిధమైన నడతకి కోపంవచ్చింది కొందరికి. యుక్తాయుక్తం విచారించక దురంతాలకి పూనుకొన్నారు కొందరు ఎడమపక్షులవారు.

చర్చిలను, కాన్వెంట్లను మొదలైనవాటిపై దండంఎత్తబడింది మాడ్రిడులో. అచటినుంచి వ్యాపించింది ఈఅనలం. కాని సైనికశాసనాన్ని అమలులోకితెచ్చి ప్రభుత్వం ఈదురంతముల విజృంభణాన్ని వెంటనే అణచివేయ గలిగింది. ఎంతో ప్రయాసతో 6 దినాలలో ఈవిజృంభణం సడలిపోయింది.

ప్రభుత్వం ఉపయోగించిన సివిల్ గార్డులు (ఇంతకుముందు 19 వ శతాబ్దంనుంచీ బందిపోటు దొంగల ఉద్ధతిని అణచడానికి ఏర్పడిన సిబ్బంది) చాలాక్రూరంగా ప్రవర్తించింది జనంపైన. అందువల్లప్రభుత్వం జనసామాన్యాన్ని ఆకర్షించలేకపోయింది. దీనికోసరంఅని నూతనంగా అసాల్టుగార్డులనిరెండు రక్షణభటుల్ని ఏర్పాటుచేశారు.

1931 పరిసమాప్తి కాగానే నూతనంగా ఏర్పడిన కార్టె (Cortes) శాసనసభ నూతనరాజ్యాంగ చట్టాన్ని అమలులోకితెచ్చింది.

మొదట ప్రభుత్వంచేసిన్న దానికి వ్యతిరిక్తంగా ఏకీకరణ శాసనసభ ఏర్పాటైంది అందులు పోటీచేయడానికి 23 సంవత్సరములపైగావుండు మగవారికీన్నీ, ఆడువారికీన్నీ, అర్హతయివ్వబడింది.

స్పెయిన్ స్త్రీలలో రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్య ... కి అనుగుణంగా

స్పెయిన్ యుద్ధము యొక్క పూర్వోత్తరాలు.

——X——

వి. యస్. వెంకటనారాయణ, బి. ఏ, ఆనర్సు.

ఏర్పాటుచేయడానికి తీర్మానించారు. రాజ్యానికి సంబంధించిన చర్చి తేదని తీర్మానింపబడింది. రోమన్ కాథలిక్ చర్చివారికివ్వబడుచుండిన విరాళాన్ని రెండుసంవత్సరాలలోగా పూర్తిగా నిలిపివేయడానికిన్నీ మతవిషయకంగా సైనిక పథములనకు వ్యతిరేకింపని విధంగా చరించడానికి స్వాతంత్ర్యమున్నూ నియమింపబడినవి. బాహాటంగా పూజలు ప్రభుత్వపు సమ్మతిపైన జరుగవచ్చునన్నీ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించే మతసంస్థలని నిర్మూలించివాని ఆదాయాన్ని విద్యాభివృద్ధికీ దానధర్మాలకీ వినియోగించవచ్చునన్నీ తెలియబడింది. వాక్స్వాతంత్ర్యం సమ్మేళనస్వేచ్ఛ వార్తాపత్రికలకు స్వేచ్ఛనన్నీ ఇవ్వబడింది.

కాని క్లిష్టసమయాలలో ఈ హక్కులనన్నీ రద్దుచేయడానికి పూర్తిఅధికారం ప్రభుత్వంలో ఉంది. కాని దీనినికూడా కార్టెజనుమతిలేకుండా ప్రభుత్వంచేయకూడదు.

న్యాయశాఖని పూర్తిసంస్కరణం చేయాలని నిర్ణయింపబడింది. ఆస్తులను ప్రభుత్వం బల్తుచేయకూడదు. కాని కష్టసమయమందు జాతీయ ఆర్థిక సౌభాగ్యానికి కావలెనని తోచినట్లయితే పారిశ్రామికంగా దేశాన్ని వృద్ధిచేయడానికి తప్పకుండా కావాలనితోస్తే వాటిని తీసుకోవచ్చును. రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వపు అధ్యక్షుని కార్టెయాను కార్టెలోని సభ్యుల సంఖ్యకుసమానమైన ప్రతినిధుల సమిష్టి ఎన్నుకొంటుంది. అధ్యక్షునికి తన 6 సంవత్సరముల అధికారసమయంలో రెండుసార్లు కార్టెని మూయునధికారం ఉంది. అయితే రెండవసారి కార్టె ఒప్పుకోకపోతే అతను తన అధికారాన్ని విరమించుకో వలసింది.

అధ్యక్షునిపై మిలటరీ ఒత్తిడిలేకుండా ఉండేందుకు వీలుగా ఒక నిబంధనని ఏర్పాటుచేశారు దానిప్రకారం అధ్యక్షపదవికి అభ్యర్థులనుగా పనిచేయుచున్న కాక 10 సంవత్సరములకు తక్కువ గానిరాముదళమ పొంది యున్న వారలు ఎవ్వరునూ అర్హులు కారని ఏర్పడింది.

విద్య ఉచితమును నిర్బంధమును — ఏర్పడింది మతవిషయంగా చట్టంలో ఉంచిన నిబంధనని ఆచరణలోకి తేవడానికి ఎంతో ప్రయాసయింది. ముఖ్యంగా రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వపు మొదటి కాలంలో అల్లరికి ప్రోద్బలంఇచ్చి దోహదమైనట్టి టోలెడో కార్డినల్ ను విక్టోరియా బిషప్ ను ప్రవాసమునకు పంపారు. ఈవిషయంగా అభిప్రాయభేదం కలిగి సీజార్ జమోరా ప్రధానమంత్రిత్వాన్నీ, సీగార్ మోరా అంతరంగిక ప్రదేశ వ్యవహారమంత్రిత్వాన్నీ రాజీనామా ఇచ్చారు.

దానిచట్టము అమలులోకి రావడానికి తీర్మానమయినమీదట జమోరా తన అభిప్రాయాల్ని మార్చుకొని తిరుగా అధ్యక్షపదవికి ఎన్నుకో బడ్డాడు.

అయితే ప్రభుత్వపుస్థితి రాడికల్ పక్షపు లెర్రోయాను రిపబ్లికన్ లెఫ్టుపక్షపు సీజార్ అజానాయాను (ఈయన జమోరా తరువాతి ప్రధానమంత్రి అయ్యాడు) రాజీనామా ఇవ్వడంచేత బలహీనమయింది.

ప్రభుత్వం వ్యవసాయాన్ని వృద్ధిపరచడానికి సంస్కరణలను చేసింది.

శాశ్వత సంస్కరణలని ఏర్పాటుచేసింది.

కొన్ని ఏకరములను మించిన భూమిపై అధికపొలాన్ని ప్రభుత్వం వశపరుచుకొని వాటిని రైతులకి అలా నేగుత్తకిచ్చి 9 వత్సరములందు సేద్యము చేసుకొనేట్టును ఇంతలోగా భూమిపై అంచనా వేయబడిన విలువపై 4% మాత్రం భూస్వాములకిచ్చేట్టువున్నా అనుకొన్నారు. అలా 9 సంవత్సరాలలో ఒప్పందంప్రకారం ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపును భూస్వాములు ఇచ్చగించకపోతే భూమి మొదట తీసుకొన్న రైతుల స్వంతమైపోతుంది.

ఈవిధానం భూస్వాములకివ్వలేదు సైన్యాంగంలో కొంతభాగం మాడ్రిడ్, సెవిల్లిలలో సంజర్జోఆధీనంలో తిరుగుబాటు చేసింది అయితే ఈపితూరీని నలిపివేశారు ప్రభుత్వంవారు. దీనికి అనుగుణంగా తిరుగుబాటు చేయడంలో ప్రాముఖ్యం వహించిన, ప్రోత్సహించిన భూస్వాముల భూమిని ప్రభుత్వం లాగుకొనేందుకు అధికారం తీసుకొంది.

ఆవిధంగానైనావారిని మాత్రం వదిలారు. అలాగే నిష్కారంతిగాఉండి సంజర్జోకు సహాయం చేసిన ఇతరగ్రాండీలుకూడా తప్పించుకొన్నాయి.

సైనిధంగా రైతులకి భూములని కొంత ఇచ్చి వేయడంవల్ల సెప్టెంబరు 1933 లోగా 28,000 కుటుంబాలకిపైగా తాత్కాలికంగా ఆదరువు దొరికింది. భూస్వాములు వ్యవసాయాన్ని దాని పరిమితిని తగ్గించకూడదనీ అలాగే తాము ఉంచుకొన్న పనివాండ్రని తగ్గించకూడదననీ శాసనం వల్ల ఏర్పాటుచేశారు.

అయితే పరపతిమాత్రం ఇవ్వలేకపోయారు.

1932 అంతంలో స్పెయినులో ముఖ్యంగా పారిశ్రామిక ప్రదేశమైన కటలోనియాకు స్వాతంత్ర్యం పూర్తిగాకాకపోయినా చాలవరకు ఇవ్వబడింది. దానికి వారంతా సంతోషపడ్డారు.

విద్యావిషయంగా ఎన్నోమార్పులు జరిగాయి మొందటివేసవిలో ఉపాధ్యాయులని తర్ఫీదు చేయడానికి చిన్నబోధనావిధానాన్ని ఏర్పాటుచేశారు. ఈవిధంగా సెప్టెంబరు 1932 లోగా ఎంతోమంది ఉపాధ్యాయులు తయారైనారు. ఎన్నో నూతన ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలని సెకండరీ పాఠశాలలని తెరచారు. బార్సిలోనా విశ్వవిద్యాలయానికి పూర్తిస్వాతంత్ర్యం ఇచ్చినారు ఉపాధ్యాయులయొక్కయూ ప్రొఫెసర్లయొక్కయూ జీతములు హెచ్చింపబడినవి. కళాశాల పట్టభద్రులు ఇతరులకలసి సాధారణంగా కాలి పని చేసుకొనేవారిని విద్యావంతులని కావించడానికి సంఘంగాకూడి సెవిల్లి, మాడ్రిడ్, సెగోవియా, వాలన్షియాలలో ఇలాంటి ప్రజా విశ్వవిద్యాలయాలు ఏర్పడినాయి.

గ్రామాలకి సంచారగ్రంథాలయాలు పంపబడినవి. ఇందుమూలంగా గ్రామ ప్రాంతాలలో నూతనజీవకళ ఉట్టిపడింది. ఇలాగే వారికి ఆవశ్యంగా ఆరోగ్యరక్షణకుగా పాస్పిటల్లను నర్సులను డాక్టర్లనుకూడా పంపిస్తూండేవారు.

సంజుర్జో తిరుగుబాటుచేయకుండా స్పెయిను రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వం అమలులోకితెచ్చిన రాజ్యాంగ చట్టాన్ని రద్దుచేయడానికి ఆందోళన జరిగింది. తిరిగా దానిని మార్చడానికి కాథలిక్ లు తీవ్రంగా ప్రచారంచేశారు. బిల్బావ్ దగ్గిర దొమ్మి జరిగింది జనవరి 1932 లో.

కాన్వెంట్లను మూయడం ఆయుధాల్ని దాచి ఉంచిందని కొన్నింటికి అపరాధం వేయడం జరిగింది.

కటలోనియాలో పరిస్థితిమాత్రం నిమ్మదించింది.

అనార్కిస్టులను కొందరు కమ్యూనిస్టులను అలాగే, సైనికులు తీవ్రవాదులుగా నుండిన ఏజెంట్లతోటి విప్లవాన్ని ప్రకటించారు.

కమ్యూనిజమ్ స్వేచ్ఛగా వ్యాపించడానికి వీలు ఇలాచేశారట!

ఓ రైలుమార్గాన్ని ధ్వంసంచేసి ఇతర ప్రదేశాలని అదుపులో ఉంచుకోడానికి ప్రయత్నించారు. పాలెంటను వీరు వశపరుచుకొనియుండినారు. కాని వీరిప్రయత్నములు నిర్థకాలయినాయి.

పిల్లని ప్రభుత్వసైన్యాలు పూర్తిగా అణిచివేసింది. వెంటనే ప్రధానమంత్రి 100 అనార్కిస్టులను జైలునుండి న్యాయవిచారణ లేకుండా కేపులకు పంపించివేశారు. ఇలా కూడా ప్రభుత్వస్థితిని దృఢపర్చాన్ని కొంత తొలగించ లేకపోయింది. ఇవన్నీ అనేకవిధాలుగా ప్రకటనం ఇచ్చింది.

సశేషం 18 వ పేజీలో చూడండి.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలముబాధనివార్మలిని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపోటులను బాపును, పాన్యపు నొప్పుల బాధలను, పోట్లు పోగొట్టును, బెణుకుల ఛేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,

మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

దయ్యాల దీవిని మరపించే మునగాల ఎస్టేటు.

మునగాల ఎస్టేటులో 40 గ్రామాలున్నాయి. బ్రిటిష్ గ్రామంలోను. రైతుల్ని కూలీల్ని చూస్తే పట్టణాలలో విద్యుత్తులో నివసించేవాళ్ల మెను గని పిస్తుంది.

రైతులను, తరు పొలాలను, కట్టాలున్నారా శిస్తులో తెలియదు. పొలం పెంపుల్ని తెలిసావు పరి శీలా, పరిహార్ధుల యొక్క కొలతలు. పరిహార్డు రాస్తూ తీసుకోరు. శిస్తు చెల్లించినందుకుగాని, కవు లు తీసుకొన్నందుకుగాని, బాకీలు చెల్లించి నందుకు గాని, రశీదులు రైతుకు ముట్టవు. సారవంత మైనవి ఎతవుకలి, నీటి సౌకర్యములు ఏర్పరచ బడ్డ పొలాన్ని, ఎదుల భూమిని ఇర్వకుండా కే అక్రమంగా జమీందారు వశపర్చుకున్నారు. అనేకమంది ఈ విధంగా ఆస్తి పాస్తులు పోగొ ట్టుకొని, ఇతర గ్రామాలకు వలసపోయి, కూలి నాలికేసినా దివాలు చేసినా జీవిస్తున్నారు. ఇక్కడ భుక్తి దలక, అన్య ప్రాంతాలకులోయి కొన్నాళ్లయినాక, తిరిగివస్తే తిరిగి వారికొంపలు వారికి దక్కవు.

చెరువులో నీరు వున్నంత వరకు, ముందు జమీందారిగారి పొలం పారేవాలి. తరువాత నైనా రైతుల భూములకు నీరు రావడం నమ్మకం వుండదు. వర్షాలులేక పంటలు పాడయినా శిస్తు మునుపు తప్పదు రెమిషన్ మాట కలలో కూడ వినబడదు. కాలముకాని కాలములో శిస్తు వసూలు చేసుంటే కోటలో కైదు!! వంగ బెట్టి పెడలమీద బండరాళ్ళు, ఎండలో నిలబెట్టి మాడుస్తారు ఇంత శిక్షయినా శిస్తు చెల్లించి తీరాలి. కొరడా దెబ్బలకు కొదువలేదు! మోట ఆధారంమీద భూమిని సాగుచేసినా పల్లపుశిస్తు చెల్లి. దాని ఎలాంటి బాధలైనా రైతు ఓర్చుకొని తీరా ల్సిందే! అడిగితే విరోధం, అడగకపోతే పరాయి!!

జమీందారుల భోగాలకు, సంబరాలకు, డబ్బు అవసరమయితే వాడి కింత చొప్పున రైతులు చెల్లించుకోవాల్సిందే!

ఎస్టేటు గుమస్తాలు, మునసబు కరణాలు, నౌకర్లు వగైరా ఎస్టేటు నౌకర్ల దౌర్జన్యాలకు లంచాలకు మేరలేదు.

కాపులు వంగరి కుమ్మరి, గొల్ల, గౌండ్ల, మాల, మాదిగ మొదలగు వాళ్లంతా, ఎప్పుడు పిలిస్తే అప్పుడు భార్యా, బిడ్డలతోసహా ఇక్కడున్నందా, జమీందారుకు వాళ్ల నౌకర్లకు, వెట్టి చేయడానికి సిద్ధంగా యుండాలి. చచ్చి పోయే స్థితిలోయున్నా ప్రసవిస్తున్నా, స్వంత పని యేదైనా యుండినాసరే మానుకొని వంగి వంగి సలాములు చేస్తూ, వారి కోపతాపాలకు, దయా దాక్షిణ్యాలకు గురి అవుతూ, మొఖాన విచారం కనపడకుండా చిరునవ్వుతో వెట్టి చేయాలి లేకపోతే కొరడా దెబ్బలు, బండ బూతులు, ఎర్రనిఎండ మార్చి యిసుకలో మొఖాలు మార్చి బోర్ల పండబెట్టడం, మొఖం మీద ఉమ్మి వేయడం, కుర్చీ కాళ్లక్రింద వేళ్లు పెట్టించి కుర్చీలో కూర్చోవడం, కాళ్లుచేతులుకట్టి తిండి లేకుండా కోటముందు పడవేయడం, మొదలయిన అత్యాచారాలు ఎన్నో పైన సాగేదింకా.

నవ ప్రపంచంతో సంబంధములేని భూలోక నరకమని పించు అనేకమూడు దీవుల్ని మరిపిస్తుంది ఈ మునగాల ఎస్టేటు.

ఒక పూరిపంచి మరియొక పూరికి పోవడానికి బాటలు శూన్యం. 100 కి 99 మంది అక్షరజ్ఞాన హైనా లేనివారు. ఎస్టేటు మొత్తములో కి, లేక 6 గ్రామాల్లో మాత్రం 4 వ తరగతి వరకు పాఠ శాలలు యున్నాయి.

ఈ ఎస్టేటులో మనిషి చస్తే యితర జిల్లాలకు ఆకలులు అంతేగాని ఇక్కడ ఖర్మ పూర్తి అవు తుంది. లింగగిరి, మునగాల ఎస్టేటులకు ఒక్కటే పోస్టాఫీసు. ఇంతెందుకు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వం, తన రాజకీయ ఖైదీలను అండమానులకు పంపే పంటే యిక్కడకు పంపితేచాలు.

పటి కన్నిటికి తోడు యిక్కడ జరుగుతూ వున్న కాంగ్రెసు ప్రచారాలు, అమానుష్యాలను కొన్నింటిని పేర్కొంటున్నాము.

పోలీసుదాడి:—

సబ్ యిన్స్పెక్టరు, కానిస్టేబిల్సు కాంగ్రెసు మూలధనం, చందా వగైరాలు సొమ్మంతా, కాం గ్రెసు నాయకులకుని చెప్పకొంటుకొందరు గ్రామీ ణులు, సినిమాలు కార్లు వుంపుడు గత్తెలు, వగైరా స్వంత ఖర్చులకోసం ఖర్చు పెట్టుచున్నారు. కాబట్టి కాంగ్రెసులో చేరవద్దని బహిరంగంగా చాటుతున్నారు.

సబ్ యిన్స్పెక్టర్లు కాంగ్రెసులో చేరిన కూలీ రైతుల్ని "కాంగ్రెసు రసీదులు పొట్లాలకుకూడా పనికిరావు" అంటూ హేళన చేస్తున్నారు.

పోలీసు వుద్యోగస్తులు, కాంగ్రెసును దూషిం చడం ఎస్టేటువారిపై తెచ్చిన రైతుల సాక్షిలను విచారించడంలో చాలా ఆలస్యం చేయడం, విచా రణ నిమిత్తంపోయినప్పుడు, జమీందారీ బంధ్య మీదపోయి, ఎస్టేటు బంగళాల్లో మకాములు చేయడం, విచారణలో పక్షపాతము వహించడం, తరచు జమీందారుగారికోటకు వెళ్లి భోజనాది ఫలహారాలను స్వీకరించడం, తాము జమీందారీ పక్షమేనన్నట్లు, ప్రవర్తిస్తూ కాంగ్రెసులో చేర కుండ గలందులకు ప్రజలను భయపెట్టడం, పరి పాటయి పోయింది.

రైతుగాని, కూలీగాని జమీందారీ నౌకర్లుచేసే, దౌర్జన్యాలకు, గురియై, పోలీసుస్టేషనులో రిపోర్టు చేయడానికివస్తే "కాంగ్రెసు ఆఫీసులోగాని, మీ గాంధీగారివుండగాని చెప్పకోండి" అంటూ కాంగ్రెసు ప్రతిష్టకు భంగంగా కలిగించలాస్తూ తమవిధిని మరచిపోయి. యిష్టమువచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తున్నారు

ఈ సంఘటనాలతో, ఊరికేగాచేసికొని జమీం దారీ నౌకర్లు తొక్కే పరువల్లకు ఆదేశములకు పట్టపగ్గాలు లేకుండా ఉన్నాయి. రేయింపవల్లు, ప్రాగే జమీందారీ నౌకర్లు కాంగ్రెసును తిట్టి తిట్లకు, చెవులు చిల్లులుపడి పోతున్నాయి.

పోలీసుఉద్యోగులు, ప్రజలను దండగించుట గా భావించి, ప్రతికేసులోనూ, ప్రజలు తప్పు లేని యుంటారనే దృష్టితో విచారణచేసి ప్రజ లకు మహాపకారం చేస్తున్నారు". రామాపురం గ్రామంలో యిలాంటి విచారణఫలితంగా, 84 గురు రైతులపైన 144 సెక్షను రుద్దబడింది. లానాగుమంది నైలు పంపుకొనుచున్న, చెరు వులు, జమీందారీ వశముచేసి, తమపశువుల పాలి పోయినపై తృప్తి పడుకు గాను, నిరసనము తెలుపుకోగా, దానికి శిక్షకూడా మామూలు సంపిస్తున్నారు రైతులు.

కాంగ్రెసు రాజ్యంలోకూడా మాకు కద గండ్లు తప్పవాయని ప్రజలు భావిస్తున్నారు. గోదావరి రైతులు నలుదిక్కులనుండి కష్ట ములు ఎదుర్కొంటున్నాయి. వీరికేసలుయుంటో తగురక్షణ ఇచ్చి కాపాడకున్న కాంగ్రెసు ప్రతి ష్టకు భంగము వాటిల్లగలదు.

ఈట్యూరుగంటి రామచంద్రరావు,
వేములపల్లి అంతనేయులు,

కృష్ణజిల్లా రైతుసంఘ కోర్కెలు

—x—

రెవిన్యూమంత్రి గా॥ టి. ప్రకాశంపంతులుగారికి సమర్పించిన విజ్ఞాపనలోని విషయములు

(1) గత సంవత్సరం జమీందారీ రైతు విచారణసంఘమునకు సాక్ష్య మిచ్చుటకు పోకుండ రైతులకు అనేక బాధలు కలిగింపబడినవి. సాక్ష్యమిచ్చి నప్పటినుండియు వారియిక్కట్లు దుర్భ రమైపోయినవి. ఎస్టేటుల్యాండుఆక్టు సవ రణ ఆలస్యమైనకొద్దీ రైతులు హింసిం చబడటం వృద్ధిఅగుచున్నది. జమీం దారులు రైతులభూములు లాక్కొంటు న్నారు. రైతులపై సివిల్, క్రిమినల్ చర్యలు జరుపుతున్నారు ఈ ప్రమాదా వస్థలో ప్రభుత్వోద్యోగులుకూడ రై తుల కష్టనివారణకు పూనుకొనకపోగా ప్రత్యక్షంగానూ పరోక్షంగానూ, జమీం దార్లకే తోడ్పడుచున్నారు. జమీన్ రైతు ప్రాణాలు నిలవాలంటే వారిని కూడా గుడ్డా కోల్పోకుండా రక్షించ దలస్తే రైతున కనుకూలంగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉపసంఘంవారు సూచించనరీతిని ఎస్టేటుల్యాండాక్టు సవ రణ జేయవలెను.

(2) రైతుకు కనీస నికరాదాయం రు 500 వరకు శిస్తులేకుండాచేసి పై ఆదాయముమీద క్రమాభివృద్ధిగా ఆదాయపుపన్ను విధించవలెను.

(3) ఋణచట్టంవలన పోయిన పర పతిని రైతులకు కలిగించవలెను. ఎస్టేట్సు ల్యాండుఆక్టు 112 సెక్షనుక్రింద జరిగిన వేలములుకూడా రద్దుపడునట్లు చట్టం సవరించవలెను.

(4) కృష్ణ గోదావరి డెల్టాలలోని నజరానా పద్ధతి తొలగించవలెను.

(5) లంచగొండితన నిర్మూలనానికి ప్రతిజిల్లాలోనూ రైతు, కాంగ్రెసు, కూలీసంఘాల ప్రాతినిధ్యంతో ప్రత్యేక సంఘముల నేర్పరచవలెను.

(6) 1347 ఫసలి శిస్తురెమిషన్ విష యంలో; రైత్వారీభూములపై 8 సెటి ల్మెంటు పర్సెంటేజి హెచ్చింపు పూర్తి గా తగ్గిస్తూ, జమీందారీ ఏరియాలో అయిదురూపాయలనుండి 8 సెటిల్మెంటు లో రు 6-4-0 లకు హెచ్చింపబడ్డ నీటితీర్వ రు 5-12-0 లకు మాత్రమే తగ్గించడం అన్యాయం కనుక 1348 ఫసలీలోనైనా కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా లలోని జమీన్ రైతులకు యీ అన్యా యం తొలగించవలెను.

(7) 1935 లో ఆయకట్టులో చేర్చ బడ్డ భూములకు నీటిసరుపాయములు కల్గించవలెను.

ఈస్టుబ్యాంకు కెనాల్ క్రిందిభూము లకు మురుగు సౌకర్యాలు కలిగించ వలెను.

(8) బుడమేరు వరదలను ఆపే ప్రయత్నాలు చేయవలెను.

(9) 1937 సం॥ జులైనెల కృష్ణ డిస్ట్రిక్టు గెజెటులో చెరకు, అరటి, పసుపు మున్నగుపైరులగు నీరు కావల సినవారు జనవరి 15 తేదీ లోపుగ నీటి ధరఖాస్తులు పంపుకొనవలెననియు, లేనిచో దరఖాస్తులు మంజూరు చేయ బడవని నె 61 రు 13-6-37 తేదీ గల ప్రభుత్వ ప్రకటన ప్రకటింపబడెను. రైతులు మేనెలలోగాని ఏభూమిలో ఏ పైరు వేసుకొనునదియు నిర్ధారణ చేసు కొనరు. అట్టిచో జనవరిలోనే దరఖా స్తులు పెట్టుకొనుట అసాధ్యము. కాన సదరు ప్రభుత్వప్రకటనలోని దరఖాస్తు గడువును మే 30 వ తేదీకి మార్చ వలెను.

(10) గత ఫసలీలో యీజిల్లాలో విధింపబడ్డ విపరీతపు అపరాధపు పన్ను లను వెంటనే రద్దుపరచవలెను. 1940 లో ఆయకట్టు విచారణ పూర్తిఅయ్యే వరకూ మెట్టకు లాయఖుగాని భూములు పల్లం సాగుచేసినందుకు అపరాధపు పన్ను విధించరాదు.

యూనాని వైద్యసారము

(తెలుగు)

నాడిపరీక్ష, వ్యాధులపేర్లు, వాటి గుణములు, తగు చికిత్సలు ధాతుపుష్టి, క్షయ, ఉబ్బసము, మధుమేహం, యిటువంటి కఠిన వ్యాధులకు నమ్మక మైన చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. సుమారు 40 పేజీలు కలిగియుండును కాని 1-8 2/8/- పోస్టుఖర్చులు 0-1-0. కలదు.

రాజవైద్య H. M. కమాలుద్దీన్,

గడుసు పెండ్లాము:

— ముంగమూరు నరసింహారావు, బి.ఏ., బి.యల్.,

3

సీకటి కోసులాంగిని... మచ్చులాడిని... నే పెండుకంటూనా, అంటూ, రాంబాబు సీతకేసి పట్టుకోపొయ్యాడు-

సీతకమిత కోపంవచ్చింది. మొహమంతా ఎఱ్ఱబారింది-

అంతా అయి, కసాటికి మీరు దిద్దుతున్నారే! ఏం బాగుందండీ ఇది!

ఏంలేదు, సీతా! నీమీద నాకుండే ప్రేమాతిశయంకొద్దీ, నీకిష్టమైనదానికి మనోహరమైన గులాబీ తెచ్చాను. స్వయంగా నీకే తొడిగిస్తామని ముచ్చట పడ్డా-

మంచిమున్నది! బాగానే ఉంది! ఇంతపొద్దయినా, తిండితిండం కాలేదు- ఆకలి దహించివేస్తున్నది- ప్రొద్దుటాకలు యీ వంటింట్లోపడి రావాలి- ఇప్పటికైనా, తొందరగా స్నానం చేసిరమ్మురూ!

ఈమాటలకు రాంబాబు కొంచెం నిరుత్సాహపడ్డాడు- మామూలుగా ఇట్టిపరిస్థితులలో అలిగి నిమిషం కూర్చొనేవారు- ఈరోజుమాత్రం. ఏమైనాగాని శాంతం వహించియుండాలని ముందుగా అనుకొనియుండేవారు కాబట్టి, కులుకెరెండకండా, మందహాసంతోనే జవాబిచ్చాడు-

సీతా, భోజనం అయినాక, నీవు కష్టం లేకుండా, నీపనిలో నేనుకూడా తోడ్పడతానులే- కానీ, నీకోసరం తెచ్చిన యీ గులాబీని అందుకోవూ?

అబ్బబ్బ! మంచిగులాబే! నాప్రాణానికి వచ్చింది- ఆబల్లమీద పారేస్తురూ! మీపుణ్యానికి త్వరగా స్నానంచేసిరండి- ఇచ్చట్లో ఉడికిపోతున్నది-

రాంబాబు ఎంతఓర్పు తెచ్చుకొనిమాట్లాడినా సీత ఏమీ సందుఇవ్వలేదు- గులాబీని బల్లమీదపెట్టి ఇంకేవిధంగా సీతను సాధిస్తామా, అని ఆలోచిస్తూ స్నానానికి బయలుదేరాడు. స్నానం కొట్లోకి ప్రవేశిస్తుండగా ఒక ఆనందమయిన ఆలోచనకలిగి తిన్నగా వెనక్కు తిరిగాడు-

సీతా! సీతా! ఏమంతా బొగ్గుపొగే చేరిపోయిఉన్నది- కొంచెము నీవుతోడవవూ?

అట్లానే తోడుతానులేండీ- మీరు ఒక తేరికయినా స్నానం మొదలెట్టేరా! నాకింకా బోలెడు పనిఉన్నదండీ.

దారిన పడుతున్నాదని రాంబాబు లోలోపల సంతోషించాడు-

ఇదిగో! ఇప్పుడే! ఒక్కనిమిషంలో ముగించేస్తాచూడు! ఏదీ! వేడినీళ్ళు తెచ్చిపోయి-

సలసల కాగేనీళ్ళు గంగాళంలో పోసింది- పొట్లు కాకడానికి చన్నీళ్ళుపోసింది- సబ్బు ప్రక్కన తెచ్చిపెట్టింది-

కానీండి, మరి-

దడదడ పాలుగైరు చెంబులు నీళ్ళుపోసుకొని సీతను పిలుచూపాడు- సబ్బుతో రుద్దడం ప్రారంభించింది- ఆకోమలమైన హస్తాలు తన శరీరాన్ని తాకుతుంటే అకళితానందం అనుభవించాడు-

సీతా నామైన ఇంకెందుకు కోపముండాలి! నాతో ఎప్పటికీ కక్షవని మర్లాడేర్దు, సీతా! నిన్ను నేను నాప్రాణంతో సమానంగా ప్రేమిస్తున్నాను- ఇల్లా వదకష్టానికి, నీ కంటినీరు ఉపశాంతి ఇచ్చేవాళ్ళు ఎంతెవ్వరున్నా ఉన్నారా? నిజ మనసులో, ఆర్ధమనసుతో, ఉదారితే నవ్వోలేసిన కష్టమంతా, కొవుతీరుతుంటే ఎక్కడికో వెళ్లిపోయింది- నాఅభిలాష ఏమంటే, మనమెల్లప్పుడు ఇట్లాగే ప్రేమతోగా ఉంటూఉండాలని-

సీత ఏమి మాట్లాడకుండా తోముతుండింది- మెత్తబడుతున్నాదని రాంబాబు సంతోషించాడు పిల్లలయిన తర్వాత, ఈమెకు ఒళ్ళు తోమ్ముతూగా ఉన్నాయని పాదాలుకూడా తోముతావా అని అడిగాడు- సీతమనస్సు మారుతున్నదా, లేదా- అని పరీక్షించడానికే ఈఅడగడం- పాదాలు తోమింది మహాఆనందంలో మునిగాడు-

ఇంకరాండీ, శీఘ్రం- వళ్లు మెరుస్తుంది వేసుకొందాము-

కర్లమూసి తెరిచేలోపల విస్తరిముందర హాజరవుతాను- నీవుపద- వడ్డించు-

చెప్పినట్లే వచ్చాడు- అయితే ఒకటే విస్తరి వడ్డించి ఉండింది-

ఇదేంటిసీతా! రెండోవిస్తరి వడ్డించు- ఖులాసాగా ఇద్దరము మాట్లాడుకుంటూ తిందాం-

నేను తర్వాత తింటానులేండి- మీరు కానిచ్చి పోదురూ!

ఈదినంమాత్రం నీతోకూడా తినాలనిఉన్నది ఈస్వల్పమైనకోర్కె నీవుతీర్చకూడదా?

సరిపోయింది- అల్లాగే కానిండి- గబగబ కానిచ్చుకొనిపోదాము-

వంట రుచిగా ఉండింది- అయిదారు పాదకాలు- ఉభయులు భుజించడానికి మొదలెట్టారు భోంచేస్తూ, భోంచేస్తూ రాంబాబు తిరుగా సంభాషణ సాగించాడు-

సీతా! నీచేతిమహత్తు! ప్రతిపదార్థము ఎంత రుచిగాఉంది! నలభీమపాకం!

సీత చిన్ననవ్వు నవ్వింది- అయితే ఆనవ్వు పెదవిదాటలేదు- అందులకే రాంబాబు మూర్ఛపోయ్యాడు- సగందారిలో కొచ్చిందని సంతసించాడు- ఈలాంటిచో, యింకేదన్నా విషయం ముచ్చటించి, సీతను సంతోషింపచేస్తామని సంకల్పించాడు- అయితే ఎక్కడొస్తాయి, విషయాలు- ఇట్టిఅడాన్‌మాటలు తప్ప పెండ్లాలతో మాట్లాడగల రాచకార్యాలు మరేముండవు.

సీతా! నీవుతోమితే తోమినావుకాని, అమితంగా రుద్దినావు- మంటపుట్టుచున్నది.

అలాగండీ! అయ్యో! లేతగానే టాన్‌కకు పోడరు అద్దుతానులేండి- అప్పుడే అనకపోయ్యారా! చాలా మంటగాఉందా ఏంటి!

సీత పాపం మంచిదే- లేకపోతే, తనభర్తకు బాధకలిగితే, తానంత బాధపడుతుందా? రాంబాబు మాత్రం సుఖసముద్రంలో తేలిపోయ్యాడు- తానునుకున్న మార్గము విజయవంతంగా పరిణమిస్తున్నది-

ఆ ... ఏమంతమంటలేదు- కానీ, సీతా! ఒకమాట చెప్పడానికి మరిచాను- బొంబాయి నుంచి జాబొచ్చింది. నెలకు వాయిదాపాటను కంటూవ పన్నెండునెలలు చెల్లిస్తే, హార్మోనియం పెట్టె ఇప్పుడే మనకిచ్చేస్తారట- ఆలోచించి రేపే జవాబు వ్రాసేస్తాను-

ఈబాణంకూడా ముందువాటిలాగా పసందుగా పనిచేయవచ్చునని విడిచాడు-

ఎందుకండీ! మీకంతశ్రమ! అంత ఆలోచన ఎందుకులేండీ! మానెయ్యండీ-

శ్రుతి తప్పిందేమో అని భయపడ్డాడు-

పొరపాటుపడుతున్నావు, సీతా! మానెయ్యడానికికాదు, ఆలోచన- తెప్పించడానికే- కానీ అంతా నీచేతిలోఉంది- ఈదినమూ... రాత్రి-

అంటూ అర్థోక్తిలో, లేచి పెరటిలోకి చెయి కడుగుకొనటకు వెళ్ళాడు- సీత మందస్మితయై పెదవివిరిచింది-

తిరుగా వంటిల్లులోనికి వచ్చాడు- వంటవస్తువులు వాటివాటి స్థానాల్లో అమర్చేదాట్లో, తోడ్పడడానికి వచ్చానని చెపుతూ, సీతబుగ్గలను ప్రేమపూర్వకంగా తట్టుతూ నిమిరాడు-

ఒకటేనా! రెండుంటేస్తారు- మీతోదెబ్బలాట అక్కరలేదు- మరేం అక్కరలేదు- మీకోసం మీరు వెళ్లండి- నేనే అంతాచక్కబెట్టేస్తాను-

కాదంటే కాదన్నాడు- సరే, మీయిష్టమన్నాది సీత- తాను మగవాడుగనుక, బరువు వస్తువులంతా, తానే ఎత్తిపెట్టేక, సీత చిన్నవి ఇస్తుండమనుకున్నాడు- మొదటు గంగాళం, ఎత్తి ఇంకోచోట పెట్టబోయ్యాడు- చెవులుగింగురుమనేట్లు క్రిందికి దిగవిడిచాడు- ఏందబ్బా, యీగంగాళమిప్పుడీ, అని అన్నాదిసీత- రెండోది నేతి దబ్బా ఎత్తాడు- అలాగే అయిదు వేళ్ళు కాలడం- పాపం, రాంబాబు చేతిలోనుండి దబ్బా, దభీల్ అని క్రిందపడ్డాది- వాడికత్వం లేదు- చేయిజారింది కాని చేయికాలిందనికాదని సిగ్గుతో మ్రగ్గిపోయ్యాడు- తన ప్లానంతా చెడ్డదేమో అనికూడా భయపడ్డాడు-

మన్నించు, సీతా, పొరపాటైంది- ఇక కేవలం గ్రహాచారమూ-

నేను మొదటనే అన్నాను- మాటవింటేకదూ ఇంకన్నా పోదురూ ఇక్కడినుంచి- నాకుచాలా సాయంచేశారు! ఒకపనికి ఇన్నిపనులు కల్పించి-

సీతా! కోప్పడకు- ఈనెయ్యంతా నేనే ఎత్తుతాను-

కోపంలేదు, తాపంలేదు- మీరిక్కడనుండి బయటికి వెళ్ళితే, నేనంతా దిద్దుకోగలుగుతాను-

నెయ్యిపార పోసినందుకు నేను చాలా చింతపడుతున్నాను- నన్ను మన్నించవూ?

పోనీయండిలేండి- మీరుమాత్రం ఏంచేస్తారు- చేయిజారింది-

వంటిల్లువిడిచి హాలులోకొచ్చి కుర్చీమీద కూర్చున్నాడు- జరుగవలసిన కార్యక్రమాన్ని ఆలోచిస్తూ-

పనిపాటలు ముగించిసీత, హాలుచేరింది- వెంటనే, శీఘ్రంగా, మేడమీదికి పోతుండింది-

ఏమంత తొందరసీతా! రాత్రి ఎక్కడికీ పోయ్యేదిలేదుగద!

వెళ్లాలండీ! రాత్రిసినిమా చాలాబాగుందట- తలవని తలంపుగ ... [illegible]

రాంబాబుకు పిడుగు పడ్డట్లయింది- కండ్లు ఆకాశంచిందాయి, కడుపులో-ఫిరంగిదెబ్బ తగిలినట్లయింది- కోపమొచ్చినా, సహనం, వహించి, అన్నాడు-

దయచేసి ఈదినంరాత్రిమాత్రం ఇల్లువదలొద్దు పిలులేదండీ ఈరాత్రికట రేపుఎల్లుండి వస్తుందండీ!

రాంబాబుకు ఆగ్రహం అతిశయిస్తున్నది- అణచుకున్నాడు-

ఆటపట్టించడం, తర్వాత ఆలోచిస్తాను- ముందువెళ్లి, యీతోవ్వపుసార విడిచి, చక్కని చీరకట్టుకొని రా, పో.

చిరునవ్వునవ్వి సీత మేడమీదికెక్కింది- రాంబాబు క్రిందనే ఉండిపోయ్యాడు, ఆలోచనానిమగ్నుడై- అయిదునిమిషాలలో క్రిందికి వచ్చింది సీత. ముస్తాబ్ చేసుకొని- తిలకం దిద్దింది- కాటుక పెట్టింది- సిగలో పూలుపెట్టింది- రంగుసిల్కు చీరకట్టింది- సిల్కుచీర ఇదొక్కటే ఆమెకుండేది- అనిర్వచనీయంగా, రాంబాబు క్రొత్తల అతిశయించింది- [illegible] అయిపోయ్యాడు- [illegible] తెలియకుండా [illegible], [illegible] లాగింది- నిట్టుబట్టుకపోయ్యాడు- సీతా! అని మృదుమధురంగా పిలుచుచూ, కౌగిలించి [illegible] తన ఉచ్చారణలో, మత్తత పెర్చుతోంది. [illegible] వనులలోకూడా కాన్పించింది-

మిగత 16-పేజీలో చూడుము.

పెరాలిసిస్ క్యూర్

ప డిపోయినకాళ్లు చేతులను బాగుపర్చును.
క్ష యించిన అవయవములను చక్కజేయును.
వా తమునెల్ల ధ్వంసమొనర్చును.
త క్షణమే గుణమునిచ్చును
ము ఖ్యమైన మందని వేనోళ్ల చాటినది.
నె యమగుటకు యెట్టి సందియము లేదు.
క్ష దరని జబ్బులను నశింపచేయును.

వారంమందు వెల రు 5-0-0 లు.

డాక్టరు. బొమ్మా కేశవులు,
పక్షవాత స్పెషలిస్టు, సంతపేట, నెల్లూరు.

చీటికి మాటికి రైతులపై కూలీలదాడి కూడదు.

—H—

సామ్రాజ్య వ్యతిరేఖ సంఘటనాశక్తి క్షీణిస్తుంది.

జమీందార్లకు, షాహుకార్లకు స్థానమివ్వటం కలుగుతుంది

పట్టణాల్లోనేగాక పల్లెలలోనున్న రైతులలోను కూలీలలోనేగాక జాతి జాతిలోను గలిగిన యీనాటి సంఘ విజృంభణకు ఎవరెవరో కారణమనుటకంటె నానాటి కతిశయిల్లుతూ వచ్చిన కష్టాలు, హృదయం మాలిపీడించే ధనికుల సాహసాలు అనుట ధర్మము. తమ కష్టాన్ని తాము గుర్తించేంత మతిలేక మారణభూతాలకు ఆహుతిఅవుతూ, అమాయక కష్టజీవు లీడుస్తున్న ఆర్తనాదాలు ఆనాడు మార్క్సు మహాశయుని గుర్తురుమని మేల్కొలిపాయి.

మార్క్సు మహాశయుని వ్రాతలు, లెనిన్ మహాశయుని పూతలు కూలీలకు ఆశలుగలిపించటమేగాక 1917 లో వో వళిక కార్మికోదయం గావించాయి.

యీనాడు రావటానికి తగిన పరిస్థితులు గలిపించాలి- అటువంటి పరిస్థితులు గలిగించను ముఖ్యంగా నవయువకులు పట్టణాలందు, అంతకంటె హెచ్చు పల్లెలందు పరిస్థితుల పారజూచుగుంటూ ప్రచారం జరుపవలసివుంది- స్వలాభా పేక్షవలనో, పదవీవ్యామోహం వలనో, గుడ్డితనం, మొండితనం, నిరంకుశత్వంవలనో, ఏ బడా నాయకులు, చోటా నాయకులు మనసిద్ధాంతాల త్రోకొనవచ్చుకాని వారి లక్ష్యపెట్టుటం మనకు సరిగాదు- వ్యక్తిగతంగా ఎవరితోను మనకు యీర్ష్యలకు తావుండరాదు-

ఏ ప్రాంతాలందైనా రైతులకు వారి కూలీలతోను తదితర పనివారలతోను తగాదాలు రావటం సహజం- కాని కొన్ని కొన్ని చోట్లు కొంత కొంతమంది ప్రచారకసోదరులు కూలీలసంఘాలు, నాయిక సంఘాలు, రజకసంఘాలు ఏర్పాటుగావించి రైతులపైకి దాడిదీయుటం జరుగుతోంది జాతిజాతియందు సంఘాలు ఏర్పడటం విప్లవదృష్టి గ్రహించటం సామ్రాజ్య వ్యతిరేఖ సంఘటనాభివృద్ధికి తోడ్పడటం అవసరంగాని తమలో తామే వైషమ్యాలు గల్పించుకొనుట, చీలికలు గల్పించుకొనుట మన ఆశయాలకే హాని. కొన్నిప్రాంతాలందు తమ రైతులనెదుర్కొనే కూలిసంఘా లుంటున్నట్లు తోస్తున్నది. ఇది ప్రచారలోటును కూడా తెలియజేస్తున్నది. అసలు ఆశయాల మరచి తాత్కాలికావసరాలలో తన్మయత్వం చెందటం కూడని పని. ఏమిటి మనఆశయం? కూలీ రైతు రాజ్యస్థాపన. సామ్రాజ్యవాదులతో యుద్ధంసలిపి అటువంటి కూలి రైతు రాజ్యాన్ని స్థాపించ ఏర్పడవలసినటువంటి, ఏర్పడినటువంటి సామ్రాజ్య వ్యతిరేఖసంఘాలలో అనేకం తమ దృష్టిని సంకుచితపరచుకొని అసలు ఆశయం మరచి చీటికి మాటికి తమలో తామే దాడులెత్తుకొనుట మహాప్రమాదమని ప్రతిఒక ప్రచారకుడును తెలిసికోవలసియున్నది. కూలీలను రైతులు అనేకఅక్రమాలు చేయవచ్చుకాని వాటి నికార్మిక కర్షక సమ్మేళన సంఘాల ద్వారా సంప్రతించుకోవాలి. అవిలేని చోట రైతుసంఘ కూలిసంఘ పెద్దలు సంప్రదించుకోవాలి. మితిలేని అన్యాయాలయి ఏవిధంగానూ తీర్మానాన్ని కొచ్చు మార్గంలేనప్పుడు అంతిమదశలో తమసోదరులైన రైతులపై సమ్మెలు నడుపవలసినేగాని మిల్లు కూలీలవలె సమ్మెలు జరిపినపక్షాన భస్మాసురులవుతారు కూలీలు.

రైతు భక్షకులైన జమీందార్ల షాహుకార్ల రైతులెలా ఎదుర్కోవాలో అదేరీతి కూలీలు తెమ్మపీడించే రైతుల నెదుర్కోవాలనే వెర్రిమొర్రి ప్రచారాలకు సామ్రాజ్య వ్యతిరేఖ సంఘాలలో ఏమాత్రం తావుండరాదు- రైతులు లేకుండా కూలీలుగాని కూలీలు లేకుండా రైతులుగాని విముక్తి బొందజాలరు- ఇద్దరిలోనున్న నామమాత్రపు భేదాల పెంచక నిర్మూలించాలి-

పి. రా…

పొగాకు దుర్గుణాలు:

—పోటూరు ఆదినారాయణయ్య.

ఇది పాశ్చాత్య దేశములనుండి మనహిందూ దేశమునకు వచ్చినది. "పొగ ౹ంటు పుల్లసారమది యన్నట్లు" యితరదేశమునుండి వచ్చుట చేతను, దొరలు సైతము వాడుక చేయుటచేతను, మనవారు దీనియందు మిక్కిలి ప్రేమయు, గౌరవము నుంచి అమితముగా వాడుక చేయుచున్నారు.

అన్ని ఆకులను దినుచేకలను, గొంగళి పురుగులను మొట్టని యీవిషవస్తువును మనుష్యులమితముగా నుపయోగించుట మిగులశోచనీయము.

ప్రతిమారు అవున్సుల పొగాకులోను రెండు అవున్సుల "నికోటిన్" అనుమహా విషపదార్థము కలదు. నికోటిన్ ఆర్సెనిక్ కంటెయెక్కువ ప్రబలమైన విషము. నికోటిన్ ఒకచుక్కను కుంగలు చర్మముమీద వేసిన చనిపోవచ్చును. రెండుచుక్కలు కుక్కలమీదగాని, పిల్లులమీదగాని, వేసిన చనిపోవచ్చును.

పొగాకురసము మ్రింగుటవలన మనుష్యునిలో ఘోరవిషములు కలుగును. చీనాదేశములో నా కష్టవాక్య [illegible] పొగాకులోని విషపుదివ్య తాగుదురట. ఒకచుట్ట పొగాకులో నిద్దరిని చంపగల విషమున్నట్లు కనిపెట్టబడెను. పచ్చి పొగాకు కషాయమును వేసి కట్టిన కమనములు పుట్టి స్పృహదప్పి పోవుదురు! యిట్టిఘోర విషయుక్తమగు పొగాకును మనవారనేకులనేకవిధములుగా వాడుచున్నారు. చుట్ట, సిగరెట్టు, నస్యము, నమలుట—

చుట్ట

చుట్టకాల్చుటచేత జీర్ణసాధనమగు నోటిలోని యుమ్మి విరిగిపోవును. కలుచు వుమ్మి వేయుటవలనవుమ్మిదీరంతయు వ్యయమై అజీర్ణవ్యాధి కలుగును. రక్తమును పరిశుభ్రముచేయు వూపిరితిత్తులలోనికి యీపొగ ప్రవేశించి వానిని విషకలితములుగా చేయును. దానివలన శ్వాస కష్టరోగములు జనించును. గుండెబరువుగాను నిస్సత్తువుగాను యేర్పడును. రొమ్ము రొండిపోయి గుంటపడును.

రక్తము పల్చనగును. దృష్టిమందగించి కన్నులలోనికీడ్చుకొని పోవును. పెదటియొక్క చుఱుకుదనమును తగ్గించును. పెదవులలోని రక్తం చెడి క్రిముగా తెల్లనగును, నోరు యెప్పుడును దుర్గంధ భూయిష్టముగా నుండును.

సిగరెట్టు

కొలమాలిన దుక్కపొగాకును నల్లమందు మున్నగు అరఖులలో నానవేసి యంత్రములచే సన్నగా కోసి సిగరెట్టులను చేయుదురు. చుట్టకన్న నిడివాలాకుగానుండుటచే నాగరికులును విద్యార్థులును అమితముగా వాడుచున్నారు. వీరిలో ఎక్కువమంది పొగను లోనికీల్చి నోరు, ముక్కురంధ్రములనుండి విడుతురు. యిది మిక్కిలి హానికరము. చుట్టకన్నను దీనియందు యెక్కువ దుర్గుణములున్నవని గ్రహించి, జార్జి, స్వీడను, అమెరికా, మున్నగు దేశములలో పదునారుగు సంవత్సరముల వయస్సులోని బాలురు దీనిని నుపయోగింపకూడదని చట్టములను జేసియున్నారు.

మనదేశములోగూడా మైసూరు, బరోడా మున్నగు రాజ్యములయందు దీనివిషయమై కొన్ని కట్టుదిట్టములు చేసియున్నట్లు తెలియుచున్నది. ప్రతిమనుష్యునకు బాల్యదశ పెండలు యౌవనదశకు మధ్యగల కాలమునందె మంచిరక్తమును నరముల పటుత్వమును కలుగవలసియున్నది. అట్టి తరుణములో విషయుక్తమగు సిగరెట్టు అభ్యాసమువలన కొంపడినయెడల యెట్లు బాగుపడగలరు? యీ అభ్యాసము పారాయణమునకన్న మిక్కిలి హానికరమనియు నరములకృషిని తయింపజేయుననియు హేతువనియు డాక్టర్లు కొందరు సలహా యిచ్చియున్నారు. బాలురకీది యభ్యాసమగుటవలన శరీరము, జ్ఞానము, అభివృద్ధియగుటకు మారుగా క్షీణదశ సంప్రాప్తమగుచున్నది. మరిన్ని కోమలముగాను మెత్తగాను నుండు మెదడు చెడిపోవుటయును మెదడు చుట్టుకున్న నరముల పటుత్వమును తగ్గిపోవుటయును కలుగుచున్నది.

సిగరెట్టు కాల్చుటవలన గుండె మెత్తనై బలహీనమగును. అందువలన తగినంత రక్తమును గుండె రొమ్ములకును కండరములకును పంపజాలదు. అందువలన అవయవములు బలము కలిగి వృద్ధినొందజాలవు. మరియు గుండెనుండి పంపబడిన రక్తములో విస్తారముగ నీరుకలిసి పనికిమాలినదిగ నుండును. దేహము పాలిపోవును.

సిగరెట్టులో అయిదు విషపదార్థములు కలవు—(1) కాగితములోని విషకలితమగు పొగ, (2) నికోటిన్ అను విషము, (3) పొగాకు చెడిపోకుండా నుండుటకుగాను కలుపబడిన పంచదారము. (4) ఘాటుతగ్గించుటకును పరిమళము చేయబడిన నల్లమందు సారము. (5) సువాసనగా నుండుటకు కలుపబడిన ఒకవిధమైన పొగ.

యేవిధముగాగాని పొగాకును ఉపయోగించుటచేత.

(1) గుండె అమితముగా కొట్టుకొనును.

(2) గుండెలో అదురు, నొప్పిపుట్టును.

(3) నాలుకపై ఒకవిధమైన పచ్చగిరంగు పొర యేర్పడును అందువలన యెంత రుచ్యమైన పదార్థమైనను రుచింపదు.

(4) జీర్ణశక్తి మందగించును.

(5) నోరు గొంతు ముక్కు సంబంధమైన రోగములు బాధించును.

(6) శ్వాసకోశము చెడును.

(7) దృష్టి మందగించును.

(8) తుమ్మయూగెడు గ్రంధులు చెడిపోవును.

(9) నికోటిన్ అను విషపదార్థము కన్నుకు చాల హానిచేయును

(10) నికోటిన్ శరీరమునందలి రక్తమునకు పోషణకు చెఱుపు కలిగించును.

(11) కన్ను, గుండె, మూత్రపిండము కేయు వానివాని ధర్మములను చేయనీయక అడ్డుపడును.

మనుష్యునకు పొగాకు చేయునంతటి హాని మరియొకటి చేయజాలదని తెలిసినవారును, త్రాగుడు మానజాలకున్నారు యెంత తెలిసినను అలవాటు బహుటచేత విడువజాలకున్నారు. అయితే మద్యపాన నిషేధ చట్టమువలె శాసనబద్ధమయిన గాని తప్ప—త్రాగుడుజాతి వారు వంశపరంపరగా బలహీనులై రోగపీడితులై జీవచ్ఛవముగా బ్రదుకవలసియుండును.

నెల్లూరు వార్తలు.

లిటరసీ కాంపెయిన్

గత ఆగష్టు [illegible] జిల్లా [illegible] ఆఫీసరు అధ్వర్యాన వైల్మాంపెయిన్ టవునులో ప్రారంభింపబడింది. ఒక్కొక వార్డుకు వెళ్లి అక్కడ ప్రజలతో తమబిడ్డల చదివించవలసిన ఆవశ్యకతను గూర్చి బోధించడమే దీని ఉపయోగం. అచ్చం వీరేనా? ఆయావార్డు కౌన్సిలర్లుకూడా శ్రద్ధవహిస్తేగా ఉపయోగం ఉండేది!

చెడుగుడుపోటీ

సంతపేట హనుమాన్ అథెలెటిక్ అసోసియేషన్ వారు చెడుగుడు పోటీ 25-9-38 నుండి జరుపనున్నారు. ఆంధ్రజిల్లా లన్నిటినుండి అభ్యర్థులు రావచ్చును.

రెడ్లభోజన మండిరం

తిప్పరాజు సత్రానికి పడమరగా సందులో నె 221 రు ఇం టి లో పై భోజనమందిరముంది. మెంబరు ఒక్కొక్కరు రు 10 లు చెల్లించవలెను. ఆవిధంగా పేరుపద్ధతిమీద జరుపనున్నారు. పేర్లు పూర్తిఅయినవెనుక ఆసభ్యులకు మాత్రమే భోజనాదివసతు లివ్వబడును. ఈలోపల అందరకు అవకాశముంది. శ్రేతిలో మారలు తయారుచేసి పరిశుద్ధంగా జరుపుటే దీని ఆధిక్యత. అందరిలోక్కపై దీనిపై పరిశీలనకు పొన్నలూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డి గారు ఒప్పుకొన్నారు.

దశారా మహోత్సవము.

రాళ్లపల్లి వెంకయ్య గారిఅధ్వర్యాన 1928 సం నుండి జరుగుచున్నవి. ఈసంవత్సరం "శరన్నవరాత్ర మహోత్సవాల్లో" వ్యాయామ పోటీలు—పాగస్వరం—శిల్పం—వస్తు ప్రదర్శనం మొదలగు ఎంతో కార్యక్రమముంది. అందరు ప్రోత్సహించి—పాల్గొంటేనే ఏకార్యమైనా నెగ్గేది!

సహకారోద్యమమునకు రైతోద్యమమునకు లంకె ఏర్పడవలెను.

—X—

ఈ ఉద్యమమువలన రైతుఋణగ్రస్థత అత్యధికమైనది.

మడమనూరు పరపతిసంఘ రజతోత్సవంలో ముంగమూరు నరశింహారావుగారు నూతనభావాలు తెల్పుట.

4 తేది అతివైభవంగా జరిగెను. జిల్లా కలెక్టరు ఖాన్‌బహద్దూర్ మహమ్మద్ హుమాయూన్ సాహెబుగారు సభను ప్రారంభించిరి. రా॥ సా॥ ఒక్వేటి విశ్వనాథరావు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. సంఘము పరపతికి భిన్నమగు విషయములలో తోడ్పాటు కలిగించుకొను "మల్టి పర్పస్" సంఘము కావలెననిచెప్పిరి. సొసైటీ ప్రెసిడెంటు అన్నంరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు గత 26 సంవత్సరములు సంఘము గావించిన సేవను వివరపరచుచు నివేదికను సమర్పించిరి. కవులు కొందరు తాము రచించిన పద్యములు చదివిరి.

ముంగమూరు నరసింహారావుగారు ఉపన్యసించుచు క్రిందివిషయములను తెల్పిరి.

ఇతరదేశాలలో సహకారోద్యమము దేశపు సాంఘికావసరములను బట్టి, ఆర్థికావసరములను బట్టి అనేకరూపములను దాల్చుచున్నది. కొన్ని ప్రదేశములలో సహకార భోజనశాలలుకూడ ప్రారంభింపబడినవి. కొన్ని కుటుంబములు కలిసి మితవ్యయముచేయు నుద్దేశ్యముతో భోజనశాలనొకటి సహకారపద్ధతుల ననుసరించి స్థాపించి, సహకార సంస్థలనుండియే చౌకగా కావలసిన సామగ్రిని తెప్పించుకొని, సాధ్యమైన నగటున యేర్పాటు చేయుటచే ఖర్చులు తగ్గించుకొని, యిండ్లలో వంటలు వండుట చాలించి ఆర్థికంగా లాభపడుచున్నారు.

1904 లో సహకారోద్యమము రైతులకు పరపతి కలిగించుటకై స్థాపింపబడెను. కొన్ని సంవత్సరములు తరువాత పరపతిసంఘాలు పరపతి భిన్నమగు విషయములలో కూడా పాల్గొనుటకు అవకాశము యేర్పరచబడెను కాని యీ విషయమున సంఘములు ముందుకు నడువలేదు.

పరపతిసంఘముల స్థాపనవలన రైతు ఋణగ్రస్థత తగ్గుటకుబదులు అధికమయినది. 1895 లో నుండిన 45 కోట్ల ఋణము 1935 నాటికి 207 కోట్లు ఆయెను.

సహకారోద్యమమువలన రైతు లాభపడవలెనంటే క్రొత్తక్రొత్త త్రొక్కవలెను. సర్వజనులకు వరుసబడి హెచ్చింపుచేయు నుద్దేశము ప్రాధాన్యముగా నిడుకొని వర్తించెడి సహకారసంస్థల నెలకొల్పవలెను. ఇంతవరకును యీ ఉద్యమమువలన ధనికులే లాభపడుచున్నారు. నూతనమార్గాన బీదవారు లాభపడునటుల చూడవలెను.

సహకారోద్యమమునకును రైతోద్యమమునకును ఒకలంకె ఏర్పడవలెను. సహకారములేనిది ఆహారముండదు అనెడి భావము సామాన్యజనులలో కల్గి వారిలో ఉద్యమముపట్ల రుచి కల్గితేగాని సహకారోద్యమము సారవంతమయి విజయవంతము కాజాలదు.

ప్రజలలో అన్నివృత్తులవారు వారివారి వృత్తులందు హెచ్చుపడుచుబడి సంపాదింపవలెనన్న సర్కారువారి సహాయ్యము అవసరము. ఒకవిషయము ఆలోచింతము. హిందూదేశంలో ఒకయకరాకు ఒకపుట్టెడు ధాన్యము పండిన జేకరమయిన యకరాభూమియందు జపానుదేశ [illegible]పుట్లు పండించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. వరుసంగతి అధనమగుటకు సర్కారువారు తోడ్పడవలెను. సర్కారువారు ఎగుమతి దిగుమతి విషయములలోను, ధాన్యపుధరల కట్టుబాట్లు చేయుటలోను, మార్కెట్టుపెట్టు విషయములు మొదలగువాటిలోను ప్రధానపాలముగా ఏర్పాటుగావించిన సహకారోద్యమము మిక్కిలి ఫలవంతమగును,

—:

పొట్టెపాళెం స్కూలు

మాపిల్లలకు చదువురాదే ఎందువల్ల?

స్కూలు టీచర్లు యీవూరి? మిగానిదార్లు, ఒకటో తరగతి పిల్లలు సంవత్సరంగా బడికివెళ్తుంటే "ఓ-న-మః" అనటానికీ రావు, రెండో తరగతివారికి రొండక్షరాల పేర్లుకూడా యింకారావు, మూడోతరగతి పిల్లలను మూడు+రెండు ఎంతఅని అడిగితే నాలుగు అంటారు. నాలుగోక్లాసు పిల్లలు చదువుతాల ౹టే ఏమిటి అర్థం చెప్పలేకున్నారు. ఈలాగే [illegible] మాచదువు.

ప్రెసిడెంటుగారూ! ఖర్చులు మేం భరిస్తాముగాని, మాపిల్లలను, ఆస్కూళ్లను, గిరదేసి పరీక్షచేయిస్తారా? ఎవరు మొద్దుగాళ్లో తేలుతుంది!

—మావూరివాడి

కాంగ్రెసు-జమీందార్ల రాజీలు పోవాలి.

—x—

ఇవి కాంగ్రెసు ప్రతిష్టకే భంగకరము.

అఖిలభారత రైతుసంఘాధ్యక్షులు స్వామి సహజానందసరస్వతిగారి స్టేటుమెంటు.

జెలాంగు (ఒరిస్సా) లో కొన్ని నెలల క్రింద సమావేశమైన కాంగ్రెసు మహాసభాయకుల వివిధ వర్గ సమ్మేళనానికి తీర్మానించుకున్న పిమ్మట కాంగ్రెసు అధికారంలోవున్న రాష్ట్రాలలో రైతుల కూలీల ప్రతినిధి నంటూ జమీందార్లు పెండలగు ధనిక వర్గాలతో కాంగ్రెసు రాజీ యంటూ బయలుదేర దీసిన ప్రయత్నరాజును పెద్ద పెద్ద అంగలతో ప్రత్యక్షంగానో, చాటుగానో విహారం చేస్తుంది.

బీహారు ప్రథమ శబరి మైంది. అటువిమ్మట బొంబాయి, మద్రాసు మంత్రివర్గం నియమించిన జమీందారీ విచారణ సంఘం వారి రిపోర్టు ప్రకటించడంతో అలస్యాన్ని చూస్తే ఈ భూతం అక్కడకూడ ప్రవేశించిందా అనే అనుమానం కల్గుతుంది. ఒరిస్సాలో కూడా జమీందార్లతో శాశ్వతమైనా సమాధాన ప్రయత్నాలు జరిగియుండి యుండవచ్చు. పశ్చాను పిదప సరిహద్దు రాష్ట్ర ప్రధాని డా॥ ఖాన్ సాహెబ్ బహిరంగంగానే ఉండ ప్రబ్దలు కొట్టినట్లుగా ఇట్లు చెప్పారు, "ఎట్టి పరిస్థితులలోను జమీందార్ల హక్కులు కాపాడ బడతాయి" టోరు నవాబు పెండలగు జమీందారుల దుర్గతియన్ని సహించలేని భావం లోనున్న తన పఠాను సోదరుల్ని నిపరీతమైన నిర్బంధాలకు గురిచేస్తున్నారు. పైగా ఈ నవాబు పెండలగువారల దుండగాల్కై అరి కట్టుటకు తానే చేసిన బిల్లును, నిర్బంధ శాసనాన్ని రద్దు చేయడానికి చేసిన బిల్లును నిర్బంధ శాసనాన్ని రద్దు చేయడానికి చేసిన బిల్లును గవర్నరు తోసిపారవేస్తే మాట్లాడకుండా పూరుకున్నాడు. ఇప్పుడే నిర్బంధ శాసనాల్నే తన సోదర పఠానుల పైనున్న [illegible] ఉపయోగించు చుండుటవలన టోరు నవాబు పెండలగువారు ధైర్యం తెచ్చుకొంటున్నారు. ఇంక కూల్లెజార్ల విశేషాల్లో వదరు పోతుల. రైతుల సభలను తామే ఏర్పరచి తామా రైతులకేమిటి లేమా రైతులతో సమాన హక్కులే వున్నాయని ఉపన్యాసాలిస్తూ మోసం చేస్తున్నారు. అన్నటి మంత్రులలోకూడా కొందరు ఇదే ధోరణిలో మాట్లాడినట్లునాకు తెలుస్తుంది. కాబట్టి అక్కడకూడా యీ రాజీ భూతం కాలుపెట్టినట్లే.

ఇప్పటికిరకు ఒక్క సంయుక్త రాష్ట్రాలలో ఇది ప్రవేశించలేదు. జమీందార్లతో రాజీకై పాలాసా ఇండిపెండెంట్ పార్టీ ఇండ్ గారి సహాయం తీసుకొండనే కొందరి చాటుసలహాకు "సంయుక్త రాష్ట్రాలు బీహారుకాదు" అని అచటి పెద్ద నాయకుడే అన్నట్లు విన్నాం. కాని ఉన్నట్టుండి కాంగ్రెసుపార్టీ అంగీకరంతో, ప్రధాని గోవింద వల్లభపంతు జమీందార్లతో అప్పుడే ఒకవిధమైన రాజీ పెడ్డినట్లు, ఈ పెలాఖరులో దీన్ని సర్దార్ పటేలుముందు పెట్టి తుదినిర్ణయానికి వస్తారని, ఈ రాజీలు శాశ్వతంపు కాలాన్కాక్కుమునుపూర్వ సమాధానం జరిగింది అని వార్తవచ్చింది.

కాబట్టి రైతులకు సంబంధించినంతవరకు ఈ స్థాను భూరిర్ణయైనట్లుతుంది. ఈభూతం తిక్కన రాష్ట్రాలమీదకూడా పడేటట్లున్నది రైతులు గనక అచ్చట త్వరగామేల్కొని ప్రచండమైన ఆందోళనచేయకపోతే ఇది వారిని తప్పక పట్టుకపీకిస్తుంది. కాంగ్రెసు ఈవిధంగా జమీందార్ల తాటాకుచప్పళ్లకు భయపడి, రైతులకు తెలియకుండా ఈవిధంగా రాజీపడుట రైతులకు ద్రోహముచేయుటగాక మరేమి! ఎన్నికలకు పూర్వము పాస్సయిన వైజ్పూరు రైతాంగ కార్యక్రమమునీదనే ఎన్నికలలో ప్రచారం జరిగింది. నిజంగా ఆకార్యక్రమాన్ని అవలంబించడం వల్లనే కాంగ్రెసు అపూర్వమైన విజయాన్ని పొందింది. 7 రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెసు అధికారంలో వున్న యిప్పుడు ఆకార్యక్రమాన్ని సంకుచితపరచడానికిగాని, పెద్దార్థాలు తీయడానికిగాని ఎంత గొప్పవారైనా ఎవరికీ హక్కులేదు జమీందార్లతో రాజీలు ఈకార్యక్రమంలో లేనే లేవు. కాస్త సూచనగానైనా బయటపెడితే ఏం కొంపమునుగుతుందోనని దాన్ని సూచనగానైనా తెలపలేదు. ఈ రాజీలనుగూర్చి స్పష్టంగా ఎన్నికలముందే ప్రకటించి ఆకార్యక్రమంమీద ఎన్నికలలో నిలబడి కాంగ్రెసైనాసరే గెలవగలిగేదని చెప్పగల్గిన మొనగాడెవడో చూపించండి! అట్లాగైతే అంతా తలక్రిందులయ్యేది. అందుచేతనే రైతుల కిప్పుడు పూర్తిగా ద్రోహం జరుగుతుందని అంటున్నారు. వాళ్లని గోతిలో దింపటంగాక ఇది మరేమికాదు. కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికలలోనున్న వాగ్దానాలన్నీ రైతుల ఎంతత్యాగాన్నయినా చేశారు; ఎట్టి కష్టాలనైనా భరించారు; పూర్తిగా జమీందార్లను వ్యతిరేకపర్చుకున్నారు. ఇటువంటప్పుడు వారిని ఇదే జమీందార్లబారిని వదిలిపెట్టటం న్యాయంకాదు. సర్వెంట్సు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకూడా ఈ రాజీలనుగూర్చి "రైతులే ఇర్వురులనినవారు, జమీందార్లే పుచ్చుకొనేవారు కాబట్టి" అని వ్రాసింది.

ఈరాజీల ఫలితంగా బీహారు రైతులలో కల్గిన మానసిక ప్రవృత్తి భావాలను గ్రహించి నేను మాట్లాడుచున్నాను. ఈరాజీల ఫలితంగా శత మంత్రులపట్టిన్నతాం రైతులలో వ్యాపించిన ...

ఉదయగిరి తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘము.

వైసంఘ సర్వసభాసభ నట్టవాదలో నే 10-9-38 వ ఉత్తరకోర్టు వుపాధ్యాయుల శ్రీయుత చెంచయ్యనాయుడుగారి యాజమాన్యమున జరిగెను.

శ్రీయుత పూలి నారాయణరావుగారు యం. ఎ. యల్. టి., వార్ధా విద్యావిధానము, అందలి లాభములను విశదముగ వివరించుచు గంభీరోపన్యాసమొసంగిరి. ఉదయగిరి మాధ్యమిక పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు మయిలవరం వెంకటనారాయణయ్యగారు దక్షిణ ఇండియా టీచర్సు గిల్డువారు స్థాపించిన వుపాధ్యాయుల బెనిఫిట్ ఫండును గురించి సభ్యుల కెరుకపరచిరి. నెల్లూరు మండల ప్రాథమిక విద్యాసంఘ కార్యదర్శి కొప్పోలు వెంకట్రావుగారు వుపాధ్యాయుల దుస్థితిని గురించి మాట్లాడిరి. క్రింది తీర్మానములు గావించుబడెను.

తీర్మానములు.

1 ప్రతి 15 మంది విద్యార్థుల పోషణకు నొకయుపాధ్యాయుని చొప్పున పెట్టి పాఠశాల యందైనను తప్పక నియమించుటకు

వార్ధాపద్ధతి యెలిమెంటరీ పాఠశాలలయందు తెలుగుభాషా ప్రణాళిక మాధ్యమిక పాఠశాల లందలి ప్రణాళికకంటె హెచ్చుడుగనున్న కారణమున నట్టిభాగ, భాషాపండితులచే నేర్పబడవలెనని యాపక్షిత మిక్కిలియున్నందున ప్రతి వార్ధాపద్ధతి యెలిమెంటరీ పాఠశాలలయందును తెలుగు నేర్పుటకు ప్రత్యేకించి నొకవిద్వాంసు నియమించుటకు-

3. వార్ధాపద్ధతి యెలిమెంటరీ పాఠశాలలందు ప్రధానోపాధ్యాయునకు కూపరు విజన రిహార్డు మున్నగు వినయములకు వసతులుండ గలందులకై ఒక అధనపు ఉపాధ్యాయుని నియమించుటకు-

4. ఉన్నతమాధ్యమిక పాఠశాలలందు వచ్చెడి కొలతకు యోగ్యతలుగల, యెలిమెంటరీ పాఠశాలలందు పనిచేయుచున్న సెకండరీగ్రేడు టీచర్లను, డ్రాయింగు, డిప్లొమోటిచర్లను, తెలుగుపండితులను, టీచర్లను నేర్పాటుచేయ గలందులకును

యేమి సంధిచేస్తుందో ఊహిస్తుంటే కాశీధ్యాయం కల్గుతూంది. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ట భగ్నమగుతుంది. ప్రజాసామాన్యంలో పలుకుబడి సన్నగిలుతుంది. కాబట్టి ఈమహాజాతీయ సంస్థను ప్రేమించు, గౌరవించు అందరకు ఒక్కవిజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

"ప్రాథమిక సమస్యలపై ధనికవర్గాల తో రాజీపడే స్వభావానికి ఎదురు తిరగండి. ఇప్పుడమలులోనున్న రాజీలను చీల్చి చెండాడండి. ఈవిధంగా కాంగ్రెసు సంస్థగౌరవాన్ని పలుకుబడి కాపాడండి,,

5 ఉపాధ్యాయుల కీనియాక్టిని విద్యాయోగ్యతలనుగమనించక ప్రత్యేకించియుతరులనువార్ధాపద్ధతి యెలిమెంటరీ పాఠశాలలయందు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నియమింప గలందులకు, పీనియార్టీ ప్రకారము అన్నివిధములు యోగ్యతలుగల ప్రాతయుపాధ్యాయులనే యిట్టి స్థానములకు నియమింప వలసినట్లును-

6. వార్ధాపద్ధతి యెలిమెంటరీ పాఠశాలలయందు తోటపనులకు నీరుపోయుటకు, సెలవులలో తోటలను పాఠశాలలను గాపాడుటకు ప్రత్యేకించి నొకతోటమాలిని నియమించుటకు-

7. యుపాధ్యాయుని యోగ్యత స్వతంత్రమును హరించినదైన గవర్నమెంటువారి కర్కశమగు మిక్కిలి లాభకారియును, వివిధ పాఠశాలలందలి విద్యార్థులకుగల గలవసతుల పరిశీలనకై మున్నట్టి జీ. ఓ. నెం- 174 తే 26-1-37 దిగల యెలిమెంటరీ విద్యాచట్టు నిబంధనలన్నిటిని రద్దు గావించుటకును-

8. ప్రతిగ్రామమునందు ఎన్నదియైనను పెద్ద దైనను నందొక ప్రాథమిక పాఠశాల నేర్పరచుటకు తగినవసతులు కల్పించుటకు,

9. ఎట్టి గ్రామమందుగాని ఒకేపాఠశాల యున్నచో అట్టిపాఠశాలను ఆపెనెరమిక్ పాఠశాలక్రింద పరిగణింపబడకుండ గలందులకు తగిన తీర్మానములను గావించిరి.

నెల్లూరుజిల్లా మోటారు డ్రైవర్ కండక్టర్ క్లీనర్ల సంఘము

వైసంఘ సమావేశము 18 తేది సాయంత్రము జరిగెను. సభకు మంత్రులు గా॥ వి- వి- గిరి, వి- గోపాలరెడ్డిగారలు విచ్చేసిరి.

గిరిగారు సంఘముననే మియు, అధిఎటుల సర్వ ప్రవర్తన కలిగి సంఘబలమును యేర్పరచుకొనిన ప్రభుత్వసహాయము, ప్రజలఆదరణ కలుగుననియు తెలిపిరి.

వరిగియ, పెరుమాళ్, ఆండాల్, మోటారు సర్వీసుల ప్రొప్రయిటర్లు వారి నాకర్లను సభకు రానివ్వనందుకు వందనములు. యూనియన్ సర్వీసువారి నౌకర్లుమాత్రం యీ కారణమునచో సభకురాలేదు-

వి. సుందరరాజన్,
కార్యదర్శి-

కంగవరం ఆరోగ్యవారం

ఈగ్రామంలో ఆరోగ్యవారం చక్కగా జరిగింది- ప్రతిదినము గ్రామపెద్దలనుగురించి, ఆరోగ్యము గ్రామపారి శుభ్రము గురించి ఉపన్యాసములు జరిగెను-

మహాత్మునిచే ప్రసాదింపబడిన, పునర్జన్మము కలిగించు, రెండురత్నములు

"పుంసత్వ ఖర్జూరపు కాయలు" "అమృత తిలా"

నపుంసకత్వము గలవారు యీరెండు ఔషధములవల్ల 20 ఏండ్ల బాలునివలె రతి సుఖము ననుభవించుచున్నారు. రెండింటి వల్లను స్త్రీ సంగమ వల్ల పోయిన వీర్యవృద్ధి, ధాతువృద్ధి, కలిగి ... స్త్రీ పురుషులకు ఆనందము కలిగింది ... ఒకసారి ... చూచినను మాటలకందు కాదు.

ఒకసారి వాడిచూడుడు. 22 కాయలు 11 దినములకు సరిపడు "అమృత తిలా" సహా రు 6-0-0 పోస్టేజి 0-12-0

రాజవైద్య H. M. కమాలుద్దీన్, కార్వేటినగరం పోస్టు, చిత్తూరుజిల్లా.

యమపట్నంలో వింతలు - విశేషాలు.

హిట్లరు భయోత్పాతంతో యుద్ధపు ఏర్పాట్లు- రక్షణసన్నాహాలు.

—H—

యమ- స్వర్గ-ప్రభుత్వాలకు సంధి.

—X—

నరకం- స్వర్గం- ఆరుమాసాలు పాడుబెట్టి అందర్ని సైనికులుగా చేయుట.

చైనా- జపాను- స్పెయిను యుద్ధ మరణీకుల్నంతా సైన్యంలోకి దింపుట.

[illegible] మా ప్రత్యేక విలేకరి)

[illegible]పట్నం:— 21-9-38 రాత్రి 11 గంటలకు. (విమానటపా ద్వారా.)

[illegible] ట్నంలో [illegible] దకుగూడా దండెత్తివస్తాడని [illegible] స్త్రాగిమహామంత్రి వర్గమంతా అన్నిపనులు మానుకొని హర్నిశం, యుద్ధ సమాలోచనలోనే మునిగున్నారు. ప్రజలందరికీ హెచ్చరిక చేశారు యుద్ధసూచనలనుగూర్చి. బాంబు గుండ్లతో మండిపొయ్యే కొంపలు [illegible] రాలు చల్లార్పడానికి లక్షలాది బస్తా[illegible] యి చేస్తున్నారు టపు[illegible] విమా[illegible] నుండిరక్షింపబడు టకు [illegible] కిచిక్కా[illegible] తున సప్లయిజేసితర్ఫీదు చేస్[illegible] రకబాధలు అనుభవించే [illegible] యుద్ధానికి తయారు కమ్మంటున్నారు. కార్మికులు- కర్షకులు- స్త్రీలు- బిడ్డలు అర్హులందరు 24 గంటలలో సైన్యంలో చేరమని ప్రభుత్వప్రకటన. భూగర్భంలో సిమెంటు, కంకరతో పెద్దపెద్ద భవనాలు నిర్మించియుద్దేతరుల నంతాదానిలోకి తోలుతున్నారు. వైతరిణీనదిగట్టున ఉక్కు కోటలు అపారంగా నిర్మిస్తున్నారు. పూర్వపు శిల్ప శాస్త్రకారకుల నంతా పిలిపించి సమావేశపరచి వెనుకటిమాదిరి విమానా[illegible] కీలుగుర్రాలు, వగైరా ఆకాశయానాల నంతా నిర్మింపజేస్తున్నారు. ఈ డిపార్టుమెంటుకంతా అధినాథుడు శతశిల్పి నూతలపాటి నరిసింహులునాయుడుగారు. వైతరిణీనదికి పెద్దవంతెన నిర్మించిపుణ్యపాపలోకాలనంతాఏకంగా కలుపుతున్నారు. ఇంతపెద్ద మహావంతెన యిప్పటికి మరెక్కడా నిర్మించలేదని శిల్పబ్రహ్మాలే గుండెలు బాదుకొంటు[illegible]రు. లండనులోని థేమ్సునది వంతె[illegible] సాటియ్యమేలేదన్నారు. ఏది [illegible] ప్పుడు సిమెంటు, కంకర, [illegible] యిత్యాది లోహము[illegible] నిర్మింపబడేవే! స్వర్గానికి యమపట్నానికి రైలు వేశారు. స్వర్గ సామ్రాజ్యపు మంత్రులు, యమరాజ్యపుప్రధాన్లు నెలరోజుల క్రిందట సంధిజేసుకొన్నారు. చీనా జపాను యుద్ధంలో మరణించిన యోధులంతా స్వర్గంలోకి- నరకంలోకి కోట్లకొలదిగా దిగుమతి ఔతున్నారు. రంభా సంభోగానికి చైనా జపాన్నుండి స్వర్గమలంకరించిన యోధులకంతా ఆరుమాసాలదాక అప్సరసా సంభోగాన్ని ప్రొహిబిట్ చేస్తూ నిన్ననే స్వర్గపు పోర్టు సెంట్‌జార్జి యక్స్ట్రార్డనెరి గజిటులో ప్రకటింపబడ్డది. వార్నంతా సైనికులుగా రిక్రూటుగమ్మన్నారు. పాపం! ఏడుస్తూ అందరు సైన్యంలో చేరుతున్నారు ఇక్కడ కొచ్చినా [illegible] బాధ తప్పలేదే అని. ఇక్కడ నరక [illegible] పు వాకిళ్లుగూడ ఆరుమాసాలదాకా మూయమని యమప్రధాని చిత్రగుప్తుడు ఉత్తరు[illegible]. నరక శిక్ష [illegible] లోకి [illegible] తులు నవ్వుమొగాలతో సైని[illegible] దూకుతున్నారు. ఇక్కడ మరొక వి[illegible] మణ మేమిటంటే చైనా- జపాను- స్పెయినునుండి వచ్చినవారంతా యుద్ధప్రవీణులే! కాబట్టి ఏరెవ్వరికి కొత్తగా యుద్ధతరిఫీదు అవసరం లేకుంటా ఏర్పడ్డది. సైనికులు- వైమానికులు- నావికులు- సేనానాయకులు అన్నిరకాలవారు వెతుక్కోకుండా దొరికారన్నమాట. యుద్ధంలో గెలిస్తే నరకశిక్ష పడినవారు ఒక పిసరాగూడ నరకం అనుభవించకుండా ఇండ్లకు వెళ్లొచ్చుననీ, స్వర్గవాసులకు అప్సరసా సంభోగం మామూలుకంటే మరికొంతకాలం హెచ్చిస్తారనీ, అప్సరసలు [illegible]

కుంటే వెంకటగిరి, నూజివీడు, మన్నారుపోలూరు, జన్నవాడ, మొదలైన సుప్రసిద్ధ ప్రదేశాలనుండి ప్రత్యేక జీతాలతో పిలిపిస్తారనీ 21 తేది "సమదర్శిని" దినపత్రికలో ప్రకటింపబడ్డది. మాటలో మాట- "సమదర్శిని"ని ఇక్కడ దినపత్రికగా మార్చారు. ప్రధాన సంపాదకులు ఎ. సి. పార్థసారథి నాయుడుగారు; సహాయ సంపాదకుడు గా[illegible] మూర్తిగారు. పింగల సుబ్రహ్మణ్యం శెట్టిగారు [illegible] వాలు అరిగేట్టు జస్టీసు[illegible] స్తే చివరకు తాను జబ్బు[illegible]టే సహాయంబొందిన ఒక్కప్రాణిగూడ తనకు సాయపడలేదు[illegible] ఊరికే పరామర్శ చేయటానికి రాలేదనే కడుపుమంటతో [illegible] టీసు పార్టీని తూర్పార బ[illegible] గదా సమదర్శిని ఇక [illegible] చెప్పేది? అందులో పార్థసా[illegible]థినాయుడుగారు న్యాయదీపికను తిట్లబుంగగా నడిపిన యోధాగ్రేసరుడు. ఇహ తిట్లకు కొరవా? అంగులో ముగ్గురూ జస్టీసువారి గుట్టుమట్టు కుతికలబంటికి తెలిసినవారే! రంధ్రాన్వేషణంలో, కొండవీటి చేంతాడు వ్యాసాల్లో, అందెవేసిన చేతులేగా యివిరెండు. పిట్టి త్యాగరాయ శెట్టిగారి పాలసీగూడా మారి యీ పత్రికనే సపోర్టు చేస్తూన్నారు. కారణమేమిటంటే? అరవ మిత్రులకు-సీరికి ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయంలో మనస్పర్థ ఏర్పడి యీ పక్కకే మొగ్గారు శెట్టిగారు గూడ.

ఇక అసలు విషయం:- ఈ యుద్ధ సందర్భంలో చుండి మహారాజాగారు, గాజుల వెంకటగిరి మహారాజాగారు, పానుగంటి పిఠాపురు మహారాజాగారు, [illegible] మహారాజా రామానాయ[illegible] మొదలైన స్వ తం[illegible] వారివారి పూర్వ[illegible] తో [illegible] స్వామిధ[illegible] [illegible] ంతటవ[illegible]

గమ[illegible]
రం[illegible]
రా[illegible]
దిన [illegible]
శ్రీరా[illegible]
సం[illegible]
బ్ర[illegible]
రా[illegible]
ప్రయో[illegible]
ఈవి[illegible]
స్థితులు
వచ్చేవా[illegible]
జకోస్లో[illegible]
తర్వాత[illegible]
వాతావరణ[illegible]
ట్లర్ ఇక స[illegible]
దూకాడన్న[illegible]
జకోస్లో[illegible]
ట్లాడి రాజీ[illegible]
యిక్కడనుం[illegible]
కలహాభోజు[illegible]

75 మంది రైతులు ఈచట్ట లాభాన్ని పొందలేక పోతున్నారు.

ప్రథమ కారణం రైతుల యొక్క దుస్థితి- అమాయకత్వం రెండో కారణం జమీందార్లు చాలాచోట్ల అక్రమాలు చేస్తున్నారు. వెంకటగిరి జమీందారీలో మాటుమడుగు రైతు 1347 ఫసలీకి చెల్లించిన ధాన్యాన్ని 1346 ఫసలీకి రసీదిచ్చి ఏడిపించినయుదంతం అందరెరిగిందే. వెంకటగిరి తాలూకాలో ధాన్యపు శిస్తుగల 24 గ్రామాల్లో చాలాచోట్ల రైతులు ధాన్యం కొలన్నానంటే కొలుచుకోక, వారికి సరిగ్గా లెక్కచెప్పక ఏడిపిస్తున్నారు. ఇలాంటి కంప్లెంట్లు జిల్లా కాంగ్రేసు ఆఫీసుదాకా వచ్చి జనరల్ [illegible]ర్యదర్శి యాచవరం నర్సిరా[illegible] గ్రా[illegible]కు వెళ్లి విచారించిగూడ వచ్చి[illegible]. ఇట్టిచిక్కులు వెంకటగిరి జమీం[illegible] వేనకువేలు. ఇవి అన్ని చోట్లగూటా ఉన్నవే. మూడో కారణం జాయంటుపట్టాలు. జా[illegible]టు డిక్రీలు అన్ని జమీందారీల్లో నూటికి 75 పాళ్లు జాయంటుపట్టాలే. ఇందులో ఏయొక్కరు చెల్లించకపోయినా చెల్లించినవారంతాగూడా ఈలాభాన్ని గోల్పోతున్నారు. జాయంటుపట్టాల విషయంలో సరిగ్గా లెక్కచెప్పడంలేదు. ఒక జాయంటుపట్టాలో పది పేర్లుంటే 9 మంది చెల్లించి ఒకరు చెల్లించకపోతే అతను చెల్లించలేదని తక్కిన 9 మందికి తెలియదు. తక్కినవారు తెలుసుకోవలన్నా ఎస్టేటుద్యోగులు చెప్పరు. అదిగాక జాయంటు పట్టాదారులందరు ఆ పూరువారుగానే ఉండరు. సాధారణంగా ప్రక్కప్రక్క రైతులుగాను- పట్నవాసాల్లో వుండేవారుగాను, దేశాంతరగతులుగాను ఉంటారు. కాబట్టి ఏ యొకరు చెల్లించకపోయినా చెల్లించిన [illegible]తుల[illegible]గూడా యీలాభం గోల్పో[illegible] [illegible] జాయంటుడిక్రీల్లోగూడ [illegible]టీమనుపెడితేనేగాని [illegible]యొక్క నిన్ని [illegible] [illegible]పడంవ[illegible]

ఈచట్టం అలాకాకు నూటికి 75 మందికి ఉపకరించకుండా ఏర్పడ్డది.

కావున ప్రభుత్వంవారు యీ విషయాన్ని విచారించి నూటికి 75 మందికి ఉపకరించాలంటే ఏ బుదారీ రైతు నెత్తినగాకుండా జమీందారు నెత్తిన మోపాలనీ, ఫైకారణాల్తో 1347 ఫసలీ శిస్తు బకాయీలుకట్టలేక పెట్టిపోయిన వారికి మరొకసంవత్సరం వాయిదాను పొడిగించాలని కోరుతున్నాం.

ఈవిధంగా చేయకపోతే కాంగ్రేసు ప్రభుత్వంరాష్ట్రంలో మూడోవంతుండే జమీన్ రైతులకు ఋణచట్టంమూలంగా ఏవిధాసహాయం చేయలేదనీ అనుకోవలసివస్తుంది. కాంగ్రేసు మంత్రుల అభిప్రాయం సాయపడాలనేదే అయినప్పుడు చట్టంలోపంవల్ల ఏర్పడ్డ అనుమానాల్ని నివరించి అందరు రైతులకు ఉపకారం చేయడమే కాంగ్రేసు మంత్రుల ధర్మమని మనివి జేస్తున్నాం.

జమీన్ రైతుల కొక[illegible] [illegible]ష్టంబగు ఆఖరు ఇకవార[illegible] 1347 ఫసలీశిస్తుం[illegible] చెల్లించి రివిన్యూ కోర్టులో పెటి[illegible] పెట్టండి. ఈయున్న కొద్దిపాటి సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేయండి. రైతునాయకులు- కాంగ్రేసు ప్రచారకులు ఆయాప్రాంత రైతులను హెచ్చరించి ఉపకారం చేయ ప్రార్థన.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు-

—విమర్శకుడు.

రెండుబోర్డులు ఏకం.

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డులు రెండుకలపడం రూఢి [illegible] ఉత్తర్వులు [illegible] [illegible] రాసున్నవి-

ఈ పరిస్థితుల్లో ఉత్తరబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఎలెక్షను [illegible] 27 న జరపడం ఎందుకు? వృథాశ్రమ-

ఏవరు?

రెండుకలిపితే ప్రెసిడెంటు ఎవరౌ[illegible] ముఖ్యప్రశ్న - గోవిందురెడ్డిగారు ఎదుటి పక్షంలో నిలుస్తాడని [illegible]తోంది- ఇలాంటప్పుడు జిల్లాపేర[illegible] [illegible] కాంగ్రెసు అభ్యర్థి పేరును [illegible]ముక్తి క్యాన్వాస్ చేసుకోడానికి అనుకూలం. ఆపక్క క్యాన్వాసింగ్ ప్రారంభమైతే యీపక్క ఊరుకుంటే చెడ్డ ఫలితమే కలుగుతుంది- మా కాంగ్రేసు ప్రెసిడెంటుగారికి యీ గోలపడితేగా తన అధికార తాపత్రయముండదు!

ఆంధ్రభూమి.

"ఆంధ్రభూమి" చెప్పబడు పండిత "మద్రాసు పండిత" గా ప్రకటించారు. అన్ని విధాలైన విషయాలల్లో మద్రాసు ఆంధ్రులకు అత్యవసరమైయుండు ఉంది. ఆంధ్రరాష్ట్ర పిపాసాపరులు ఆంధ్రులందరు దీన్ని చదవాలె సంచిక 0-2-0 లు.

ఆంధ్రభూమి, వేపేరి, మద్రాసు.

జెక్ ప్రభుత్వపు గద్గదిక.

ఏమున్నా అన్నివరతులు ఒప్పుకున్నది.

[illegible] ప్రభుత్వానికి హిట్లరు భయంకంటే, బ్రిటిష్-ఫ్రెంచి ప్రభుత్వాల ఒత్తిడి హెచ్చి[illegible] వారిద్దరు కట్టుకొలేక వారి[illegible]నిర్ణయించిన షరత్తులన్నీ ఒప్పుకొని తన [illegible] [illegible] 21 తేది ఫ్రెంచి ప్రతినిధుల చేతుల్లో పెట్టి గద్గదికస్వరంతో ఈలా ప్రకటిస్తున్నది—

[illegible] చరిత్రలో ఎన్నడూ కనివిని ఎరుగని ఒత్తిడికి లొంగిపోయి జెక్కు ప్రభుత్వం ఈనిర్ణయానికి వచ్చింది. కాని మమ్ములను ఎవ్వరూ జయించలేదు- మేమే ధైర్యముతో రక్తపాతము లేకుండా చెయ్యడానికి లొంగిపోయాము- మానవజాతి శ్రేయానికి కీర్తు ఆహుతిఅయినట్లు శాంతిని రక్షించడానికి మేము ఆహుతి అయిపోవడానికి సమ్మతించాము- నిందించవలసిన వారిని గూడ నిందించడానికి మేము యిష్టపడక భవిష్యచ్చరిత్రకే ఆనిర్ణయాన్ని వదిలిపెస్తున్నాము- మేము ఒంటరిగ [illegible]రాము-

[illegible]

కయిన జ[illegible] యాత్ర జరిగి[illegible] చెయ్యాలి" అని [illegible]

కాని హిట్లరు యింతటితో తృప్తిపడరాదా అనేదే ప్రశ్న! ఈరోజు వార్తలనుబట్టి హిట్లరు బ్రిటిష్ ప్రధాని అడుగా మహాకళం [illegible] జెక్ ప్రభుత్వంస్వాతంత్రంగా ఉండడానికిగూడా హిట్లరు యిష్టపడడనీ, జర్మనీ అధికారం క్రింద ఉండాలనికోర్తాడనీ, తెలుస్తోంది.

తిరుగా బ్రిటిష్ ప్రధానమంత్రి చెంబర్లేను గారు 22 తేది ఉ. 10 గంటకు [illegible] నుండి విమానంమీద జర్మ[illegible] [illegible] హిట్లరుతో డు. జర్మనీతో [illegible] [illegible] [illegible] మూడు చెంబర్లేను [illegible] [illegible] జర్మనీతో ఉంటాడట. ఈరెండుగాల్లో [illegible] తెలియకుంది యీవారపు భవితవ్యమంతా-

బ్రిటీషు ప్రభుత్వంగారూ! బుద్ధిలేనియిండియా ప్రజలంతా ఏకమై ఈవత్తిడి కలిగిస్తే హిందూ దేశానికిమాత్రం స్వాతంత్రం యిస్తావూ? అస్తా మాకద్దలేకపోదూ యీ పెదరీమవనే మమిలాంటి మా రేమూ పాయసు మా చేతులలో పెట్టడానికి ఆలస్యం లేదు!

ఆంధ్రవాణి.

హైదరాబాదులో దైనికపత్రికగా వెలవారము తే 19-9-38 దినుంచి ప్రకటింపబడుతోంది. సంపాదకులు బి. యస్. శర్మగారు. ఇది పొరాట సంధి [illegible] మన్నిప్పా రాష్ట్ర సంస్థాన ప్రజల వాణి [illegible] వెలగుటగూడ కోరుతూయుండ డానికి తగినన్ని చట్టాలు నిర్మించుకో [illegible] సంస్థానాధికారులు ఆ [illegible] [illegible] [illegible] లమగూడ ఎదుర్కొనాలె యీ పత్రిక.

[illegible] అంగ్రసులు తమ విద్యుత్తాన్ని [illegible] నించి ఈలాటి పత్రికల ప్రాదరించడం అవసరమని మాయనిమి—

మాలపిల్ల

సారథి ఫిలిమ్సువారు తయారు చేసిన సాంఘిక చిత్రం. దీనికవి గుడిపాటి వెంకట చలంగారు. మెరుగు పెట్టింది ఆంధ్రవిశారద తాపీ ధర్మారావుగారు.

"మాలపిల్ల" ఆంధ్రపత్రికా ప్రతినిధుల కోసం మద్రాసులో 15 వ తేది ప్రదర్శించారు. ఈ ...ను గూర్చి ఆంధ్రపత్రికలు ఏమంటున్నవో వినండి:—

* * *

"తెలుగులో వచ్చిన మూడు సాంఘిక చిత్రాల్లోకీ, రామబ్రహ్మంగారు తీసిన చిత్రాలన్నిటిలోకీ ఈ "మాలపిల్ల" బాగుంది"

—వాహిని.

* * *

"ఇంత సరసమైన- సంస్కార పూరమైన- సర్వోత్కృష్టమైన ఫిల్ము తెలుగులో ఇంతవరకు రాలేదనడం అతిశయోక్తి కాదు...... జాతీయ తపస్వుల్ని సంపాదించుకోడానికి సమ్మెకట్టే సాధనమనే సిద్ధాంతాన్ని ప్రాక్టికల్ గా సాధించారు ఈఫిల్ములో- నిమ్న జాతుల్ని- అగ్రజాతులు పెట్టే హింసలు, ఆ బీదల్లో కలుగుతూవున్న ఆత్మవిశ్వాసాలు, అవి దేశసౌభాగ్యానికి ఏలా అనివార్యాలో చూపించారు......

అన్నివిధాలా మహోత్కృష్టమైన ఇట్టి ఫిల్మును తయారుచేసి యిచ్చినందుకు ఆంధ్రులంతా రామబ్రహ్మంగారికి కృతజ్ఞులు.

—ప్రజామిత్రలో.

* * *

...ద్భుతమైన సమాజచిత్రము లన్నిటిలో ... దానికి అగ్రస్థానముంటుంది. దర్శకుడు రామబ్రహ్మంగారికి ... గ్రంథం వ్రాసిన పత్రములన్నింటిలో యిది ఉత్తమమైనది ... చిత్రంలో తెలుగుదనం ఉంది. ఇన్ని ... మాట చెప్పితే చిత్రం కేవలం లోపరహితం అనడానికి లేదు......

—ప్రజాబంధు.

* * *

"ఈ చిత్రం అంతటి మెచ్చుకోతగినది నూరు పాళ్లు తెలుగుదనం. కథ తెలుగుతేజానికి సంకేతం ధరించింది. తెలుగు పాలాలు- తెలుగు గుండెలు- తెలుగు మాలపల్లె- తెలుగు అగ్రహారం- తెలుగు దృశ్యాలు కనిపించడంగా ఉన్నవి. ఇందులో సంగీతం, పాటలు, నృత్యాలు తెలుగు సాంప్రదాయాను సారంగా తయారుచేశారు. దర్శకులలో రామబ్రహ్మంగారు కాదించకుండా తయారుచేసిన చిత్రాలన్నిటికంటే గొప్పపేరు తెచ్చుకుంటారు. బసవరాజుగారి భాగీతాలకు సైతం చిత్రరూపం వివరించి ... ప్రతిభాజనితం అనాలి. సినిమా కేవలం వినోదంకోసమేగాని ఒకవిధ విధినిర్వహించగలదని ఆశించవచ్చు ... అసత్యగొంగాలు, అవకతవక సన్నివేశాలు లేకుండా ఉత్కృష్టంగా చేశారు"

—జనవాణి

* * *

"టాకీలలో ఆంధ్రులు పొందుతున్న అభ్యున్నతికి "మాలపిల్ల" నిదర్శనం అని అంగీకరించాలి... ఇప్పటికి తెలుగులో వచ్చిన చిత్రాలలోకెల్లా ... ఫొటోగ్రాఫీ విషయంలో రికార్డింగు నిర్దుష్టంగా ఉన్నది. ఎడిటింగులో ఎంచదగిన లోపాలు అసలే లేవు.

ఈ చిత్రం ప్రస్తుత సంఘపరిస్థితి ప్రతిబింబించే యథార్థం ... సాంఘిక విషయాన్ని సూచిస్తున్నది. అందుచేత వాస్తవికత కంటె దూరంలో ఉంటేనో అనిపిస్తుంది. ఇలాంటి అభ్యుక్తులు, ఆధ్యాత్మికల్పనలు కొన్నిటిని మినహాయిస్తే కథ చిత్రాలు చాలా బాగున్నవి- అత్యుత్తమంగా ఉన్నది"

—ఆంధ్రపత్రిక.

* * *

ట్రంకురోడ్డు గీతం-

—ట్రంకురోడ్డుకవి.

సీ॥ రేడియో పాటలు పాడించు గ్రామఫోను
సాహెబు సైకిళ్ల షాపుతోడ
చీని చీనంబరాల్ చీరాల సరుకులు
ఖద్దరు బిల్లరకాలతోడ
ఉలవపాటింగువయు కరేటి నెయ్యిమై
పాటిబియ్యపు స్టోర్ల సీటుతోడ
చర్మరంజని డిపో, చక్కెరాలద్వయ
వైద్యషాపుల వేదవిద్యతోడ
ఆంధ్రరంజన్యాది అచ్చుశాలలతోడ
చాల ఫోటోస్టూడియోల తోడ
వెంకటగిరి భూపతేంద్రు హోటలుతోడ
నాగప్ప క్రొత్త భోనంబు తోడ
అడ్డుచెప్పని పిచ్చిరెడ్డి హోటలుతోడ
చీట్లాటవారి చీవాట్లతోడ
రెడ్డితత్వము కుమ్మరేపు బొబ్బ శేషు
రెడ్డి సోడాషాపు దిడ్డితోడ
మొద్దుకత్తులతోడ మొగమువాచేటట్లు
గొరిగికంపెడి క్షౌర గృహాలతోడ
ముసలివాండ్లకు దంతములుగట్టి పోకుగా
ఆశించు 'డెంటిస్టు' హాంగుతోడ
తాగి తాగకముందె తలదిప్పి సిద్ధాంపు
ఘాటైన తెక్కపొగాకుతోడ
పచ్చళ్లు పులుసులు మెచ్చజేసెడి తుమ్మ
గుంట భోజనపు మేల్ వంటతోడ
పెరకె రంకె తనాల పిడివాదముల నెల్ల
గోకెడి త్రాజ గోడతోడ

గీ॥ 'కోమలవిలాసి' కేరళకొండి ... గలిగి
ఆర్యభవనంబనెడి తమిళభా...సి గలిగి
దుడుకుకుట్టుడు గోపాలకొండ ... గలిగి
పద్మనాభయ్యయను పెం ... భార్యగలిగి
రామయ్యయంటి యానాది ... గలిగి
అన్నవస్త్ర ... ఫలా... రములును,
పత్రికలు, వర్తకలాభములు, క్లబ్బొట్లు,
చెప్పులమరమ్మత్తు, బోలీసుపుష్ప జాలును,
సకల సౌభాగ్యదార్వాగ్ సంపదలకు
నిలయమై, పుట్టినిల్లయి, ని...
రోజుకొక వన్నెగా ట్రం...
మారిపోవు చిత్రమగు ...

...రు జిల్లాలలో ...ార్యక్రమము.

...డీ ప్రవేశ పెట్టబడును.

...వారిసంచారములో హిందువులకన్న మహమ్మదీయులకే మద్యపాననిషేధం విషయంలో యెక్కువ ఉత్సాహం కనబడుచున్నట్లు తెలిసెను.

వరదాచారిగారి సూచన.

చిత్తూరు జిల్లాలో మద్యపాననిషేధ ప్రారంభోత్సవ మెట్లు జరుపవలెనను విషయము గురించి అసెంబ్లీ కాంగ్రెసు సభ్యులు శ్రీ. వరదాచారిగారు క్రిందివిధముగ సూచించిరి- ఈజిల్లాలో అక్టోబరు మొదటి తారీఖునుండి అమలులోనికి రానున్న మద్యపాననిషేధచట్టమును జయప్రదముగ సాగించుటకై సెప్టెంబరు నెల 30 వ రాత్రి 10 గంటలకు మూసివేయబడు దుకాణములకద్ద అయా ప్రాంత్యపు ప్రచారకులు, తదితర ప్రజలున్న వేళ సమావేశమై కల్లుదుకాణముల చుట్టూ ...ంచరించి ఆయా యుద్యమమునకు కారణభూతులు మహాత్మాగాంధిగారి ఛాయాపటమునుంచి మహోద్యమము ఫలప్రదమగుటకై తగియ... గీతముల పాడుచు భజనలు చేయవలయును-

అటు మరునాటి ఉదయం 7 గంటలకు శ్రీ ప్రముఖ పెద్దలు సమకూడుకొని, దుకాణములకద్దకేగి, ఆ ... కల్లుకుండల యథోచితముగ నలంకరించి జాతీయ సంకీర్తనల పాడుచు వాటిని నొక్కదఫా పగులగొట్టవలెను-

ఇట్లు చేసిన మద్యపాననిషేధ మెల్లరకు విశదము కాగలదు-

మదనపల్లి తాలూకా

ఈతాలూకాలో మద్యనిషేధ కేంద్రసంఘము వారు గ్రామాలలో తీవ్రంగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. సంఘసభ్యులు శ్రీయుతులు ఏ. నారాయణరెడ్డి, యస్. గురురావు, కె. పాల్నాయ..., కార్యదర్శిగారైన టి. యం. శ్రీనివాస...గారును, కురబలకోట, పొన్నూటిపాళ్యం, ...ల్లి, రంగసముద్రంపల్లి, తదితర గ్రామాల్లో ...ంగ మద్యపాననిషేధమును గూర్చి ప్రచారం ... గ్రామాలలో మద్యనిషేధసంఘాలను స్థా...పించుచున్నారు. నష్టమును కలిగినప్పటికీ ... కల్లమ్మిన లాభాలను, ఆర్థికంగా పొందు... ...ంగ వివిధంగా ఈకష్టం ప్రజలకు తెల్పడు... ...చెంది రిపులుగ తెలియజేయుచున్నారు. అక్టోబరు 1 వ తేదీ దగ్గరకు వస్తూయున్న... ప్రచారం తీవ్రరూపం దాల్చినది.

మంత్రుల పర్యటనము

... ప్రధానమంత్రి సి. రాజగోపాలాచారిగారు, ...భివృద్ధి శాఖామంత్రి గౌ॥ యాకూబ్... ...గారు, వ్యవసాయశాఖమంత్రి వి. ... మునిస్వామి పిళ్ళెగారు, ప్రచురణశాఖమంత్రి శ్రీ ...రావుసాహెబ్ గార్లు అందరును కలిఅక్టోబరు 1 వ తేదీ కడప, చిత్తూరుమం... ... మద్య... ...నిషేధోద్యమమును ... ...ప్పుటకు వచ్చు...

సరస్వతి ఖండ్రిగ విషయం అబద్ధము.

తే 31-7-38 దీన రాయలసీమ పత్రికయందు 9 పేజీలో సరస్వతి ఖండ్రిగ గ్రామమును గురించి కాంగ్రెసు ప్రచారకులచే ప్రచురింపబడినది శుద్ధ అబద్ధము. సదరు గ్రామములో ఇండ్లు చీకటి గృహాలవలె నున్నవనుట, యింటిలోపల ఎరువుదిబ్బలున్నవనుట ప్రతియింటను రోగులున్నారని వ్రాసినది శుద్ధ అబద్ధము- పేడ దిబ్బలు ఇండ్ల బయట వేసిన ఆగ్రామ అధికారియగు శ్రీ సరస్వతి వెంకటేశ్వరయ్య సమ్మతించుట లేదని వ్రాసినది శుద్ధ అబద్ధము- మరియు పేడ దిబ్బలు వేసిన రాక్ష... శిక్ష విధించుచున్నారని వ్రాసినది కూడా శుద్ధ అబద్ధము. ఈ గ్రామంలో అలాంటి అన్యాయపు శిక్ష లేమియ్యలేదు- సదరు సరస్వతి వెంకటేశ్వరయ్యగారు సదరుగ్రామ మాసేజిమెంటు వదలి సుమారు 8 సం॥ లయినది- వీరు 1931 సం॥ మొదలు కాంగ్రెసులో పికెటింగు వగైరా చేసి కాంగ్రెసుకై శాసనసభ ఎన్నికలలో పాటుపడిన వారిలో నొకరు మరియు వీరు రైతులకై కేసులు ఖర్చుపెట్టినారన్నదనిన్ని, కేసులు కట్టినవారన్ని, పోరాడిన వారలలో యొకరు వీరు గత 8 సంవత్సరములుగా సైరుదారుల చెడినదని రైతులకు రేమినను యిప్పించుచున్నారు గనుక అటువంటి వారిపైన కాంగ్రెసు వారు అన్యాయముగా సరిగా విచారించక శుద్ధఅబద్ధము వ్రాయుట చాలపొరపాటు.

మరియు సదరు గ్రామములో పరిపంటు రైతులు ఇనాందారునకు సగముకోరు చెల్లించవలయునని వ్రాసినది శుద్ధఅబద్ధము. గ్రామములో రైతులు పుట్టి 1 కి ఇనాందారునికి కోరు ఎనిమిదితూములు యిచ్చి వారు పన్నెండుతూములు తీసుకొనెదరు మరికొన్నిచోట్ల ఇనాందారునికి పుట్టి 1 కి తొమ్మిది తూములు కోరుయిచ్చెదరు. దీనికి పేము పుట్టికి రెండుతూములు చేరలు తిరిగి రైతుకు తిరుగు యిచ్చెదము.

సదరు గ్రామంలో కొనకాల్వకు అనకట్ట రైతులే కట్టుచున్నారని వ్రాసినది శుద్ధఅబద్ధము. గ్రామము పుట్టినదిలగాయతు సదరు అనకట్టకట్టుటకు కావలసిన ఆకుమండలు మాత్రము అడవినుండి ఉచితముగా తెచ్చుకొనెదరు. సదరు ఆకు మండలు అడవినుంచి తెచ్చుటకు రైతులన్నరు కైరము, అనకట్టకు మట్టి పోయుటకు వడ్డెలకు కూలి మేము ఇనాందారులము భరించుచున్నాము. సదరు గ్రామములో ...కాల్వలో ... వర్షం కురిసి, సదరు అనకట్టమంద... ... రైతుకు ధారాళము, యథేచ్ఛంగా నీరుపా... ... రాగు ... పట్టములేక సైరుభూమి పండిన గుంట ... గుత్త లు 8 తూములు, కండలు 9 తూము... ...నకు వర్షం ... ఇనాందారుకు చెల్లించెదరు. సకాలము ...ాములు... లేక రైతులు అందరు అనకట్ట దగ్గర ... ...ముం... పెట్టి నీళ్లు చల్లి సైరుచేసిన గుంట 1 కి 4 ... ... ఇనాం... గుత్త ... ...లకు తూములు 8 తూములు కోరు యిచ్చెదరు శేకున్న సదరు గ్రామములోని పేటి రైతులను పిలుచుకపోయి, సైరుభూమి రైతుకు నష్టము లేకుండా మతింపు చేయించి గుత్త రకములు చేయబడును. పశువుల కొట్టములు రైతుల ఇండ్లను అనుసరించియే యున్నవి. సదరు గ్రామమెన్నో ... లోపీళ్లు రెండు సైరులకు ధారాళముగానుండును.

సరస్వతి రామశాస్త్రిం శాస్త్రి

సరస్వతి ఖండ్రిగ ఇనాందారు.

యమపట్నంలో వింతలు - విశేషాలు.

(9-వ పేజి కొరవ)

ప్రకాశం. ఎవడవ్వొస్తాడు! పేదా-కాడి అయితే ఎట్లయినా సరుదుకోవచ్చు. వందలకొద్ది దాకీ వస్తారు. హోటల్లలో బసచిక్కు ఎర్పడ్డది. ఇక కుదుంచేదంతా అరవ హోటళ్ళు. యెడ్ల కు ఎలుప్పటికంతా ఈయరవకోరలు హోటళ్ళు మూసేసి కాకికి బుద్ధి తెలుపుతున్నారు. కాబట్టి మాహోటళ్లు వారు కూడా తరారి చిత్తగించేట్టుంది. అందుకోసం కాపోలు! దినానికి నాలు పర్యాయములు అడుగుతున్నారు. ప్రతి గ్రాం మనియార్డరుద్వారానైనా తెప్పించి వారం రోజుల్లో పరిష్కారం చేస్తానని ఖండితంగా చెప్పి పెట్టుకున్నాను. చైటీపాతే కిల్లీ అంగడి మొదలు లాండ్రీ, సెలూన్, వగయిరా అందరు గిలగిల బట్టు కొట్టుకున్నారు. ఇక సేను నిర్ధారించలేను మీచందాదారులలో జమీందారులు, పాహుకార్లు పెద్ద రైతులు, వకీళ్లు ఎందరో ధనవంతులున్నారు కావున సావకాశముచెప్పక ఎవ్వరడిగితే పంపుడిచే శ్రీ శ్రీ శ్రీ కళాల పట్టాభిరామిరెడ్డి- సింగపేట కొండూరు పట్టాభిరామిరెడ్డి గార్ల వంటివారిద్వారైనా చందాలు వసూలుచేసి మెంటనే T. M. O. ద్వారా పంపవలెను. బాధ పడలేక యింతవిన్నపమాటంగా వ్రాసుకోవలసి వచ్చినందుకు క్షమించవలెను.

ఇట్లు మీవిధేయుడు,

(సం)......

స్థానికసంస్థల రద్దు

స్థానిక పరిపాలనా మంత్రి గౌ॥ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు సేలం మునిసిపల్ కవున్సిల్ వారు సమర్పించిన మెమోరాండమునకు ప్రత్యుత్తర... చ్చుచు అధికారము కాంగ్రెసు మంత్... అవసరం లోనికి వచ్చినందువలన స్థానికసంస్థ... మునిసిపా... కన్నదుకు లేదనియు, జిల్లా... ...పాలీను పబ్లిక్ వర్క్సు ... లిటీలను ప్రభుత్వంవా... ...లనే ...ందుకు నడపరాదు ... శాఖలను పాలి... ...ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించుచున్నారనియు దని ప్రి... సై...

దర్శి డివిజనులో కాంగ్రెసు సంఘాలు.

ఉప్పలపాడు గ్రామసంఘం.

మారెళ్ల శీతారామయ్యగారి అధ్యక్షతను 4 తేది సమావేశం జరిగి గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘం స్థాపింపబడెను. మారెళ్ల శీతారామయ్యగారు అధ్యక్షులుగను, తిక్కవరం అక్కయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

నూజెళ్లపల్లె గ్రామసంఘం.

8 తేది యీగ్రామసంఘము యేర్పడెను. శాస్త్రి లక్ష్మీనరసయ్యగారు అధ్యక్షులుగను పుల్లంశెట్టి ఆయ్యారయ్యగారు ఉపాధ్యక్షుడుగను, మారెళ్ల రాఘవయ్యగారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి.

—స్వ విలేఖరి.

సప్తమ ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు మహాసభ తీర్మానాలు.

—x—

గతసంచిక తరువాయి

(1) రైతులు ప్రతిఘటన శక్తి వృద్ధిగావించవలెను.

(2) రైతుసంఘాలకు వ్యవసాయ కూలీసంఘాలకును, వుండవలసిన సంబంధాలను గూర్చి ఈ క్రిందివిధానము అవలంబించవలెను.

(ఎ) స్థానిక కూలీ రైతుసంఘముల ప్రతినిధులు తరచుగా కలుసుకొనుచు ముందు కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించుకొనవలెను.

(బి) రైతులకు కూలీలకు మధ్యతగాదాలు వచ్చిన వాటిని మధ్యవర్తి సంఘంద్వారా పరిష్కారము చేసుకొనుటకు రెండు సంఘములును అంగీకరించవలెను. ఇట్టి మధ్యవర్తి సంఘాలలో రెండు సంఘాలనుండి సమాన సంఖ్యగల ప్రతినిధులున్ను, కాంగ్రెసు సోషలిస్టు లేక కాంగ్రెసు సంఘ ప్రతినిధియు నుండవలెను. ఈసంఘమునకు కాంగ్రెసులేక సోషలిస్టు ప్రతినిధియే అధ్యక్షుడు గానుండును. ఈమధ్యవర్తి పరిష్కారమును రెండు సంఘాలు విధిగా అంగీకరించవలెను.

(సి) రైతుసంఘ సభలకు వ్యవసాయకూలి సంఘం తరపున సోదర ప్రతినిధులను ఆహ్వానించుకొనవలెను.

లంచగొండితనం.

ప్రతిజిల్లాలోను కాంగ్రెసుకూలీ సంఘ ప్రతినిధులతో కూడిన అనధికార సంఘములను నియమించి వారి తీర్పులప్రకారం చర్యను గైకొనవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రము.

సత్వర ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రస్థాపనకై ప్రతి ఆంధ్రుడును పూనుకొనవలెను.

ఫెడరేషన్

ప్రభుత్వముతో యేవిధమైన రాజీపడరాదు. ప్రజాపరిషత్తు కోర్కె సఫలీకృతమొనర్చుటకు ఫెడరేషను పూర్తిగా ధ్వంసమొనర్పవలెను.

ఆంధ్ర రైతుయాత్ర: పోలీసు నివేదిక.

పోలీసు నివేదికలో ఆంధ్ర రైతుయాత్రను గురించి సత్యదూరమయిన విషయములుండుట నిరసించుచు, యీవాక్యములను ఉపసంహరించుకొనవలసినదిగా కోరిరి.

జమీన్ రైతు, వాహిని, నవశక్తి.

కార్మిక, కర్షక ఆర్థిక రాజకీయాభివృద్ధికొరకు కృషిచేయుటకు స్థాపింపబడి వారి కోర్కెలను ప్రభుత్వ అడ్డంకులకు, జమీందారు, షావుకారు, ఈర్ష్యాళ్వతిరేకములకు గురియైయుండియు మిక్కిలి వ్యయమునకు అప్పులకులోనైయుండియు జమీన్ రైతు, వాహిని, నవశక్తి పత్రికలు శ్లాఘింపదగిన కార్మిక కర్షక సేవజేయుచున్నవి.

ఈపత్రికలకు చందా దార్లను చేర్పించుటలోను, ప్రచారము చేయుటలోను ప్రత్యేక శ్రద్ధను రైతు సంఘములు, ప్రచారకులు వహించవలసినది.

కొమ్మమూరు ప్రాజెక్టు.

ఒంగోలు తాలూకాలోని కొమ్మమూరు కాలువ, కొత్త ప్రాజెక్టును వెంటనే ప్రభుత్వంవారు నిర్మించవలెను.

రాయలసీమ

రాయలసీమ యేటేట కఱవులకే పీడింపబడుటవలన కఱవులను శాశ్వతముగ నివారించుటకు ఒక నిర్ణీత కార్యక్రమమును జేసి, తుంగభద్ర మొదలగు ప్రాజెక్టులు పూర్తిగా తయారగు వరకు మద్రాసు ప్రభుత్వము ఆంధ్రదేశ రెవిన్యూనుండి హెచ్చుభాగము అచ్చటనే ఖర్చుపెట్టు చుండవలెను, ఈవిషయమున ఆంధ్రదేశ ప్రజాపక్షంలన్నీ నిరంతర ఆందోళనగావించవలెను.

బుడమేటివరదలు.

20—8—88 నుండి 80—8—88 వరకు బుడమేరు పొంగి తిరువూరు, బెజవాడ, గన్నవరం, గుడివాడ, కైకలూరుతాలూకా యేటిపరిసరగ్రామపైరులను, యిండ్లను ముంచివేసి జననష్టమును పశునష్టమును, ఆర్థికనష్టమును కలిగించి రైతాంగమును చాలకష్టపరచింది. కాన ప్రభుత్వంవారు నష్టపడినవారికి పూర్తిగా రెమిషన్ యివ్వవలెను. ఈవరదల బాధలేకుండా అవసర చర్యగైకొనవలెను.

నూతన కార్యనిర్వాహకసంఘము.

క్రిందివారు నూతన కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షులు:— కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణ మూర్తిగారు. ఉపాధ్యక్షుడు: పి. తిమ్మారెడ్డిగారు

ప్రధాన కార్యదర్శి:- చలసాని వాసుదేవరావు

సహాయకార్యదర్శి:- టి. యస్. వల్లభరావుగారు.

సభ్యులు:— 1. గొట్టులచ్చన్న, 2 యన్. వరసింహమూర్తి 8. పెన్మెత్స సూర్యనారాయణ 4. ఇనుగంటి నారాయణరావు 5. పేటేటి వెంకటరత్నం, 6. ముక్కామల నాగభూషణం, 7. పేట బాపయ్య, 8. ఆచార్యరంగా, 9. వాసిరెడ్డి శివలింగ ప్రసాద్, 10. నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు, 11. జేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి గార్లు

ఇరిగేషన్ స్కీము.

అన్నిజిల్లాలలో చిన్నచిన్న యేరులు ప్రవహించుచు ఎక్కువ ముంపునష్టము కలుగజేయుచు అనేక వేల మెరకభూములు పాగుకాకుండ వున్నవి. ముంపునష్టము కలుగకుండా మెరకభూములను సాగుచేయు పరిస్థితులు యేర్పాటుచేయుటకై ప్రాజెక్టులు కట్టించవలయును. చాలయేండ్లు జమీందారీ యేరియాలలోనుండి సాగుచున్నందున నీటితీరువ విషయమై గవర్నమెంటు జమీందారీలకు సంఘర్షణలు కలుగకుండుటకు ఇరిగేషన్ బిల్లు అవుసరం. ఈబిల్లుయొక్క స్కీమును తయారుచేయుటకు కొన్నినెలల్క్రిందటనే స్పెషలాఫీసరును నియమించినను ఇంతవరకు స్కీము తయారుచేయలేదు. ఇప్పుడైనను ప్రభుత్వంవారు వెంటనే యీస్కీమును తయారుచేయించి ఇరిగేషన్ బిల్లు ప్యాసుచేయించి, మైనరు ప్రాజెక్టులను కట్టించి, మెరకభూములను సాగుచేయుటకు ముంపునష్టము కలుగకుండుటకు ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వంవారు చేయవలెను.

రైతురక్షణయాత్ర

శ్రీకొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణ మూర్తిగారి యాజమాన్యమున గత సం॥ జూలై మూడవ తారీఖున ఇచ్ఛాపురంనుండి బయలుదేరిన ఆంధ్రరైతు రక్షణ యాత్రాదళమువారు యాత్రను దిగ్విజయముగా సాగించి ఆంధ్రరైతుల కోర్కెలను మద్రాసు మంత్రివర్గమునకు నివేదించినందులకు యాత్రాదళమువారిని అభినందించుచు, యాత్రాదళమువారిచే ప్రధానమార్గాలకు నివేదింపబడ్డ నివేదికను ఈసభవారు పూర్తిగా అంగీకరించుచున్నారు. ఈ యాత్రను జయప్రదముగా కొనసాగించుకొనుటకు తోడ్పడిన కాంగ్రెసు, రైతు, యువజన, కాంగ్రెసు-సోషలిస్టు పార్టీలవారికిన్నీ, అనేక సహాయ పడినందులకు వేలకొలది రైతులు కూలీలు వచ్చి సభలను జయప్రదమొనర్చినందులకు రైతులు, కూలీలను మద్రాసు పట్టణమున రైతుయాత్రకు అఖండబలము చేకూర్చిన మద్రాసు కార్మికగణమునకు తమిళరాష్ట్ర సోషలిస్టుపార్టీ మున్నగు సంఘములవారికి ఈసభవారు అభినందనములు అర్పించుచున్నారు.

వాలంటీరుదళం

రాబోవు పెద్దతనమును నిరోధించుటకు రైతులకోర్కెలు నీడేర్చుకొనుటకు రైతాంగమునకు కోర్కెలననుసరించి కాంగ్రెసుమంత్రులు చేయబోవు బిల్లులను గవర్నరునుండి జాతీయవిద్రోహులైన జమీన్దార్లు, షావుకార్లనుండి వచ్చుఅడ్డంకులను తొలగించుటకు తీవ్ర ఆందోళన సాగించుటకు, రైతులకు దినచర్యలలో కల్గుకష్టనష్టములలో సహాయపడుటకును ఆంధ్రరాష్ట్రములో రైతులందరి పక్షమున వాలంటీరు దళంను యే జిల్లాకు ఆజిల్లా ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా ఈసభవారు తీర్మానించుచు జిల్లాలకు హెచ్చరిక చేయుచున్నారు.

వివిధ రైతు సంఘాల ఐక్యత:

అఖిలభారత రైతు సంఘమునకు అనుబంధ సంఘముగానుండి సక్రమ నిర్మాణముగల ఆంధ్రరాష్ట్రముతటనుండి ప్రాతినిధ్యము వలన కలిగియున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘం ద్వారా జమీందారీ యీనాందారీ రైతుద్వారా రైతులకు సంబంధించిన సమస్త విషయముల ఆయావ్యవహరించుటకు పూర్తియైన అవకాశమున్నది కాబట్టి జమీందారు రైతు సంఘములనియు, యీనాందారు రైతు సంఘములనియు, రైతు రక్షణ సంఘములనియు, వేరు వేరు గానున్న రైతుసంఘములు కంటె ఒకే రాష్ట్ర సంఘముగా ఏర్పడవలెననియు, వేరు వేరు రైతు సంఘములు వేరు వేరుగా వుండుట రైతుసంఘ బలమునకు అభ్యంతర కరమనియు ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచు అట్టి వేరు వేరు సంఘముల వారందరు ప్రస్తుత రాష్ట్ర రైతు సంఘములో చేరవలెనని కోరబడుచున్నారు.

సంస్థాన ప్రజలు

భారత సంస్థానములలోని ప్రజల స్వాతంత్ర్యోద్యమము పట్ల హృదయ పూర్వక సానుభూతిని ప్రకటించుచు వారి కోర్కెలనెరవేరుదాక పోరాటం సాగించాలని కోరుచు, సంస్థానాధీశ్వరులు తమ ప్రజల కోర్కెలు సత్వరమే ఈడేర్చ వలసినదని కోరడమైనది.

సంస్థానాలు— నిర్బంధాలు.

(ఎ) తిరువాన్కూరు, మైసూరు, హైదరాబాదు మున్నగుచోట్ల సంస్థాన ప్రభుత్వాలు సక్రమహక్కులకొరకు సక్రమఆందోళన జరుపుచున్న ప్రజలపై తుపాకులు కాల్చి చంపియు, లాఠీచార్జీలచే బాయినెట్ పోట్లచే ప్రయోగించి, హింసించుటను, జైళ్లయందు బాధపెట్టుటను ఈసభవారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు.

(బి) ముఖ్యముగా తిరువాన్కూరులో అఖిలభారత కాంగ్రెసు నాయకురాలగు శ్రీ కొండా దేవిగారిని నిర్బంధించుట మనస్త్రీల సమానత్వం ... విద్యార్థులకు, ప్రజలకు ... ఈసభవారు యిట్టిదురంతాలు చేయుచున్న ప్రభుత్వచర్యను తీవ్రముగా నిరసించుచున్నారు.

(సి) తిరువాన్కూరు స్టేటు కాంగ్రెసులో పనిచేసిన తిరువాన్కూరు సోదరులకు ఈసభవారు తమసహానుభూతిని అందజేయుచున్నారు.

శిసిప్లినరీ శిక్షలు.

కాంగ్రెసు అల్లూరి సత్యనారాయణ, గారపాటి సత్యనారాయణ, గాదూరి బలరామయ్య, శెట్టిపల్లి వెంకటరత్నంగార్లను క్రమమైన కారణాలు లేకుండానే, సమాధానము చెప్పుకొనుటకు అవకాశమైనా లేకుండా తీసుకొనక ఆం. రా. కాం. కార్యనిర్వాహక వర్గంవారు డిసిప్లినరీచర్య తీసుకొనుటను ఫెడరేషను విషయములో బ్రిటీషుసామ్రాజ్యవాదాన్ని యెదుర్కొంటున్న ఈ సమయములో జాతీయైక్య సంఘమునకు, స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి తీరని నష్టదాయకమని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచు వారి చర్యలయెడల తమ తీవ్రఅసంతృప్తిని తెలియజేయుచు యిప్పుడైనవెంటనే ఆచర్యల నుపసంహరించుకొని లేదా రద్దుచేయవలెనని హెచ్చరించుచున్నారు.

తిరువూరు తాలూకా పోస్టల్ ఇబ్బందులు

తిరువూరు విలేజిపోస్టుమేన్ యిబ్బంది

తిరువూరు తాలూకా గ్రామాలు 90, నందిగామతాలూకా గ్రామాలు 8- మొత్తం 98 గ్రామములు వీటిలో గంపలగూడెం, రెడ్డిగూడెం, వెంగోలు, గ్రామాలకు బ్రాంచీ ఆఫీసులుగలవు. ఇవి ఆయా గ్రామాలకు మాత్రమే.

మిగత 90 గ్రామములలో 5 గ్రామములను తిరువూరు టౌనుపోస్టుజవాను చూచును. మిగత 85 గ్రామాలలో 51 గ్రామాలు, 15 శివారు గ్రామాలు, మొత్తం 66 గ్రామాలకు తిరువూరు విలేజిపోస్టు జవాను తిరుగవలెను. దీని విస్తీర్ణం 162 మైళ్ళు.

విస్సన్నపేట పోస్టుమేన్ యిబ్బంది.

85 గ్రామాలలో తిరువూరు విలేజిపోస్టు మెన్ 51 గ్రామాలుపోను మిగత 34 గ్రామాలు, 20 శివారు గ్రామాలుచేరి మొత్తం 54 గ్రామాలు యీజవాను తిరుగవలెను. విస్తీర్ణం 150 మైళ్ళు.

తిరువూరు తాలూకాకు వచ్చిన కొంతమంది శిక్కు సెలవుపెట్టి వెళ్ళుచుండును. ఇటీవల ఒక జవాను సిక్కుసెలవు పెట్టితే తొందరగా సెలవు యివ్వకపోగా 4, 5 వారాల పత్రికలు తిరువూరు ఆఫీసులోనే నిల్వవుండినవి. ఇకన పత్రికలు పల్లెటూళ్లకు సొస్థానేదం లేదంటే ఎట్లు! కాన ఈయిబ్బందుల గురించి అధికారులు అవసర చర్య గైకొనుట ఆవశ్యకము.

—మురుకొండ్ల వెంకటప్పయ్య,

జమాబంది రద్దుకావలెను.

బళ్లారిజిల్లా గ్రామాధికారుల సభలో జమాబంది పద్ధతి రద్దుకావలెనని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానింపబడెను.

భూములను మరలయిచ్చుట

శాసనోల్లంఘనం రోజుల్లో ప్రభుత్వాం క్రింద జప్తయిన కొన్ని భూములు వగైరా యివ్వనందుకు ప్రభుత్వంవారు స్వాధీనంచేసుకున్న భూములను తిరిగి యిచ్చుటకు బొంబాయి కాంగ్రెసు మంత్రులు తెచ్చిన బిల్లును గవర్నరుగారు అంగీకరించిరి.

తపాలా కవర్లపైనుండు ... రని 8 మంది కలకత్తాలో అరెస్టుచేయబడిరి.

మందసా ఎస్టేటు కాంగ్రెసు రైతుఉద్యమ ప్రచారము

—X—

కాటకపరిస్థితులు భీకరరూపము దాల్చుచున్నవి.

ఎస్టేటు ల్యాండాక్టు ఎప్పుడని రైతులఘోష.

ఈ విశాఖపట్నం జిల్లా రైతుసంఘ పక్షమునను, ఇచ్ఛాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘపక్షమున రాష్ట్రరైతు రక్షణసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ గౌతు లచ్చన్నగారి నాయకత్వమున రైతుసేవాదళములు బారువనుండి ఈనెల 9 వ తేదీన బైలుదేరి నాలుగు దినములు మందసా ఎస్టేటులో ప్రచారము గావించిరి. బారువ పంచాయతీబోర్డు సభ్యులు, కాంగ్రెసు కమిటీసభ్యులు, శ్రీ పి. పార్వతీశంగారు, బర్రి ధనరాజుగారు, మందసా ఎస్టేటు రైతుసంఘ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు, శ్రీ మార్పు కామేశ్వరరావు, అట్టాడ బుచ్చన్నగారు, దాసరి పరుశురాములు గారు మున్నగు రైతుసేవా దళపతులు, ప్రచారములో పాల్గొనిరి. శ్రీ దున్న సింహాద్రిశర్మగారి అధ్యక్షతను మాకు పల్లి, రాజాం, పితాళి, ఉప్పలాము, గొల్లపూరు, తురకల శాశనాము గ్రామముల రైతుమహాసభ మామిడిపల్లెలోను శ్రీ ముంజేటి జ్యోతిష్టిగారి అధ్యక్షతన తాళపద్రలోను, చిన్నలవరదరాజపురం గ్రామముల రైతుమహాసభ మదనాపురంలో శ్రీ మార్పు చంద్రయ్యనాయుడు గారి అధ్యక్షతను, అంబుగాంలో శ్రీ చౌదరి కృష్ణమూర్తినాయుడుగారి అధ్యక్షతను లోహరిబంద, కొత్తూరు, మొగిలిపాడు, గొల్లెలపాశేము, దున్నపూరు, మర్రిపాడు రైతుమహాసభ శ్రీ మర్ల శోమయ్యశర్మగారి అధ్యక్షతను, రట్టి భేతాళపురం, లక్ష్మీపురం, బసిడి, రాంపురం తెలగగంగువాడ, అనకాపల్లి రైతుల మహాసభయు, గుణుపల్లి, బంకులూరు, తోటూరు, డెప్పూరు, మాలపేట, గడపూరు రైతుమహాసభ, మెట్టూరులో శ్రీ దాశరి పరశురాములగారి అధ్యక్షతను, సీలవతి, మాకన్నపల్లి గ్రామముల రైతులసభ శ్రీ తెప్పల దాసయ్యవర్మగారి అధ్యక్షతను మాకన్నపల్లిలోను, తర్లాం రైతుసంఘ నాయకులు శ్రీ పుక్కళ్ల గోగులుగారధ్యక్షతను, బొడ్డపాడులోను, మథురబలలో శ్రీ రాయల వెంకన్నగారధ్యక్షతను, శ్రీ గున్న రామకృష్ణమ్మగారధ్యక్షతను బారిగాములో బ్రహ్మాండమైన సభలు దిగ్విజయముగా జరిగెను. వర్షాలు లేనందున పంటలుపాడగుటచే జీవనాధారము లేదనియు, ఎస్టేటుఉద్యోగులు నిర్దాక్షిణ్య జబర్దస్తి వసూళ్లు గూర్చియు, పరపతి లేక షావుకార్ల బాధలు గూర్చియు సీటియిబ్బందులు మొదలగు అనేక స్థానిక యిబ్బందులు వివరిస్తూ ఆయాసభలలో వినతిపత్రాలు చదువబడెను. శ్రీ గౌతు లచ్చన్న, పి. పార్వతీశం, మార్పు పద్మనాభం, దాశరి పరశురాములు గార్లు సభలలో రైతుసంఘాల ఆవశ్యకత, కాంగ్రెసు సభ్యత్వము, ప్రస్తుత పరిస్థితులుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. క్రింది తీర్మానములు గావించబడెను.

తీర్మానములు.

(1) ఎస్టేటులో 1348 ఫసలీ శిస్తులు పూర్తిగా మాపుచేయవలెను.

(2) ఋణనివారణచట్టము ప్రకారం యీనెలాఖరులోగా చెల్లించవలసిన 1347 ఫసలీశిస్తులకు మరొక సంవత్సరం గడువుయివ్వవలెను.

(3) రైతుకు ఋణమిచ్చు యేర్పాటు చేయవలెను.

(4) ఎస్టేటు ల్యాండాక్టు త్వరలో అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టవలెను.

(5) జలాశయములకు మరమ్మతు లేనందుకు నిరసించిరి.

(6) ఎస్టేటువారి అమానీలోయున్న భూములన్నియు ఆయా రైతులకు స్వాధీనపరచవలెను.

(7) రాణిగాం అగ్రహార చెరువును వెంటనే మరామతు చేయవలెను.

గత ఫసలీమెట్టశిస్తు యకరు 1-కి రు 7 ల వరకున్న అధిక శిస్తులకు రెమిషన్ యివ్వవలెను.

(8) హరిబంద, కొత్తూరు, సీలావతి, మాకనపల్లి, బొడ్డపాడు హరిజనులకు బావులు త్రవ్వించవలసినది.

ఈ అన్యాయం విన్నారా?

—H—

ఆంధ్రుడా మేలుకో! ఆంధ్ర రాష్ట్రంకొరకు పోట్లాడు!!

జనాభాను బట్టి మద్రాసునగరమునను, మద్రాసు రాజధానిలోను ప్రభుత్వోద్యోగములలో 100 కి 47 ఆంధ్రులకున్నూ, తమిళ, కన్నడ, కేరళులకందరకు కలసి 53 న్నూ చెందవలెను. కాని ఆంధ్రులకు ఎంత అన్యాయము జరుగుచున్నది క్రింది అంకెలవలన తెలియగలదు.

వివిధ ప్రభుత్వశాఖలు	ఆంధ్రులు	ఆంధ్రేతరులు
ఎక్సెయిజు	14	38
హైకోర్టు	1	5
ప్రెసిడెన్సీ మెజిస్ట్రేట్లు	0	1
మద్రాసు ప్రభుత్వోద్యోగులు	1	8
సెషన్సు జడ్జీలు	4	11
సబ్ జడ్జీలు	4	31
డిస్ట్రిక్టు మునసబులు	69	78
జిల్లాపోలీసు సూపరెంట్లు	16	28
రైలు సూపరెంట్లు	0	3
ఐ. సివిలుసర్వీసు డిప్యూటీ కలెక్టర్లు	58	50
విద్యాశాఖ	25	68
వైద్యశాఖ సెకెండుగ్రేడు	0	5
సివిల్ సర్జన్లు	9	10
అసిస్టెంటు సర్జన్లు	20	8[illegible]
వ్యవసాయశాఖ	26	88
కోఆపరేటివ్	4	11
సహకార	7	12
అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లు	8	14
ఎలక్ట్రిక్ ఇంజనీర్లు	8	11

కృష్ణజిల్లా రైతాంగ విద్యాలయం

రైతు సేవకులను, సంఘ కార్యదర్శులను, కాంగ్రెసుసభ్యులను చేర్చుట మున్నగు పనులలో పూర్తిగా నిమగ్నులై యుండుటచేత విద్యార్థులను చేర్చుటకు ఇంకొక వారము గడువు ఈయవలసినదిగా కొందరు కార్యదర్శులు విజ్ఞప్తులు పంపినారు. కొంతమంది కనుక తాము ముఖ్యులను విద్యార్థులుగా పంపెదమని చెప్పుచున్నారు. కాబట్టి దరఖాస్తులు స్వీకరించుటకు 25 తేది వరకు గడువు యివ్వబడినది. రసీదుతో సహా పంపబడిన దరఖాస్తులుమాత్రమే స్వీకరింపబడును.

పాఠశాల ప్రారంభోత్సవమును జరుపుటకు వ్యవసాయ శాఖామంత్రి గౌ॥ వి. ఐ. మునిస్వామిపిళ్లెగారికి ఆహ్వానము పంపబడినది.

కామినేని వెంకటప్పయ్య,
అర్గనైజింగుకమిటీ అధ్యక్షుడు

—

బికనీర్ మహారాజాభక్తి

ప్రస్తుత ప్రపంచ పరిస్థితులలో బ్రిటిష్ వారికెల్ల పరం కల్గితే ధన ప్రాణముల నర్పించి సాయం చేయడానికి, బ్రిటిష్ వారికి యుద్ధంలో సర్వసైన్యము స్వాధీనముచేయడానికి సిద్ధంగావున్నానని బికనీరు మహారాజాగారు రాజ ప్రతినిధికి తంతినిచ్చిరి.

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు

జిల్లా సివిక్ బోర్డువారి బాధ్యత.

త్వరలో చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు రానున్నవి. ఇందుకుగా ఇటీవల చాలామంది కాంగ్రెసు ప్రమాణ పత్రములపై సంతకముచేసి వారి వారి దరఖాస్తులను జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము వారికి దమ్మిడీకేకుండా రసుములతో సహా దాఖలుచేసికొని యున్నారు. ప్రతిసర్కిల్ లోను నియమితసంఖ్యకన్నను ఎక్కువగా దాఖలయివున్నవి. ఇందుచే ఎవరిని తీసివేసి ఎవరిని సెలెక్టు చేయవలెననునది తుదినిర్ణయము జిల్లాసివిక్ బోర్డుపై ఆధారపడియున్నది.

పైదరఖాస్తులను దాఖలుచేసిన వారిలో పోయిన జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులతో పోటీచేసి పరాభవము పొందిన వారును, ఎన్నికల సందర్భములలో కాంగ్రెసుకు ప్రతికూలముగా ప్రచారము చేసినవారును, జమీందారులును, ప్రొప్రైటర్లును, గలరు. వీరు మాకెసఇంతియా చట్టములోని వోటింగు హక్కుల ప్రకారము ఒక్కవోటైనను సంపాదింప లేమనితలచి కాంగ్రెసుసంఘములను, స్థానికసంస్థలను, స్వాధీనము చేసికొనుటకుగాను ఖద్దరుధరించి, కాంగ్రెసు మెంబర్లుగా చేరి కాంగ్రెసు ప్రమాణపత్రముపై సంతకములు చేసి జిల్లాబోర్డుకు అభ్యర్థులుగా నిలబడదలచి యున్నారు. ఇదినాస్వానుభవమువలన ఖండితముగా చెప్పగలను. ఈవిధముగా చాలచోట్ల జరుగుచున్నది. జరుగనున్నది.

కాన జిల్లాసివిక్ బోర్డువారు ఈగోముఖ వ్యాఘ్రములను గమనించి, తుదినిర్ణయములో సరియైన అభ్యర్థులను నిలువబెట్టుటల జిల్లాబోర్డును స్వార్థపరత్వముగా ఆక్రమించుకొని కాంగ్రెసు కీర్తి ప్రతిష్టలకు ముప్పుతెచ్చి పెట్టెదరని మనవి చేయుచున్నాను.

చీళ్ల. గురునాథం,
సె॥ లి॥ జి॥ రైతుసంఘ కార్యదర్శి.

బి. రెడ్డి అండ్ కో, (రిజిష్టర్డు) ప్రొప్రైటరు:— జి. వి. రెడ్డి,
గోపాలపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా, వయా, తణుకు.

అతివిచిత్ర కుష్టు నివారిణి (రిజిస్టర్డు)

అష్టాదశకుష్ఠు, బొల్లి, వివిధ చర్మవ్యాధులుగల నిరాశాపరులగు రోగులపాలిటి కల్పతరువు. [illegible] శ్రీభాష్యకారానంద రోగివైద్యునిచే ప్రసాదింపబడిన మహౌషధము. [illegible]

సర్వసుఖరోగ నివారణి

ఎంత పురాతనమై జీర్ణించి, ఎట్టి అపాయస్థితియందున్న సుఖరోగములకైనను 8 ఘంటలలో అద్భుతగుణము. పథ్యములేదు. వెలస్వల్పము. 40 దినములకు రు 4 లు మాత్రము. వివరములకు వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.

గడుసు పెండ్లాము.

5 వ పేజీ కొరవ.

పోకుండా ఏకాలిస్తున్నారు వెకిలిగాడుతూ ఏంకావాలండీ, అని సమాధించింది-

స్వర్గంలో రంభ ఊర్వశి మహా అందమైనవని అంటారు- వాళ్లెవరు లేకపోగాని, సీతలో చెలువ, చక్కదనం, యీలోకంలో కాదుగదా, పరలోకంలోకూడా వుండదని నానమ్మకం- అంటూ వాపాతుగా, సీతను, కౌగిలించి, తనవైపుకు లాగుకొని, బంధించబడి, పట్టువిడిపించుకొన లేక పోయింది- కాని మరలేని ఆగ్రహావస్థ చెందింది. పశువు భావనలాడింది-

వారించే, వాడిరానీకల్లా ఇకలేనండీ- ఈరు జ్జుబులతో వాడిర వలిపేచుకోండి- ప్రొద్దు పోతున్నది-పోనిద్దురూ-

ఒకవైపు కోపమొండగా, వేరొకవైపు భయముండింది, యీఆకతాయిలో ఏంచేస్తాడో యని-

సీత మందలింపును జవాబుగా, రాంబాబు, ఇంకా బిగియార కౌగిలించాడు- పైగా ఆమె చెవికి తనపెదవుల నానించి, చెవిలో వూదాడు- తనహృదయంలోని మున్నట-

క్రాసుపోయింకలే, బుస్సుమనిలేచింది- రాంబాబు కపోలాలమీద ఒక్కచాటు చాకింది- నిర్మాంత పోయ్యాడు- పట్టుసడలింది. సీత విముక్తి చెందింది

ఎవరనుకొన్నావు వసన్న- గౌరవమైన కుటుంబంలో పుట్టింది- గృహిణీ-బజారు వ్యవహారంగా ప్రవర్తించడంలో వాజాలు లేదు- పెండ్లాన్నయి లేపుకొని ఇట్టికోర్కలా, భార్యలను భర్తలు కోరాలసింది! నీకుపాఠం చెప్పిస్తానుచూడు!

చాలాగంభీరంగా పల్కింది- బెదిరించింది కూడాను- రాంబాబుకు గర్భంలో జ్వాల రేగింది- అణచుకోడానికి సాధ్యంకాలేదు.

నీవు పెండ్లానివి, కనకనే, అడిగాను- ఈ జంఘాలమాటలు కట్టిపెట్టు- నీ బెదిరింపులకు భయపడేవాళ్లు ఎవ్వరూలేరు. కుదురుగుండా నెరవేర్చి తీరాలి- లేకపోతే...

ఇంకాఏమోఅనబోయి ఆగాడు- సీత భయం కంపితయింది- వెనక్కు వెనకు జరుగుతూ, వీధి గుమ్మంచేరుకొంది-

మాకోర్కె చెలువేలేది కాదండీ!

ఎట్లానెరవేరదో చూస్తామండీ!

అంటూ, ముందుకు సీతవైపు నడిచాడు-ము ఖంలో పట్టుదల ఉండింది- ఇట్టిఅవస్థలో ఎట్టి అకార్యమైనా, చేయడానికి వెనుతీయడని సీతకు దృఢంగా తట్టింది- కటాలున వీధితలుపు తెరిచింది- పాలిపోతుందోఅని, ఒకదుముకు దుమికాడు- ఉపయోగం లేకపోయింది- గుమ్మంలోనే లోపల సీతవీధిచేరుకున్నది- ఆవల వెళ్ళిపోయింది-

సీతతల్లి అదే గ్రామంలోనివాసం- కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందటనే భర్తగతించారు- సుభద్రమ్మ పూర్వాచారపరాయణురాలు- అయితే గయ్యాళి తల్లికద్దకు చేరుకుంటుంది, అక్కడ కొన్ని నిమిషాలలోనే ప్రత్యక్షమవుతుంది, అని రాంబాబు ఊహించాడు- ఊహించినట్లే, పదినిమిషాలు కాకముందే సుభద్ర లోనికి ప్రవేశించింది- కండ్లు నిప్పులు క్రక్కుతున్నాయి అనిదకు.

ఏమిరా! సిగ్గులేకట్రా! ఎటువంటి బంగారు పిల్లను నీచేతి నిర్భాగ్యుడికి, భారపోసినానురా!

కోడుమూయా! నీబంగారము కావాలంటే, నీఇంట్లో దాచిపెట్టుకో! అధికప్రసంగం చేయకో!

లంచాలు

తిరువూరు సబురిజిస్ట్రారును, బంట్రోతును డిస్మిసు చేయబడుట.

తే 16-4-38 దిన జరిగిన మొదటి తిరువూరు తాలూకా రైతుమహాసభలో అంగీకరించబడిన తీర్మానానుసారము, కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘమువారి కోరికపై మదాసు రిజిస్ట్రేషన్ యిన్స్పెక్టరు జనరలువారు లోగడ తిరువూరు సబ్ రిజిస్ట్రారుగారైన శ్రీ వెణుతురుమిల్లి నరసింహారావుగారును, బంట్రోతు శ్రీ పిండికంటి గోపాలస్వామియును లంచములు తీసుకొనుటను గూర్చి గడచిన జూలై 16, 17 తేదులలోనూ, ఆగస్టు 29, 30 తేదీలలోనూ తిరువూరు మకాంలో విచారణ గావించిరి. జిల్లా రైతుసంఘమువారిచే వుద్యోగులు లంచములు పుచ్చుకున్నట్లు సాక్ష్యమిప్పించబడెను.

పై సబ్ రిజిస్ట్రారునూ, బంట్రోతును డిస్మిసు చేసినట్లు శ్రీ యిన్స్పెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషను (మదాసు) వారు మాకు తెలిపిరి.

సుంకర సూర్యనారాయణ,
కృష్ణాజిల్లారైతుసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి.

ఇంట్లో పెట్టుకొని స్త్రీలకరం పారేసుకుంటావా! వాలిడ్డ నాకుబరువా! మొగుడు లేదనుకుంటావు వాలిడ్డకు! మనుష్యులభయం లేకపోతే పోయింది- దేవుడిభయమన్నా లేదట్రా! ఇటుగా పెండ్లాన్ని పెట్టుకొని కాపురంచెయ్యాలనింది!

పెండ్లాం! స్త్రీబాటుకుగాంగ ఒక పెండ్లాం! నవ్వు మూర్ఛపోవలసిందే! ఇంత గడుసుతనముండకూడదు పెండ్లాలకు! ఇంట్లో పెట్టుకుంటానంగానే, భయపడతాననుకొన్నావేమో! ఆబంగారు పెండ్లాం రాకపోతే ఇక్కడేం పానిపోదు, పో! నీకుసంబంధంలేని విషయాల్లో కలుపెట్టడానికి దర్బార్- గయ్యాళీ! కదలుముందు-

ఎవరన్నానింటే నవ్వుపోతారు!

నిన్నువినమని ఇక్కడెవ్వరు ఆహ్వానించలేదుశే!

ఏంకోటి! ఏంకోరిక! ఛీ! ఛీ! సిగ్గులేటు! ఆరవకుటుంబంలో పుట్టి......

మహాగౌరవం! ఏండిసి గౌరవమక్కడ! మాం చేసూవ్య దొరసాని గౌరవంకంటే వాస్తానిది! యౌవనంలో ఉండే భార్యాభర్తలు వీట్లా నడుచుకునేది నీకేంతెలుసు? వాకోర్కె నీచమట! ఉత్తమ కుటుంబాలలోనే, ఈలాటి కోర్కెలు సహజములు నెరవేర్చినవారున్నారు- నేను చూచాను.

ఏండీ! చూచావా! ఎవరిని ఆట్లాచూచింది ఎవరిని మాంచేసూవ్య దొరసానినే! ఆ... నేను... నేను.......

వుద్రేకంలో మాట పెదవి దాటింది- పొరపాటు- పిదప నాలుక కొరుక్కున్నాడు- విచారించాడు.

ఆ ... ఆగా సంగతి ఈ గుణంకూడా లేర్పా! పాపిష్టివాడా!

అమిరి వుగ్రంగా నిలుచున్న ఇల్లాలిచేతి రాంబాబుకు తత్తర పుట్టింది అవ్యాజంగా అవృత్తము సాధ్వీమీద అపవాదం పుట్టుకొంటేనా అని కలవరపడ్డాడు. సుభద్రమ్మను చప్పట్లుకొట్టి తిరుగా పిలచాడు- అయినా తిరిగి చూడకుండా వెళ్లింది.

చింతాక్రాంతుడై లోనికి వెళ్లాడు- తన అవివేకానికి తన్నుతానే నిందించుకున్నాడు.- ఈగొడవ దొరసానికి తెలిస్తే తన తల ఎక్కడ దాచుకోగలడు- చాల పశ్చాత్తాప పడుతున్నాడు.

ఇంతటికి, కాలం బాగాలేదు! అనుకొన్నదేంది జరగదేమిండి! నాకే బుద్ధి తక్కువ! ఇంక సీత వస్తుంది కాబోలు, తిట్లకర్షం నామీద కురిపించడానికి!

ఇంతలోనే సీత గదిలో వచ్చింది - కండ్లు ఎర్రగావుతీనాయి.

నాకిప్పుడు తెలిసిందండీ, మీకెందుకు యీదినం తలస్యంగా వచ్చిందో! ఇది ఒక్కటే తక్కువగా నుండింది- ఇదీ వచ్చిందీ, ఇంక ఫర్వాలేదు

రాంబాబూ బెల్లం కొట్టిన రాయిలాగా అయ్యాడు- పిచ్చి చూపులు చూచాడు- ఆయన ఊరకుండే కొద్దీ, సీత ఇంకావాగింది- అనరాని మాటలన్నది- అవె తీవ్రమైన తిరస్కారముతో క్రోధ అగుపడ్డాది రాంబాబుకు- కాని నిశ్చేష్టుడై నిలబడ్డాడు.

ఇంక ఒక్క నిమిషమైనా, ఆయింట్లో ఉండనండీ!

సీతా!

వాగుడు 'టక్' అని నిల్చింది- వుస్మారుకు లాగు తనవైపుకు వస్తున్నాడు రాంబాబు- జంకింది- వెనక్కు వెనక్కు తగ్గింది- కాని గట్టిగాచేయిపట్టుకొన్నాడు.

నేను చెడిపోతినని మీ అమ్మ చెప్పినట్లున్నది- నేను పరిశుద్ధుడనా- నమ్మాటికి మీఅమ్మ అబద్ధము పల్కినది.

అట్టిస్థితిలో దొరసానిని చూచినట్లు మీరు మాఅమ్మతో చెప్పలేదా?

చెప్పితిని

తిరుగా సిగ్గులేక మాట్లాడకరా!

తొందరపడవద్దు సీతా!

జరిగినవిషయమంతా పూసగుచ్చినట్లు సీతకు చెప్పేశాడు- సీతముఖకమలం వికసించింది నయనపంకజాలనుండి కన్నీటిబొట్లు స్రవించాయి- భర్తను అక్రమంగా నిందించినదానికి విచారపడ్డాది- పైగా భర్తకు సుఖమివ్వడానికి మారుగా ఆయాసం కలిగిస్తున్నదానికి పరితాపపడ్డాది- అయితే ఆడదికాబట్టి బైటికిపొంగకుండా, లోలోపలనే కుమిలింది.

సీతా! నాలో కల్మషములేదని ఇప్పటికైనా నమ్ముతున్నావా?

ఈప్రశ్నకు జవాబులేదు- తలవంచినది- ఆమె చూపులలో కాంతి మెరిసింది- దీన్ని చూచి రాంబాబుకు తిరుగా ప్రేమ ప్రజ్వరిల్లింది.

సీత! జేహామంతా! అనుకొని ఇంటికొచ్చిన నాథుని చల్లనిమాటలతో ఆదరింపకూడదా! అతనికోర్కె కొనసాగింపరాదనియా!

సీతనోటినుండి గొణుగుడు వెడలింది.

అ...ప...రా...ధి...ని.

వెంటనే అక్కునచేర్చాడు- సీత ఆక్షేపించలేదు- తనప్రేయసిని ఆమె కపోలములలో ప్రకటపెట్టాడు- అవిదలో గడుసుతనము ఏమికనబడలేదు- రాంబాబుకు ఆనందం అతిశయించింది- భార్య తనకుపూర్ణముగా వశమయ్యెనని తెలుసుకున్నాడు-

సీతా!...ఇటులనే...ఎల్లప్పుడు...సంతోష సాగరంలో...సాముద్దుల చెల్లింపవా...సీతా.

లీనమైపోయ్యారు-

(సమాప్తము)

పోస్టు జమానుబు మావూరికి రాదు.

పోస్టు జమాను మా వూరికిరాదు; కాపంకామాలే! పత్రికలు ప్రక్క పేటుంబాక గ్రామంలో యిచ్చిపోతాడు.

మీటింగునాడు చేరింది.

నెల్లూరు జిల్లా జనరల్ బాడీ మీటింగు సెప్టంబరు 7 వ తేదీ కోటూర్లో జరిగారు. జనరల్ బాడీ మెంబరు కొందూరు ఆకలరాజాగారికి మీటింగు నోటీసు వస్తె పోస్టు పెన్ మావూరికి రాక ప్రక్క పేటుంబాకలో జంగం కుప్పయ్య వద్ద 6 వ తేది యిచ్చిపోయినాడు. అతను 7 వ తేది తెచ్చాడు. యిక పొయ్యేదెమిటి?

వెంకటగిరి రాజ్యంలో పుట్టిన దానికంటే మేమేమిపాపం చెయ్యలేదా! ఎందువల్ల రాదండి ఆపోస్టు జమాను?

కోదండరామయ్య.

స్వర్ణ రజత ఆభరణములకు

శ్రేష్టమైన రంగూన్ కమిలములకు

నమ్మకమైన వర్తకులు.

రజిత గృహోపకరణములకు

గాంధీసేవా సంఘము, వార్ధా.

—x—

శిస్తుపద్ధతి పరీక్షాసమితి

మనదేశమున ప్రస్తుతముగల శిస్తుపద్ధతినిమార్చి, శిస్తు రొఖరూపముగాగాక ధాన్యరూపముగా చెల్లించునట్లు చేసినచో రైతునకు సౌఖ్యమా కష్టమాయని విచారించుటకై పైసంఘము స్థాపింపబడినది. బాబు రాజేంద్రప్రసాదు మొదలగు అఖిలభా. తప్రముఖులు ఈసంఘమునకు సభ్యులు. వీరు ప్రతిరాష్ట్రమునందును, ప్రతిమండలమందునుగల రైతులవద్దనుండి వారివారి యభిప్రాయములను వారికిగల కష్టసుఖములను పూర్తిగా తెల్పునట్టి క్లుప్తమైన సమాధానములను ఈక్రింద వ్రాయబడిన ప్రశ్నలకు కోరుచున్నారు. కాబట్టి రైతుసోదరులందరున్ను వారివారి సమాధానములను ఈక్రింది చిరునామాకు మిక్కిలి సంక్షేపముగా తే 15-10-38 ది వాటికి పంపినయెడల మన మండలాభిప్రాయమును క్రోడీకరించి పైసమితి కార్యదర్శిగారగు "మష్రూవాలా" గారికి పంపబడును.

1. పొలములో విశేషముగా భోజనమున కుపయోగపడుటకై పండింపబడు ఆయాధాన్యముల పేర్లు, అమ్మిన ధనము, సంపాదించుటకు పండింపబడు ధాన్యములు త్వరగా చెడిపోవు ఇతర వస్తువులు (తమలపాకులు, పండ్లు) వ్యాపారదృష్టితో పండింపబడుచున్నవా? ప్రతివస్తువుయొక్క సరాసరికి ఎకరాకు పంటవ్రాయుడు. సంవత్సరములో ఈవస్తువులు ఆపొలములో ఎంతపండును. వాటి వెల సాధారణముగా ఎట్లుండును.

2. ఈవస్తువులు ఏవిధంగా ఎక్కడ ఎవ్వరు అమ్మబడుచున్నవి.

3. ఒకానొక సాహుకారుగానీ ధనవ్యాపారము చేయుసంస్థలుగానీ ఈపంటలు పండించుటలోను అమ్మటలోను మధ్యస్థముచేయునా? చేసేయెడల వారిపేర్లు వ్రాయుడు. వారెటువంటి సమయములలో ఈవ్యవహారములలో ప్రవేశింతురు? వారిజోక్య మేవిధముగానుండును?

4. వ్యవసాయ కార్యములకు అప్పిచ్చు వారెవరు? ఈయప్పుమీద రైతు తవడ్డీ నీయవలసియుండును? ఈవడ్డీ ధనరూపముగాగాని పంటరూపముగాగాని ఎంతయుండుట న్యాయమని మీయుద్దేశము?

5 భూమిశిస్తు బాడుగలు చెల్లించుటకు రైతులు ఇతరులవద్దనుండి కొంత డబ్బు తీసికొనవలసి వచ్చుచున్నదా? ఈప్రస్తుతపు పద్ధతిలో రైతులకు ముఖ్యమగు కష్టములెట్టివి? వారు ఎట్టికష్టములు అన్యాయములు సహింపవలసి వచ్చుచున్నది?

6. మీభూమిలో వెట్టిచాకిరి పద్ధతి గలదా? ఉన్నచో అదిఎట్టిది?

7. కూలీలు కర్షకులు మొదలగువారి కూలిపంటలో ఇచ్చుపద్ధతి మీపొలములో వాడుకలోనున్నదా? ఉన్నచో అవశ్యకమైనంతవరకు మీరు ఎరిగినది వ్రాయుడు.

8 (అ) మీభూమిలో భోజనపైరులు పండించు రైతుల భోజనమునకు ముఖ్యవస్తువులు అవేనా?

(ఆ) అవేయగుచో ఇంటిఖర్చుకు వారు కొంత దాచుకొందురా? దాచుకొనుచో ఎంత? అనగా వారి యవసరముల కెంత?

(ఇ) కానిచో రెండవ ధాన్యమేది? అది సాధారణముగా నెక్కడనుండి తెప్పింపబడును? అది రొక్కమిచ్చి తెచ్చెదరా? లేక తమపొలములోనిపంటను బదులిచ్చి తెచ్చెదరా? లేక అప్పుగానా? అప్పయినచో ఆయప్పు రొక్కముగా చెల్లింపబడునా? పంటతోనా?

9. ప్రజల యుపయోగముకొరకు బయటనుండి భోజనవస్తువులు లేక సిద్ధమైన సరకు వచ్చుచున్నదా? ఎచ్చటనుండి? మీపొలములకు చుట్టుప్రక్క ఒకగ్రామములో పండిన, లేక తయారైన వస్తువులను వేరొక గ్రామములో అమ్మకము కొనుగోలు జరుగుచున్నవా? జరుగుచున్నచో వాటి తపసీళ్లు వ్రాయుడు.

10. శిస్తులు, పన్నులు పంటయొక్క నిశ్చితమైన ఒకకొలతలో లేక నిశ్చితమైన నెలలో ఇవ్వవచ్చుననియు పంటలేని సంవత్సరములలో రెమిషన్ కూడా ధాన్యరూపముగా తగ్గింపబడుననియు రైతులకు అనుకూలమిచ్చినచో వారు పొలములో పండినపంట రూపముగా ఇచ్చుటకు సమ్మతించెదరా: లేక రొక్కముగానా? కారణములు వ్రాయుడు.

11. పంటపండగానే శిస్తు వసూళ్ల ఏర్పాట్లు జరిగుచో, సర్కారువారు ఎట్టి ఏర్పాట్లు చేయవలెనని మీయుద్దేశము. ఇందుకు గ్రామ పంచాయతీలు ఎంతవరకు ఉపయోగపడును.

నేలనూతల శ్రీకృష్ణమూర్తి,
మూలాపేట, నెల్లూరు

తిరుపతి మునిసిపల్ మార్కెట్ క్లర్క్ పి. సుబ్బరామిరెడ్డిగారు తే 7 ది రాత్రి 66 వ[illegible] చనిపోయిరి.

ముఖ్యముగా బిడ్డలకు
డోంగ్రే
గారి
బాలామృతము

స్టౌ బీడి

ఒకసారి కాల్చి పొగాకునందలి సౌరభ్యమును గమనింపుడు.

ఏకోళ్లు గుటకాయి స్వాహా!

రెవిన్యూ యిన్స్పెక్టరు గట్టిగా పట్టి నందువల్ల పిట్టలెక్కడికి వుచ్చుల్లో. తహసీల్ దారుకూడా ఏమీతో కాదించ దానికీప్లేరు అందువల్ల మెయిక్కబడితో కూడా వెంకటగిరి గోపాలయ్య పాదాలకాడికి పోయినారు.

ఇక బ్రంహ్మదలిస్తే అయుంతుకు కాదువా!

—పా॥ పే॥ వాసి.

నెల్లూరు తా॥ ప్రాథమిక విద్యాసంఘము.

1938 సం॥ అక్టోబరు నెల 7, 8 తేదీలలో సైసంఘముయొక్క ఆరవ మహాసభ నెల్లూరు పురమందిరమున జరుగును. ఆహ్వాన సంఘము వారు ప్రతి ప్రాథమికోపాధ్యాయుడును మహాసభ ఖర్చులకై 0-4-0 ప్రవేశ రుసుము చెల్లించవలసినట్లు తీర్మానించిరి. ఆతేదీలయందు అన్ని విధముల ప్రాథమిక పాఠశాలలు మూయునట్లు అధికార్లు వుత్తరు విత్తురు. వివరములు మునుపాఉపాధ్యాయులెల్ల తప్పక సభకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

నెల్లూరు 16-9-38.	ఆకిలి మల్లికార్జునయ్య, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, కొప్పోలు వెంకట్రావు, కార్యదర్శి.

చెట్లమీద నివాసం.

బొంబాయినగరంలో మధ్యఎస్ప్లనేడు రోడ్డులో కొన్ని పెద్దచెట్లున్నాయి. వాటికొమ్మలు పల్లవపుగావుంది. వాటిమీద చిన్నగోడలు కట్టుకోవడానికి అనుకూలంగా వున్నాయి. ఒకమనిషి మాత్రం చిన్నపరుపు వేసుకొని అగదిలో నివసించవచ్చును.

ఇప్పుడు వర్షాకాలంరాగానే ఆ నివాసస్థానం వర్షాలకు ఆగదుగనుక అందులో నివసించేవ్యక్తి మరవ్యక్తులు ప్రారంభించాడు.

పంజాబులో లంచగొండితనం.

---

55 ప్రభుత్వోద్యోగులపై కేసులు

లంచగొండితనం నిర్మూలనం చేయడంలో పంజాబుప్రభుత్వం చక్కగా పనిచేయుచున్నది. 55 మంది లంచగొండులగు ఉద్యోగులపై కేసులు పెట్టబడెను. వీరిలో సగముమంది పోలీసుడిపార్టుమెంటువారు. ఇద్దరు సబ్ యిన్స్పెక్టర్లు, ఇద్దరు సహాయ సబ్ యిన్స్పెక్టర్లు, ఇద్దరు హెడ్ కానిస్టేబిల్సు. మిగతవారు పోలీసుజవానులు.

పొరపాటు

నెల్లూరు ఉపకుర్వాణ బ్రంహ్మచర్యాశ్రమానికి రు 100 లు విరాళమిచ్చినది బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి గారని జమీన్ రైతులో ప్రకటింపబడ్డది పొరపాటు.

విరాళం యిచ్చింది గోపాలరెడ్డిగారి అన్నగారైన చెంద్రశేఖర రెడ్డిగారు.

సం. ప.

కాళహస్తి కంచు ఫ్యాక్టరీలలో కూలీలకు కలిగే ఘోరకృత్యాలు

—x—

యజమానుల దురాశవలన కూలీలు కూలిపోవుచున్నారు.

4—9—38 నుండి 1000 మంది సమ్మెకట్టుట.

రూ 1 కి 8 అణాల కూలి తగ్గించిన సందు కాళహస్తి ఫ్యాక్టరీలలో కూలీలు 1000 మంది 4—9—38 తేదీమొదలు సమ్మెకట్టిరి. శాస్త్రీయనికేయిం చాలోకదం, కూలితక్కువ యివ్వడం, యజమాను లమితిలేని లాభం పొందడం, అన్యాయము ఈయన్యాయము క్రిందివివరములవలన తెలియగలదు. రు 1 కి 4 అణాలకూలి హెచ్చించి నప్పటికి కూడా యజమానులకు నష్టమెందరు యుండదు మూలంగా తేటపడగలదు.

ఫ్యాక్టరీలు	1 రోజుకు తయారయ్యే సరుకు-మణుగులు.
1. తిరుమల మునుస్వామి నాయుడి ఫ్యాక్టరి	20
2. శ్రీరాము మెడికల్ ఫ్యాక్టరి	20
3. ఎమిరెడ్డి ఫ్యాక్టరి	15
4. నారాయణ మెడికల్ ఫ్యాక్టరి	15
5. కృష్ణా మెడికల్ ఫ్యాక్టరి	11
6. ముత్యాల వెంకట్రాయలు ఫ్యాక్టరి	10
7. కొత్వాలు పెద్దమున్నా ఫ్యాక్టరి	3
8. కొత్వాలు సుబ్బయ్య ఫ్యాక్టరి	3
9. పెత్తారి పాణ్న పురెడ్డి ఫ్యాక్టరి	3
రోజు 1 కి మణుగులు	100

కూజాలు 1 మః 1 కి తీసినవెల రు	18- 0-0
గ్లాసులు 1 మః 1 కి తీసినవెల రు	12-12-0
1 సేరు బరువుగల చిల్లరసరుకు రు	14-0-0

ఈ లెఖన టోకుధర యున్నది.

కూజాలకు మాత్రము లెక్క తెలుపుచున్నాము. మిగతవస్తువుల లెఖలు పాఠకులే పూహించుకోగ[illegible].

1 మణుగుకు 1 కి 4 సేర్లు గలిగి 100 కూజాలు

10 మణుగుల గన్ మెటల్ 1 మ 1కి రు 5-14-0 కంటేన 10 మణుగులకు ఖరీదు—	58-13-0
కూలి 100 కూజాలకు	9- 1-4
పులుబుమారిన కూలి	4- 8-0
కూజాగ్లాసుల ,,	8- 0-0
పులుబుమారిన కూలి	1- 8-0
లక్కతాడు చమురుకర్చు	1- 0-0
సొట్టలు బొందలుతీట్టె కూలి	1- 0-0
100 కూజాలకు 6 ఈళ్ల బొగ్గువడ్డె వగైరా పోతకూలి	8- 0-0
మట్టిత్రవ్విన కూలి	0-12-0
అందించిన ఆడమనిషి కూలి	0- 4-0
ఆకురాయితో రాపించుటకు కూలి	3- 0-[illegible]
ఆకురాళ్ల కర్చు	0- 4-[illegible]
పాలిషుచేసినందుకు కూలి	2- 0-0
నయిజు కూలి	2- 0-0
కెరవులు కట్టినకూలి	0-12-0
కట్టెచమురుకు కర్చు	0-10-0
జనపనార కర్చు	0- 2-0
ఫాలామట్టి బండి 1-కి బాడుగ	0- 4-0
మైనంకర్చు	0-12-0
మిషన్ బాడుగ	3- 0-0
100 పెంకులకు మరకొలిసినకూలి	2- 4-0
పొట్లాలు కట్టినకూలి	0- 8-0
సేరుమానం కర్చు	11- 0-0
	109- 9-4

ఈ రు 109-9-4 లకు 100 కూజాలకు యాకత్తుకూలి కర్చులతోటి తయారైన సరుకు మొత్తం 10 మణుగులు.

అమ్మకం 1 మణుగు 1 కి రు 18 లు వంతున 10 మణుగులకు రు 180-0-0.

10 మణుగులకు మొత్తంలాభం రు 20-6-8.

10 మణుగులకు రు 20-6-8 లు లాభమైతే 100 మణుగులకు రు 204-2-8.

రోజు 1-కి 9 ఫ్యాక్టరీలమీద లాభము యజమానులకుండగా, యీలాభాలు చాలక రు 1 కి 8 అణాలు తగ్గిస్తారా ? ఇది న్యాయమేనా? ఇది దురాశఅంటే తప్పా?

8 అణాలు కూలి తగ్గించినయెడల రూ 1 కి లాభం రు 304-2-8 లేలుచున్నది.

9 మంది యజమానులు 1000 మంది కూలీల నోటు దుమ్ముకొట్టి రోజుకు రు 304-2-8 లు లాభము పొందవలెనా ?

ఈ ఫ్యాక్టరీలు సంఘాలుద్వారా నడుపవలెను. యూనియన్ స్థాపించిన యీ అన్యాయాలు వుండవులవు.

మరో అన్యాయం.

పైవిధంగా కాకుండా యింకోవిధంగాకూడా లాభాలు యజమానులు పొందుతున్నారు. కొన్ని ఫ్యాక్టరీలలో నెలకొకసారి కూలి యిస్తారు. కొన్నిటిలో 15 రోజుల కొకసారి, మూడు భాగాలు డబ్బుగా యిక్కరు. కావలసిన సామానులకు చిల్లరఅంగడికి చీట్లుయిచ్చి, అంగడివాని వద్ద 100 కి రు 15 లు కమీషన్ పొందుతున్నారు. అట్లానే గుడ్డలఅంగడి కూడా. వడ్లు కొలుంధర బస్తా 1 కి రు 3-2-0 లు వుంటే, యజమానులు రు 4-8-0 వంతున యిస్తారు. ఒక యజమాను తన మిషనులో పుట్లాదిగా వృద్ధికిచ్చి [illegible]య్యంగా యిస్తారు. ఒక యజమాని తాగినవానిని తన ఫ్యాక్టరీలో వుంచుకోవడట కల్లంగడికి చీట్లువ్రాసి యిస్తారట,

పి. వెంగయ్య,
మదనపల్లి రైతాంగ విద్యార్థి.

తిరుపతి సహకార సంఘ స్టోర్సు [illegible] గారు, కడపలోని ఒక నేతి వ్యాపారస్తునికి ఇన్సూర్ పోష్టు ద్వారా రు 100 లు పంపినట్లునూ సదరు కవరు మొత్తం కడపలో పార్టీకి చేరలేదని పోస్టల్ అధికారులకు, పోలీసులకు రిపోర్టు చేయబడెను.

ఉదయగిరి తా॥ పరిస్థితులు

అగస్త్యరాజు సుబ్బరాయుడు.

నెల్లూరు జిల్లాలో ఈ తాలూకా అన్నిపరిస్థితులలో చాల వెనుక బడియున్నది. 186 గ్రామాలున్ను 10,928 జనులున్నారు. పడమర భాగములో కొంత అడవి, కొండలున్నను సేద్యమునకు తగినభూములు పశువుల మేతకు చిన్న చిన్న కొండవాగులు కలవు. సం॥ 1 కి 36 చుక్కల వర్షం. యెక్కువభూభాగము, జమీందార్లది.

వృత్తులు.

ప్రజలకు ముఖ్యవృత్తి సేద్యం - వ్యవసాయకూలీలుకూడా గలరు. చదువుకున్నవారు నూటికి 5 కూడాలేరు. జలాశయ నిర్మాణములకు వసతులున్నవి. వసతులు కల్పించితె ఎక్కువ భూమి పారుదలగును. ఇప్పటి సాగుబడి మొత్తముపైన అంతా మెట్ట అని చెప్పవలెను. పంటలు చాలతక్కువ, జమీన్ సిస్తులు య 1 కి 20 - 30 వరకుగలవు. పుల్లరి చాలజాస్తి. గవర్నమెంటువారి తగ్గింపు యీ తాలూకా 5 గ్రామములకు మాత్రమే ఉపయోగము. తక్కిన అడవులు పంచాయితీ కంచెలు, ఇజారా కంచెలు, ప్రభుత్వ సహాయమున నీటి పుల్లరులకు అన్వయించదు. ప్రస్తుత వృత్తులు యీ తాలూకా వాసుల జీవనమునకు తగినవిగాలేవు. నీచాతి నీచముగా యున్నది.

నీటి పారుదల సౌకర్యములు

కొద్దిపాటి చెర్వులున్నను ప్రయోజనము లేదు. మైనరు యిరిగేషన్ చెర్వుల విషయమున ఈ తాలూకాకు 338 వుందనలసి వంనుకు 41 మాత్రం గలవు. ఖలపడిన గండిపాళెం ప్రాజెక్టు చెర్వుకు ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ ఖర్చుతగులునని చాలినంత నీరులేదని భావించేయెడల, తుంగభద్రా వగైరా జీవనదుల నీరు యీ ప్రాజెక్టుకు వచ్చే సదుపాయములు చేయవచ్చును.

సముద్రమట్టమునకు 1735 అడుగుల ఎత్తునయున్నది. చిత్తమలాపురం దగ్గర తుంగభద్రానది నీరు కడప జిల్లాలకు పారుదలయిస్తూ 450 అడుగులుమట్టం (1285 అడుగులు తగ్గు)గల యీ గండిపాళెం ప్రాజెక్టులో గలుపవచ్చును. బాట దగ్గర వెలిగొండ కనుమ కొద్దిగా తెగగొట్టి సులభముగా ఈతాలూకా యావత్తున్ను పారుదల చెయ్యవలెను

ఆరోగ్యము.

ఈ తాలూకా వాసులకు వైద్యసహాయము లేదని చెప్పవచ్చును. జిల్లా బోర్డుతరఫున ఒకదానికొకటి 38 మైళ్ల దూరమున 2 రూరల్ ఆస్పత్రులు గలవు. చాలవరకు గ్రామ[illegible] ఇవి అందుబాటులేవు. [illegible] ఇతర తాలూకాల[illegible] [illegible]ించ వలయును-

మార్గ సౌకర్యములు

గ్రామ గ్రామములకు మ[illegible] లేవు సరికదా? ముఖ్యమైన వాటి[illegible] లేవు- 60 సంవత్సరములకు పూర్వ[illegible] జరిగిన ఫ్యామిన్ వర్కులో, వేసిన [illegible] రామపురం- బాట,కనిగిరి- రోడ్లుత[illegible] వేరేమిలేవు. కడప, కర్నూలు, నెల్లూరు జిల్లాలను కలిపే వెలిగొండ రోడ్డు (శీతారామాపురం కనుమ) వేయించి[illegible] యడల వ్యాపార వృద్ధి, ప్రయాణ సౌకర్యము గలుగును.

శ్రీమాన్ పండిత చక్రవర్తి శ్యామయ్యంగారు
నెల్లూరు మున్సిపల్ ధర్మాయుర్వేద వైద్యాలయ ప్రధానవైద్యులు ఇట్లు వ్రాసి:[illegible]
వైద్య పెంచలు నారసింహుని
పెంచలు చర్మరంజన్ (రిజిష్టరు)

చర్మరోగముల కిది యొక దివ్యౌష[illegible] ముని కాయమధిరములవలన కనుగొంటిరి. ఒ[illegible] ధూరితోని గుణమియ్యకున్న సొమ్ము వాప[illegible]
చర్మరంజన్ డిపో (రిజిష్టరు),
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూర[illegible]

నమ్మకమైన నగలవర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు.

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కెంపులముత్యాలతో నగలు తయారు చేసియివ్వబడును.

స్పెయిన్ యుద్ధముయొక్క పుట్టుపూర్వోత్తరాలు

3 వ పేజీ తరువాయి.

మొదటి రిపబ్లిక్ ప్రవర్తనా ఫలితం.

చర్చి, మతసంబంధమైన వారలంతాకూడా తమపాక్షికులని ఇంతకుముందటివంటి చిన్న ... ప్రస్తుత గోప్యరహితం ప్రభుత్వవిరారాన్ని తీసి చేయడం కటువుగా దుర్భరంగాలో పడంతారు ... ంతో వ్యతిరేక ప్రచారం మొదలయింది. ప్రభు ... రాజ్యాంగచట్టాన్ని నిరసిస్తూ కాథలిక్ డిప్యూ ... టీలతో ఒకటైన జిల్ రా 'బుల్స్' అనువారితరు ... కాథలిక్ మతస్థులనందరినీ కూడాచేర్చి రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరిక్తంగా సి. ఇ. డి. ఏ (అనగా స్పెయిను స్వాతంత్ర్య పాక్షికుల సమ్మేళనసంఘము) అనేగొప్ప కక్షని లేవ దీశారు. దీనికి ఎంతో ప్రాబల్యం వచ్చింది. కార ... ం బలవంతులైయున్నవారి ఆదరువు ఉండడం ... 1932 జర్మనీ ఇంతకుముందటివంటి వాడా ... కాంతికో కాన్ని కలిగించుకొని ... ట్లు ప్రచారం చేస్తోందివారు. ... ంతకు త్రిప్పడానికోస ... రి క్రియాయనియన్లని మొదలై. వాటిని ... రాళంగా పోషించకమయింది. 1932 లో ... ర్మనీ జాతీయసామ్యవాద కక్ష యొక్క ... Socialist Party) ఒకభాగము ... మలో నెలకొల్పబడింది.

... కుపరివిషయాలని పట్టిచూస్తే ఈ జర్మనీ ... స్పెయినులో ప్రచారం చేయడమున్నా ... వ్యాపారులని, రాజకీయనాయకులని వ్యాపార ... స్థలని ఆలాగే ప్రభుత్వోద్యోగులని; లంచ ... మిచ్చి లోంగదీసుకొని విద్రోహాన్ని వెదజల్లుతూ ఉండేట్లు చేసింది. ఇందుకు స్పష్టంగా రూఢియైన నిదర్శనాలనికూడా ప్రపంచానికి ప్రదర్శింపబడింది. ఆగష్టు 1936 లోని మాంచెస్టర్ గార్డియన్ పత్రికలలో.

రోబుల్సుకూడా ఈ జర్మనువారికి 'దాసో ...హం' అయ్యాడు.

... సంస్థలతో సహాకారం ప్రబలింది రిపబ్లిక్ ... చట్టాన్నినిరసిస్తూ ఫేసిస్టు సిద్ధాంతాలని కలల్లు తూండివాడు.

... ఇవన్నీ అలాఉండగా

... మార్కిస్టుపార్టీకి సంబంధించిన ఉద్యమాలు ... యి.

... ప్రాంతో ప్రచురణాల ఉద్యోగిగా ... వార్ లాయాలోలిస్ అతని ముఖ్యప్రతి ... న జనరల్ డెల్ మోరాల్ యును చేం ... కీని స్థాపింది దానిమూలంగా కృషిచేసి ... ఎస్పనోలా అనే కక్షని దాక్ ఆం ... టోనియో గోయికోచియా (Don Antonio Goicoechea) నాయకత్వం క్రింద ఏర్పాటు చేశారు.

ఇంకా లోబుల్సు ఆధీనంలో సి. యి. డి. ఎ. ... సహాయంగా భూస్వాములని కూడా చేరిచి ... యుక్తతతో యాక్షన్ పాపులర్, (Accion Popular) అనే పేరుతో రిపబ్లిక్, వ్యతిరేక కక్షలు ఏకీకరింపబడినవి. అంతేకాకుండా ఫేసిస్టు ప్రచార ఫలితంగా ఇంతకుముందు రివిరీ నియంత కొమారుడు ఆంటోనియోనీ రివిరా నాయకంగా ఫెలాంజిస్ట్, (Falangist) పార్టీని ఏర్పరచాడు

ఇవన్నీకూడా రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వాన్ని ప్రతిఘటించి నిలిచాయి. ప్రభుత్వం అధికారాన్ని సరిగా చెలాయించడానికి సమర్థంకాకపోయింది

1933 సెప్టెంబరులో ప్రెసిడెంటు అజానా రాజీనామాఇచ్చాడు. అతని తరువాత రాడికల్ పక్షపు లెరో విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానంవల్ల దిగిపోయాడు. ఫలితంగా కార్టె నిలిచిపోయింది. విస్తృత ఎన్నికలు జరిగాయి.

లెరో ప్రభుత్వం రిపబ్లికన్ సూత్రనిరాసం.

ఎన్నికలలో రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వకక్ష చాలా బలహీనమయిపోయింది

అనార్కిస్టులు వోటుచేయకుండా వదలుకొన్నారు.

ఫేసిస్టులు, మానార్కిస్టులు అధికోత్సాహంతో తీవ్రంగా ప్రచారంచేశారు. ఫలితంగా ఫేసిస్టు మానార్కిస్టు మొదలైనకక్షలవారికే ప్రాధాన్యం హెచ్చింది.

ఎన్నుకోబడిన డిప్యూటీలలో రివిరా క్రింద విశేషంగ మంత్రిగానుండిన కాల్వోసోటిలా అంతకుముందు ప్రవాసంలో ఉండినఆయన ఒకడు

ఇతడు బహు రాజచక్యంకల అతను. మిక్కిలి ధైర్యంతో వాగ్ధాటితో ప్రవర్తిస్తూ ఉండడము చేత ఇతనిమూలాన కుడిపక్షపు కక్షలన్నింటికీ బలం చేకూరింది.

ఈ కక్షలన్నీకూడా ఏ ఒక్క అల్పసంఖ్యాకపు కర్షకసంఘము తప్ప స్పెయినురాజ్యాంగ చట్టానికి వ్యతిరేకించియుండినవి.

శాసనసభలో అధికసంఖ్యాకమైన కక్ష రాడికల్ కక్షయే అవడంచేత కేంద్రప్రభుత్వం ఏర్పరుచుకొని లెరోని ప్రెసిడెంటు కోరాడు.

లెరో అధికారానికిరాగానే స్పానిష్ రాజ్యాంగచట్టాన్ని ధిక్కరించి విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తించాడు.

చర్చివిషయంగా ఏర్పడిన నిబంధనలని తోసిరాజు ... రారు. జేసూయిట్లకి తిరుగా ప్రాబల్యం హెచ్చింది

విద్యావిషయంగా ఇంతకుముందు రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వం చేసిన సంస్కరణలనన్నింటినీ కూడా మాపివేశాడు. పెండరీన్యూళ్లని మూశారు చలనగ్రంథాలయములకి శవిరాజాన్ని ఇవ్వడం ముగించారు. ఇంతకుముందు వ్యవసాయికంగా చేయబడినసంస్కరణలన్నీ రూపుమాసిపోయాయి.

అజానామూలకంగా సంజర్జో చావుతంది తప్పించుకొని జెయిలులో వేయబడ్డాడు ప్రవాసానికి బదులుగా. అప్పటి విప్లవంలో పాల్గొన్నవారి ఆస్తులివ్వబడ్డాయి తాత్కాలికంగా సాశ్వత భూమి పరిష్కార విధానంపై ఏర్పాటుపబడిన రైతులవద్దనుంచి ఆభూములని లాగివేయడం తటస్థించింది. అంతేకాకుండా కూలీలనియామకమును భూస్వాములు తగ్గించకూడదని ఉంటిన నిబంధనని తొలగించారు.

తిరుగా మానార్కీవాదాంలో ఎలాఉండిం ... లో ఆలాఏర్పడింది

అంచేత నిరుద్యోగం తిరుగా ప్రబలింది.

సైటు కొన్నిట్లో క్రిమినల్ లా సవరణ చట్ట ... సెంట్రల్ ... ప్రత్యక్షంచేసిన విధమునకే ఆమో ... దిసుబడే ...

* * *

ఆ సెంట్రల్ హాంబుకేసు ఖైదీ భుక్తేశ్వరదత్తు గారు 8 ఏండ్ల ... రాజమండ్రి ... జిల్లా జైలునుండి విడుదలచేయబడిరి.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ ప్రకటన.

అన్ని గ్రామ, పట్టణ, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములకు కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుటకు కడపటిదినము 30-9-38 ఇప్పటికి జిల్లామొత్తము పైన 24000 ల సభ్యత్వపు దరఖాస్తుఫారములు పైసంఘములకును ఇతర ఎన్నుకోబడిన కాంగ్రెసు సభ్యులకును పంచిపెట్టబడి యున్నవి. ప్రతివారము చేర్పించబడు సభ్యుల దరఖాస్తులను రెండుఫారములను జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు చందాధనముతో బంపవలెనని తెల్పినను ఇంతవరకు పుస్తకములు ఈ కార్యాలయమునకు చేరలేదు. కనీసము 28-వ తారీఖులోపల సభ్యుల పట్టీలు దరఖాస్తులు, చందాధనము కార్యాలయము చేరకున్న రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యుల పట్టీలు వారికోటాలు పంపుటకు వీలుండదు. చేర్పిన సభ్యుల పేర్లుకూడా పట్టీలలో చేర్చుటకు తప్పిపోవును. కాబట్టి అన్నిసంఘములు శ్రద్ధతీసుకొని సభ్యుల దరఖాస్తులు చందాధనముతో తక్షణమే జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు పంపకోరుచున్నాను. జరూరు,

క. నారాయణరావు,
ప్రధాన కార్యదర్శి.

కాంగ్రెసుఅధ్యక్షునిటూరు

రాపూరు తాలూకా.

జిల్లాకాంగ్రెసు అధ్యక్షులు బొమ్మారెడ్డి శేషరెడ్డిగారు గుర్రెట్టి వీరసుబ్రహ్మణ్యం, గారితో కూడా 31 తేది నైలుకేరి చెన్నూరు, సైదాపురం దాగణం, మర్లపూడి, రాపూరు, వీరంపల్లి, గొట్లపాళెం, చెర్లోపల్లి, ఆల్లూరి. పెంగళ్లూరు రేటూరు, శీజర్ల, చింతలాత్మకూరు, కలువాయి కుల్లూరు, తోపుగుంట, పెనుబర్తి, దామారు, కొల్లపనాయుడుపల్లె, అమ్మవారిపాళెం, విరూరు, మహమ్మదాపురం, కాటిపర్తి. మొదలగు గ్రామాలు సంచరించి కాంగ్రెసు ప్రబోధము గావించిరి; స్థానిక యిబ్బందుల విచారించిరి రాపూరు మొదలు జిల్లాబోర్డు వైస్ప్రెసిడెంటు దేగా రామిరెడ్డిగారు కూడా అధ్యక్షునితో కూడా సంచరించిరి. అధ్యక్షులవారు కాంగ్రెసు సభ్యుల్ని విరివిగాచేర్పమన్నారేగాని కాంగ్రెసు దరఖాస్తుఫారాలు యివ్వలేదు.

—ఒక విలేకరి,

1½ కోట్లు మద్రాసు ప్రభుత్వఋణము

మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు 1½ కోట్లఋణము రిజర్వుబ్యాంకు అన్ని బ్రాంచీలలోను ... తేది వుదయం 10 గంటలకు తీసుకొనుటకు ఆరంభించిరి. 11-45 గంటలకే నిర్ణీతమొత్తానికి మించిపోయినటని తెలిసి 12 గంటలకు అప్పుతీసుకొనుట నిలిపివేయబడెను. అప్పులిచ్చినమొత్తం సుమారు రు 182 లక్షలు.

ఆమెరికా హోటంలోని జైలులో మనపుణ్య చెల్లగా వున్నపుడు వతీ మొక్కించుటకు ఆకాశమార్గాన ... గావించిరి.

సర్వసుధ

నపుంసకత్వమును బలహీనతను నశింపజేయును. కండపుష్టిని ధాతుపుష్టిని కలిగించి శరీరమునకు మిక్కిలి బలమును చేకూర్చును.

1 నెలకు 60 మాత్రలు రు10-0-0 లు.

స్త్రీసుధ

స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు

20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

సైలు పరిగ కాకుండుట, బురుకులు, తెలుపు బట్ట.

సైలు అధికముగ అగుట మొదలగువానికి

1 నెలకు 1 తులం రు 3-0-0 లు.

N. B. ఇంకను 250 రకముల ఔషధములును, మరిన్ని అనుభూత మందులును,మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేద గ్రంథములును మావద్ద దొరకును.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

బెజవాడ.

మాఅవుధవమందులకును గ్రంథములకును ప్రసిద్ధములగు ప్రతిషాపులలోను అడుగవలయును.

గ్రామ మునసబుల పరీక్షా ప్రదర్శిని

మొదటి భాగము (1938)

శ్రీయుత మా తండ్రిగారగు బాలేమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారిచేత రచియింపబడి నటువంటి గ్రామ మునసబుల పరీక్షాప్రదర్శిని మొదటిభాగము అను పుస్తకములు నూతన కూర్పులు.

(1938 సెప్టెంబరు)

వలయువారు:—

బాలేమర్తి నాగభూషణరావు,
అరండలుపేట గుంటూరు.

నెల్లూరులో

సూరం శ్రీరాముల హోటల్ ప్రక్కవీధికి మార్చబడింది

పై భోజనహోటలు ప్రక్కవీధిలో జొన్నలగడ్డ వెంకటసుబ్రహ్మణ్య సిద్ధాంతిగారి యింటిలోకి మార్చబడినది.

సూరం శ్రీరాములు.

జీతముపై ఏజంటు కావలెను.

నెల్లూరుకు మంచిపలుకుబడి, సమర్థతగల ఏజంటు కావలెను. ఇష్టమై వచ్చినవారికి యివ్వబడును. నెల 1-కి జీతము రు 15 లు రు 25 లు వరకును ప్రమోషను కలదు.

సెక్యూరిటీ అవసరములేదు.

విలాసము:- గ్రామట్ అండ్ కో.,
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

రాఘవయ్యగారి పెడవాదం.

కూలీసమ్మెలు - ఆంధ్రసోషలిస్టులు

—X—

తే 9-9-37 ది గల జమీన్ రైతు పత్రికలో "గెలుపు వ్యవసాయ కూలీలకే" అనే శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి వ్యాసమునకు జవాబు—

అందులో రాఘవయ్యగారు అర్థములేని వ్యాఖ్యానాలు చాలచేసినారు. వాటిని పరిశీలించి రైతులకుగాని కూలీలకుగాని నిజమును మిత్రులెవరో వారు తెలిసికొనునట్లు చేయుటయే ఈ వ్యాసముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

రాఘవయ్యగారి పరాయిజెండా.

యీ సమ్మెలను పరాయిజెండాక్రింద జరిపి, జాతీయజెండాక్రిందనే జరిపాయని రాఘవయ్యగారు వ్రాశారు. పరాయిజెండాలంటే యేయూనియన్ జాతివి కాదు వీరియభిప్రాయము. వీరిఅభిప్రాయము ఎర్రజెండాయే. యీయెఱ్ఱజెండా కార్మికకర్షకులయొక్క జెండా. దానిపైనున్న చిహ్నముకే యిందుకు నిదర్శనము. అనగా కార్మికులకే పుట్టబడిన యీ జెండాను విదేశి చేయలము జాతీయజెండాను, కార్మికుల సభలలో ప్రదర్శింపచేయుటవలన రాఘవయ్యగారు కార్మికాశయములకు పూర్తిగ పోరాడుటలేదని వ్యక్తపడగలదు. యిక యీ కార్మికజెండాను ప్రత్యేక కార్మిక సభలలో యుపయోగింపకూడదని జవహర్‌లాలుగారెవ్వరు చెప్పెనో మాకు తెలియుటలేదు. యిదియెట్లున్నను కార్మికులకే ప్రత్యేకసంఘాలుండకూడదని జవహర్‌లాల్‌గారెప్పుడైన చెప్పిరంటే ఆరోజునే వీరు కార్మిక సంఘాలు వీడిపెడతారా!

యిక యీ కార్మిక జెండాకును, జాతీయ జెండాకునుగల భేదమేమనగ కూలీలు జాతీయ జెండాయొక్క యర్థమెట్లు తెలిసికొనిరో వర్గభేదము సమ్మెలకూర్చి యెట్లుతెలిసికొనగల్గిరో మాకు తెలియుటలేదు. యిక కార్మికజెండా అంటే రాఘవయ్యగారి పరాయిజెండా-కాంగ్రెసు బలాన్ని తగ్గిస్తుందనే తీర్మానాన్ని, రాష్ట్రీ కర్షక సాయ కూలీల సంఘము వాక్రుత్వాదాలాహించిరి!

తే 7-7-38 ది నుండి తే 14-7-38 ది వరకును జరిగిన కూలీల యాత్రలో యెర్రజెండా ప్రదర్శింపబడలేదని రాఘవయ్యగారు చెప్పగలరా!

కార్మికజెండా రాఘవయ్యగారికి పరాయి జెండాగా దోచుటయు, అట్లుండిమీరు కార్మిక సంస్థలలో పాల్గొనుటయూ వీరికి ఎఱ్ఱజెండాను గూర్చి గలయజ్ఞానమును చాటుచున్నది. జాతీయ విప్లవమందు, కార్మికులు యాక్రమింపగల యొగ్ర స్థానముగాని, వీరివర్గాలవాముళే, వీరలను జాతీయ విప్లవమందు పాల్గొనునట్లు చేయువను సాధ్యమిక సిద్ధాంతమునుగాని వీరు గ్రహింపలేదు. అందువలననే వీరు ఎఱ్ఱ జెండాలవల కాంగ్రెసునకు బలము తగ్గునను నిరాధారమగు యభిప్రాయము కనుపరిచిరి.

చిన్నరైతులు - కూలీలు

యిక చిన్నరైతులయొక్క ఆర్థికయు పరిణామమేమిటో తెలిసికొన అందుటచేతే వీరిగురిభిప్రాయములకు మూలమైయున్నవి. యీ చిన్న రైతులు, కార్మికులయొక్క సానుభూతిని బడయుటకై వీరిలో రాఘవయ్యగారెట్టి ప్రచారము యిన చేసియుండిరా? ఆర్థికముగా పాటుపడని కూలీలకును, చిన్నరైతులకును సమన్వయము గాననిటువంటి నమ్మునని రాఘవయ్యగారి యభిప్రాయమా! యీ చిన్నరైతులకును, కూలీలకును, ద్వేషము కల్గించి మీసమ్మెకేసము సాధ్యమా

ఆర్థికస్థితి లేకముందే పదుపబరుచు కాంగ్రెసునకు బలము లేకున్నా, లేక కార్మికవర్గముయొక్క శ్రమలకు సోషలిస్టుల దూషించి, కార్మిక వర్గాలము బహిష్కరించుటవలన మీరు కాంగ్రెసుకు బలమును పెంచుచున్నారా!

కార్మికులకును, చిన్నరైతులకును, పరస్పర విరుద్ధములేదని రాఘవయ్యగారే యొప్పుకొనుచున్నారు. అట్టిసమయములో యీసమన్వయము కూలీల యాశయములకెట్లువిరుద్ధములగును! విడవలూరులో చిన్నరైతుల కార్మిక పోరాటములకు సానుభూతి దెలుపలేదా! వీర్లపాడు, జేకవరం మొదలగు స్థలములలో ఆంధ్రసోషలిస్టులు నడిపిన సమ్మెలనుగూర్చిగాని, అచ్చట చిన్నరైతులకును కూలీలకును గల్గిన సమ్మేళనమునుగూర్చి గాని రాఘవయ్యగారికి తెలియకుండుట ఆంధ్ర సోషలిస్టుల తప్పు గాదు.

ఆంధ్ర సోషలిస్టులు
కూలీలకు వ్యతిరేకులా?

ఆంధ్ర సోషలిస్టులు కూలీలకు వ్యతిరేకులైరనియు, వారి యాశయముల చెడగొట్టినట్లును రాఘవయ్యగారు వ్రాశారు. రాఘవయ్యగారు నెల్లూరుజిల్లాలోని సమ్మె భారమంతా, తామే మోసినట్లును, ఆంధ్రసోషలిస్టులు కూలీల శత్రువులతో కలిసి కార్మికాశయముల చెడగొట్టినట్లును వ్రాశారు. యివియన్నియు శుద్ధ అబద్ధములు. ఆంధ్రసోషలిస్టులు, యీ జిల్లాలోని దాదాపు అన్ని సమ్మెలలోను పాల్గొన్నారు. కార్మికాశయములను పూర్తిగా నెరవేర్చుదానికి ప్రయత్నించారు. యిక కూలీలకోర్కెలు నిర్ణయించడములో ప్రస్తుతం మనదేశపరిస్థితులను రైతుస్థితిగతులను యోచించిరి. అంతేగాని, ఏదో ఊహాప్రపంచమందలి పరిస్థితుల ప్రకారము వారు కూలీల కోర్కెలను నిర్ణయించలేదు. ప్రజలయొక్క సామాన్యకోర్కెల కందుబాటులోయుండి, ముందునకుగొనిపోవు కోర్కెలనుకోరుటయే కార్మికుల యుద్యమమునను సరియైనపద్ధతి. అంతేగాని కార్మికుల సామాన్యకోర్కెలకు చాలమితిమీరి మించిన కోర్కెలను కోరుటవలన ప్రత్యేక వ్యక్తులయుద్యమమేదైన బయలుదేరుసేమోగాని, కార్మికోద్యమమాత్రము బలము చెందజాలదు. వృద్ధిపొందలేదు. ఫైజ్‌పూరులో రు 15 లు కనీసం నెల జీతముగా నిర్ణయించాలని తీర్మానించారు గాని, వ్యవసాయ కూలీలకు యీకనీసపు కూలి వర్తించాలని, ఎక్కడా తీర్మానం చాబడలేదు.

యిక రాఘవయ్యగారి వ్యాసంలో మిగిలిన విషయాలు పరస్పర విరుద్ధంగా యున్నాయి. ఒకచోట కూలీలకే పరస్పర విరోధంలేక అన్నదమ్ములాగున్నట్లు చెప్పారు. మరోచోట వీరికి సామరస్యమేమి యుండదనీ, అది అసంభవమని వ్రాశారు. యిట్టి పరస్పర విరుద్ధములు, లేక, అప్రస్తుత విషయములగూర్చి చర్చించక ఏమి రాఘవయ్యగారు వ్రాసిన, దానికి జవాబిచ్చు దానికి సంసిద్ధులుగా యున్నాము. మాయొక్క కార్మిక వ్యవస్థాన్ని స్థాపించుదానికి, దానికై పాటుపడుదానికి ఎల్లప్పుడును సిద్ధము గా నే యున్నాము.

—ఒక ఆంధ్రా సోషలిస్టు.

తెనుగుబిడ్డా!

గనను సాంబశివరావు,
(కోయంబత్తూరు)

పాతిపంటల కాలవాలము
పరిశ్రుతిశోభను పట్టుగొమ్మ
కడిమికారోధుల కదనరంగము
కమ్మతెనుగునకమ్మకూరోదధి

తెనుగుబావిది
తెనుగువాడివి
తెలిసికొనుమోయీ
తెలుగుబిడ్డా! 1.

ఇట్టి నీదు భాగ్యసీమను
పట్టి నలుగురు పంచుకొంటె
శకుకొనదెవ్వై, నీతిమాలి
పరులపంచను పాకిపోయి
చెలులకెల్లను చానిపోదురా!
తన్నుమాలిన ధర్మముండదె
కన్నుదెఱువుము- కష్టమెఱుగుము
తెనగుబిడ్డా! తేరమెఱుగుము 2

సాగిరికాలపునాటి కథలను
తాతతండ్రుల కండెయగటిని
పెక్కుకీరుల పేరుగాంచు
పొద్దుబుద్ధిన ఫలితముండె!
లేచిమెరిసిన తెలుగుబిడ్డవు
దీప్తిజెందిన తేజమూర్తివి
స్థిరముగలిగిన సుస్థిరుండవు
ఏకమ్మకావలె తెనగుబిడ్డా! 3

పాత్రోయిలు స్వస్తిచెప్పి
జారిపోయిన ధీరతమనుము
చెలగిపోయిన చిరికీర్తులను
తెంపుపడిన తెనుగువాడిని
సంస్కరించుము చక్కదిద్దుము

తెనుగుబిడ్డా
తెవులుబడ్డా
తెనగుతల్లికి
తేజమిమ్మోయ్!! 4.

రా॥ సా॥

ఎ. గోవిందు రెడ్డిగారూ!

మునిసిపాలిటీని గురించి తమవిమర్శలు చూచాము. సాధ్యాలు మొదలగువాటి విషయంలో తమరెరేదియూలేదా తమవాదం! మునిసిపాలిటీని విమర్శించ కూడదని లేదుగాని, తమరుమాత్రం యీలా చేయుదా పాతవన్నీ బయటు పెయించుమూలక దానికి అవకాశం యిచ్చేట్లని వాదిన్నిపలహా.

—యొందుమూరు గోవిందుకింగు.

అసాముకు కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము.

మరోరాష్ట్రంలో నూతనంగా కాంగ్రెసు అధికారానికి వచ్చింది. అస్సాము రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు కలగలుపు పార్టీ యేర్పడింది. ప్రధానమంత్రి గోపీనాథ్ బార్డోలాయి (కాంగ్రెసు). మంత్రులు 20 తేది ప్రమాణములుచేసి అధికారము స్వీకరించిరి.

జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు

అనంతపూరు, కర్నూలు, పశ్చిమగోదావరి, సౌత్ ఆర్కాటు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలకు నామినేషను అక్టోబరు 5 తేది, ఎన్నికలు నవంబరు 9 తేది.

కడప, గుంటూరు, చిన్నెపల్లి, చిత్తూరుజిల్లా బోర్డుల ఎన్నికలకు నామినేషను అక్టోబరు 14 తేది, ఎన్నికలు నవంబరు 15 తేది.

బంగారు ఎగుమతి

17 తేదితో అంతమగు వారమున బొంబాయినుండి నాలుగులక్షల విలువగల బంగారము విదేశములకు ఎగుమతి చేయబడెను.

ఖద్దరు తగ్గింపు

రెండు వారాలు

గాంధి వర్ధంతివల్ల

రూపాయకు ఒకణా

గాంధిమహాత్ముని వర్ధంతి సందర్భమున మా ప్రాంతంగా వడికించి నేయించిన శుద్ధఖద్దరు ఈ క్రింద ఉదహరించిన ధరలమీద రూపాయకు ఒక అణావంతు 24-9-38 మొదలు 3-10-38 వరకు తగ్గించి అమ్మబడును.

సన్నపు రకాలు, జరీపేటు రకాలు, రాజపాళెం, పొందూరు, కనుపూరు, షర్టింగులు మొదలగునవి గూడ ఆ తగ్గింపుధరలకే అమ్మబడును.

54—24	పుంజం	0-14-0	45—14	పుంజం	0-6-6
—22	,,	0-12-0	—16	,,	0-8-3
—20	,,	0-10-6	—18	,,	0-9-3
—18	,,	0- 8-6	—20	,,	0-10-9
—16	,,	0- 7-6			

నాణ్యతచేసిన గుడ్డ గ॥ 0-0-6 జాస్తి.

రాయవరపు జగన్నాథం,
ప్రొప్రయిటరు.

వ్యాపారస్థులకు
ప్రత్యేక సదుపాయాలు.

శ్రీరామకృష్ణ ఖాదీబండారు,
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

కొరడా దెబ్బలు

హిందీ వ్యతిరేకులకు చెంపదెబ్బ.

మద్రాసురాష్ట్రంలో హిందీకి ప్రతికూలంగా ఆందోళనచేసేవారికి బొంబాయి ప్రభుత్వంవారి చర్య చెంపదెబ్బలాగ అయింది. మద్రాసు రాష్ట్రం అనుసరించి బొంబాయిలోకూడా ప్రతి స్కూలులో హిందూస్థానీ ప్రవేశపెట్టడానికి నిశ్చయించారు. [illegible] దేశాభిమానం అవుతుంది.

జమీన్ రైతుల కష్టాలు

[illegible]

హరిజనులకు దేవాలయ ప్రవేశం

[illegible]

తిరువాన్కూరులో ప్రతికలపై దాడి.

[illegible]

రాజాగారి పక్షపాతం

[illegible]

వ్యవసాయ కూలీ, కనీసపు కూలీ.

[illegible]

సెనేటు ఎన్నికలు

సెనేటు ఎన్నికల్లో 10 మంది కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకుగా [illegible]

—చిత్రగుప్తుడు.

మహిమలూరు పంచాయతీ

ఈగ్రామపంచాయతీ 1988 సం॥లో స్థాపించారు. [illegible] 1600 [illegible]

—పౌరుడు

సంస్థానాల్లో విషమస్థితి

ఉదయపుర సత్యాగ్రహం

మేవారు ప్రజా మండలిపై ఉదయపుర సంస్థాన ప్రభుత్వంవారు విధించిన నిషేధాజ్ఞ [illegible] సత్యాగ్రహం జరుపుటకు నిర్ణయించబడెను.

హైదరాబాదులో శాసనోల్లంఘనం

నైజాం ప్రభుత్వంవారు సంస్థాన కాంగ్రెసు సంఘాన్ని నిషేధించి [illegible]

ఢెంకనలు సంస్థాన తీవ్రపరిస్థితి.

ఈసంస్థానంలో పరిస్థితులు తీవ్రరూపం దాలుస్తున్నాయి. [illegible] 25 మంది అరెస్టయినట్లు తెలియుచున్నది.

మీర్వారు.

[illegible]

జెల్ బార్.

ఇది ఒరిస్సాలోనిది. ప్రజామండలి సభకు వెళ్లి వచ్చుచుండగా సంస్థానంవారు 260 మందిని అరెస్టుచేసినారు.

కందుకూరు తాలూకాలో ధనికుల దౌష్ట్యాలు.

కందుకూరు తాలూకా విశ్వనాథపురం అగ్రహారంలో దాగంటి రంగయ్య అను ధనిక రైతు, హరిజనులను, పేదరైతులను బాధించుచున్నాడనియు, [illegible] నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు వచ్చినవి.

అందుపై ప్రధానకార్యదర్శి శ్రీ [illegible] 19-9-38 న కందుకూరు [illegible]

—ఒక విలేకరి.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాల్ 1938 సం of ు 158 ను

[illegible] వాది.

ఎదిరిలు.

1. [illegible]
2. [illegible] ప్రతివాదులు.

[illegible] రు 122—18—0 [illegible] substituted service నిమిత్తం తే 30-9-38 [illegible] 10 [illegible]

[illegible]

Corporation of Madras.

TENDER NOTICE.

Tenders in sealed covers for the supply of Bullocks for conservancy work for the Corporation of Madras will be received by the Commissioner at his office in Ripon-Buildings up to 3 P. M on Wednesday the 19 th October 1938.

Form of tender can be had from the Health officer, Corporation of Madras.

Each tender should be accompanied by the receipt from the Corporation Treasury for the amount of deposit specified in the tender form. No cash or currency notes or cheques will be accepted under any circumstances at the time of the tender Full particulars regarding specification of bullocks should be furnished

Ripon Buildings, 20th September 1938.

R. SUBBAYYA
Commissioner.

Printer Publisher and Editor, N. V. Ramanaidu, Zamin Ryot Power Press, 158 Danduvari St., Nellore